

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata
pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről (43/3)

1135

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3038-13/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056037

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Szenténé Tubak Klára
számvevő tanácsos

Dr. Csapó Anna
számvevő tanácsos

Vörösné Lakatos Zsuzsa
számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe	sorszám
Jelentés Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzéséről	0941

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, JAVASLATOK	16
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	28
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	28
2. a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	31
2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly	33
2.2. Az Önkormányzat bevételei	38
2.3. Az Önkormányzat folyó kiadásai	42
3. Kötelezettségek bemutatása	49
3.1. A pénzintézetek felé fennálló kötelezettségek	49
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása	59
3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása	61
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	65
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	69

MELLÉKLETEK

1. számú A működési és felhalmozási célú hiány/többlet alakulása az Önkormányzat rendeleteiben
2. számú Az Önkormányzat bevételei és kiadásai, adósságszolgálat 2007-2010 között
- 3.a számú Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, 2010. december 31-ig befejezett fejlesztések forrásösszetétele
- 3.b számú Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése
- 3.c számú Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó 2010. évet követő kötelezettség-vállalásainak összegzése
- 3.d számú Az Önkormányzat beadott, elbírálás alatti pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseikhez kapcsolódó kötelezettség-vállalásainak összegzése
4. számú Kimutatás az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságok kiemelt adatairól
5. számú Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének és főjegyzőjének észrevétele
6. számú Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének az észrevételre adott válasz

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Csődtv.	a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény
Gt.	a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Rendeletek	
2010. évi zárszámadási rendelet	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának 34/2011. (IV. 30.) számú rendelete az Önkormányzat 2010. évi zárszámadásáról
SzMSz	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának 3/2011. (II. 8.) számú rendelete az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról
vagyongazdálkodási rendelet	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának 10/2007. (II. 12.) számú rendelete az Önkormányzat vagyonnal való gazdálkodás szabályairól

Szórövidítések

áfa	általános forgalmi adó
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
DAOP	ÚMFT Dél-alföldi Operatív Program
DARFT	Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
Eötvös József SZKI	Eötvös József Szakközépiskola, Hódmezővásárhely
EU	Európai Unió
főjegyző	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának címzetes főjegyzője
GDP	bruttó hazai termék
HVSZ Zrt.	Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zártkörűen alapított Részvénytársaság
Kistérségi társulás	Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás
Kórház	Erzsébet Kórház Hódmezővásárhely
Közgyűlés	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
Kincstár	Magyar Államkincstár

NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat polgármester	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzat polgármestere
Polgármesteri hivatal	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatá- nak Polgármesteri Hivatala
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
szja	személyi jövedelemadó
TIOP	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
Városellátó Kft. zrt.	Hódmezővásárhelyi Városellátó Nonprofit Kft. zártkörűen alapított részvénytársaság

JELENTÉS

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. Ennek részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – folyamatban van az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok 2010 első három negyedévi költségvetési jelentése szerinti pénzforgalmi hiány 97 milliárd Ft-os összege nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült hiányának 2010. évi végi felülvizsgálatát. A helyi önkormányzatok 2011. januári gyorsjelentése alapján a pénzforgalmi hiány már 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. Az alrendszer hiánya így a tervezett 0,7%-kal szemben magasabb, 0,9%-os szinten realizálódott. Az 57,7 milliárd Ft hiánytöbblet alakulásában – a Tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben való teljesülése volt a meghatározó.

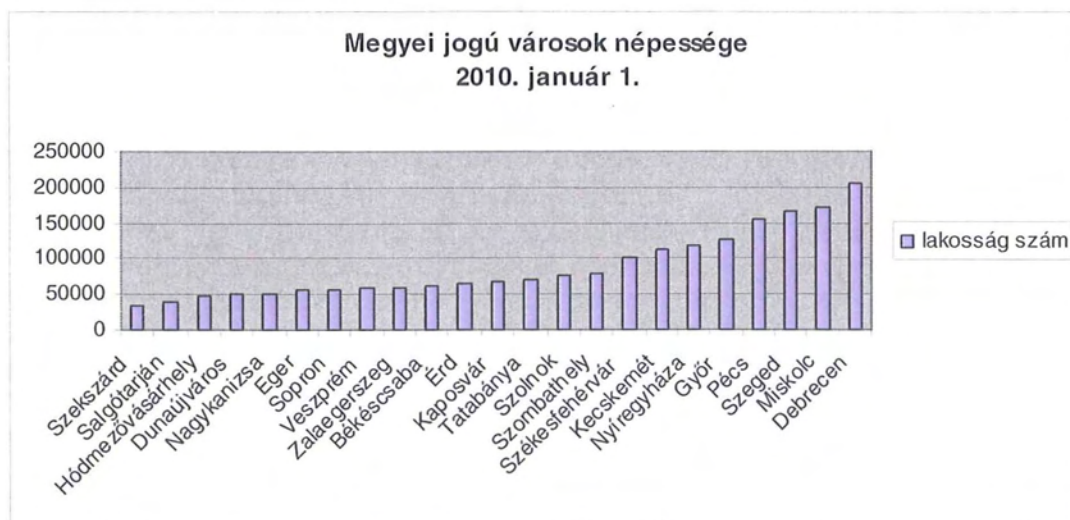
Magyarország a Széll Kálmán Terv célkitűzései alapján² aktualizált Konvergencia Programjában a középtávú (2011-2015. évek) költségvetési pálya kijelölése során 2011-re a kormányzati szektor EDP módszertan szerinti egyenlegét + 2%-

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

² Az államháztartás 2011. évi egyenlege – a magán nyugdíjpénztárakból az állami nyugdíjpillérbe való visszatérés egyszerű vagyonhatása következtében – 4 %-os többletet mutatna. A Széll Kálmán Tervben foglalt egyszerű intézkedések – a MÁV, a BKV adószárgrendezése, a PPP projektek kiváltása – összességében a GDP 2%-ával csökkentik a várható többlet mértékét.

ban jelölte meg. Az egyenlegcél megfogalmazásakor az önkormányzati alrendszer tervezett hiányát a 2011. évi költségvetésben szereplő 0,3%-kal szemben 0,5%-os arányban határozták meg³. A hiánycélok meghatározása jelzi, hogy az önkormányzati alrendszerben 2011-ben fokozott figyelmet kell fordítani a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulására.

Az államháztartás helyi szintjén a 23 megyei jogú városi önkormányzatnak az általuk ellátott közszolgáltatások volumenére való tekintettel kiemelt szerepe van, e települések népessége összességében meghaladja a kétmillió főt⁴. A települések népességét az alábbi diagram szemlélteti:

A **megyei jogú városi önkormányzatok**⁵ kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.⁶, a második szintet a hatásköri⁷, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb ágazati feladatok ellátásának szakmai szabályait rögzítő) törvények adják.

A megyei jogú városi önkormányzatok – az Ötv-ből közvetlenül levezethető – települési feladatok mellett körzeti közszolgáltatásokat is ellátnak. A megyei

³ A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény Általános indoklásának III. fejezete, valamint Magyarország Konvergencia Programja 2011–2015. (2011. április) Táblázatok rész, 2. táblázat Államháztartás összefoglaló adatai szerint.

⁴ A megyei jogú városok népességét a 4/2011. (I. 31.) NGM rendelet 1. sz. mellékletében foglalt 2010. január 1-i adatok alapján vettük figyelembe.

⁵ Az Ötv. 61. § (1) bekezdése alapján a megyeszékhely város a törvény erejénél fogva megyei jogú, ugyanakkor az Országgyűlés az ötvenezernél nagyobb népességű városokat a képviselőtestület kérelmére megyei jogú várossá nyilváníthatja. Ez utóbbi körbe 5 város tartozik, közülük 2 (Hódmezővásárhely, Dunaújváros) népessége 2010. január 1-ére már ötvenezer fő alá csökkent.

⁶ az Ötv. 8. és 61. §-ában foglaltak szerint

⁷ a Htv.

jogú városi cím elsősorban többlet kötelezettségekkel jár, a megyei jogú városnak önmagának kell gondoskodnia mindazokról a feladatokról, amelyek más települési önkormányzatok esetében a megyei önkormányzat feladatát képezik. Ide sorolható többek közt a középfokú oktatási intézmények fenntartása, a közművelődési, könyvtári és levéltári szolgáltatás, a társadalombiztosítás finanszírozása mellett a kórházi és a rendelőintézeti szakellátás, a szociális és egyes gyermekvédelmi feladatok ellátása. Ezeket a feladatokat (intézményeket) a megyei jogú város - más városoktól eltérően - nem adhatja át a megyei önkormányzatnak, azonban az Ötv. lehetőséget biztosít arra, hogy a megyei önkormányzattal megállapodjék a feladatellátás megosztásában.

Az önkormányzat, így a megyei jogú város is, maga határozza meg, hogy – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségei függvényében – mely feladatokat, milyen mértékben és módon, mely szervezeti keretek közt lát el. A **szervezet-alakítás szabadsága** a megyei jogú városok esetében azzal járt, hogy mind a kötelező közszolgáltatásoknál (különösen a településüzemeltetés, vagyongazdálkodás), mind pedig az önként vállalt feladataik ellátásában – elsősorban a sport és kulturális szolgáltatások területein – a gazdasági társaságok kiemelt fontosságú szerephez jutottak. Ily módon a gazdálkodás, a pénzügyi helyzet kockázatai közvetlenül kikerültek ugyan az önkormányzati alrendszerből, azonban sérülhet az ellátási felelősség figyelemmel kísérése és érvényesítése, a közpénzek felhasználásának transzparenciája. Mindezek együttesen – a beszámoló **konzolidálásának hiányában** – növelik a megyei jogú városok pénzügyi helyzetének megítélésében rejlő kockázatokat.

Az áttekintett időszakban az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás elvei** lényegesen nem változtak.

A megyei jogú városok önkormányzatainak mozgásterét, az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit a központi költségvetéstől való függőség mellett jelentősen befolyásolja a helyi **adókvivési jog** gyakorlása⁸. A helyi adók rendszere a közszolgáltatások finanszírozásához szükséges források megteremtésének, bővítésének eszköze, amely a gazdasági válság, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége következtében differenciáltan érinti a települési önkormányzatokat⁹.

A települési önkormányzatok saját folyó bevételeinek keretében elszámolt, különböző jogcímenek kivetett **helyi adók** – iparüzési adó, építmény és telekadó, idegenforgalmi adó, vállalkozók és magánszemélyek kommunális adója – 2007-2010 között eltérő módon emelkedtek. A helyi adókból származó bevételek realizált összege országos szinten 2007-2009 között folyamatosan, 505,3 milliárd Ft-ról 566,3 milliárd Ft-ra emelkedett, majd a gazdasági válság hatásai következtében 2010-re 542,6 milliárd Ft-ra esett vissza. A helyi adók részesedése

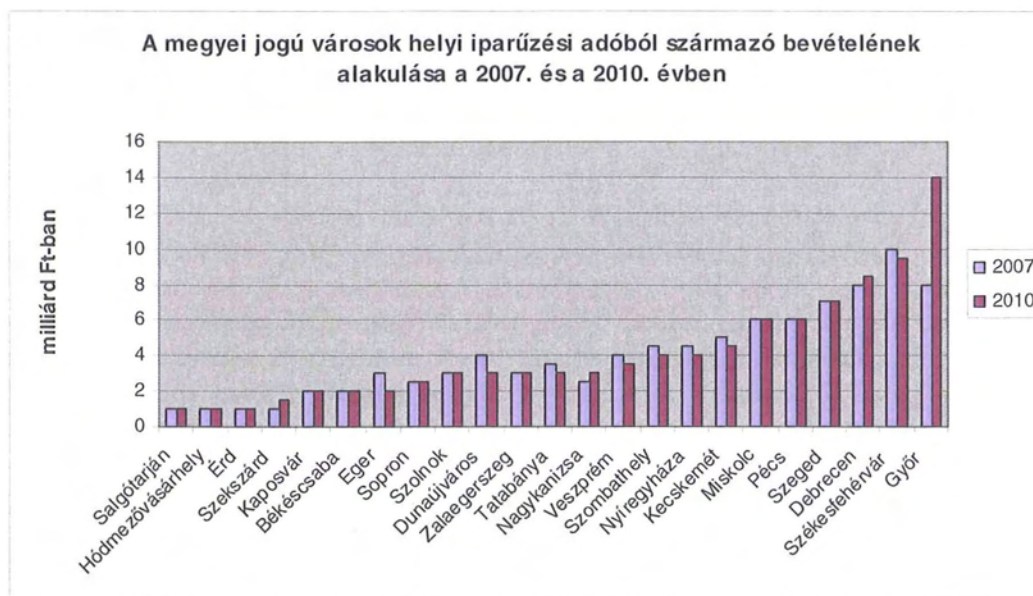
⁸ a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabályai szerint

⁹ Az Állami Számvevőszék 2010 decemberében közzétett 1031. számú jelentésében értékelte a helyi adók rendszerében a hatékonyság és az eredményesség érvényesülését.

az önkormányzatok saját folyó bevételein belül 2007-2010 között 2,5 százalékponttal csökkent¹⁰.

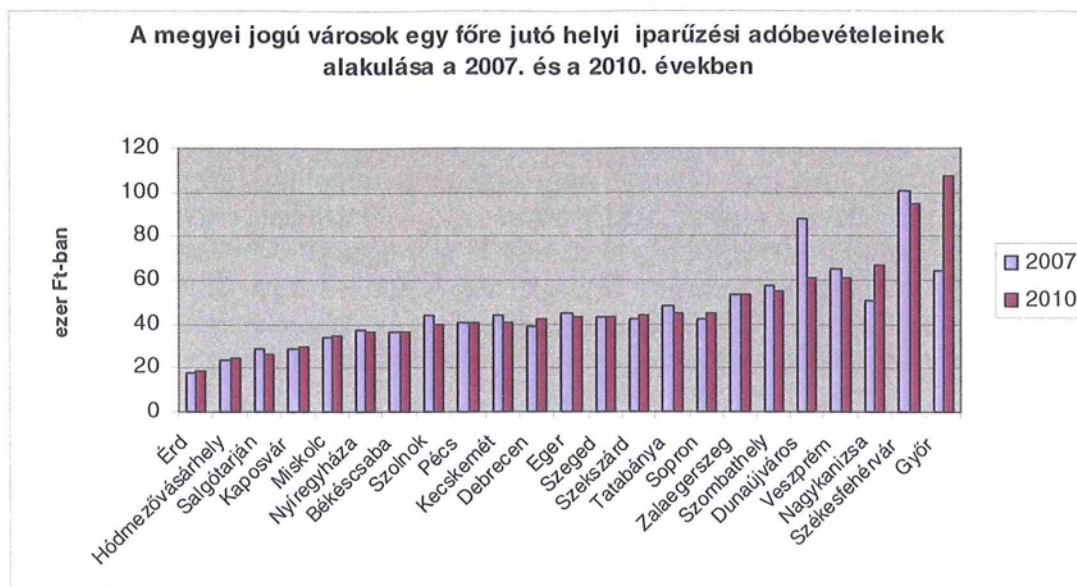
A megyei jogú városok saját folyó bevétele 2007-ben 191,5 milliárd Ft volt, 2008-ban 223,1, 2009-ben 225,4, 2010-ben 223,5 milliárd Ft-ot tett ki. A helyi adóbevételekből való részesedésük 2007-ben 110,5 milliárd Ft (21,9%), 2008-ban 128,3 milliárd Ft (23,2%), 2009-ben 124,4 milliárd Ft (22%), 2010-ben 118,7 milliárd Ft (részaránya a 2007. évvel azonosan 21,9 %) volt. E realizált adóbevételek a megyei jogú városok saját folyó bevételeinek 2007-ben 57,7, 2008-ban 57,5, 2009-ben 55,2, 2010-ben 53,1%-át jelentették. A helyi adóbevételek 2007-ről 2010-re kimutatott 4,6 százalékpontos csökkenése annak ellenére következett be, hogy a megyei jogú városok saját folyó bevétele 2010-ben 16,7%-kal haladta meg a 2007. évit.

A helyi adókon belül a települések gazdasági helyzetének egyik fokmérője az elért helyi **iparűzési adóbevétel**, amely a megyei jogú városok körében erőteljes – a település nagyságrendtől is függő¹¹ – különbségeket mutat. A helyi iparűzési adóbevétel és annak egy lakosra vetített összegének 2007. és 2010. évi alakulását az alábbi diagramok szemléltetik:

¹⁰ A helyi adó bevételek saját folyó bevételekből való részesedése országosan 2007-ben 55,3%, 2010-ben 52,8 % volt.

¹¹ A 100 ezer fő feletti népességű megyei jogú városok csoportjába Debrecen, Miskolc, Szeged, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét, Székesfehérvár tartozik. Nem megyeszékhely megyei jogú város Érd, Sopron, Nagykanizsa, Dunaújváros, Hódmezővásárhely.

A megyei jogú városi önkormányzatok saját bevételein belül második legjelentősebb elem az **illetékbevétel**. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevétel a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétel alig több mint 55%-a. A jelentős visszaesést döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, illetve egyes illetékkedvezmények bevezetése okozta. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. A megyei jogú városok önkormányzatai az önkormányzati alrendszer szintjén realizált illetékbevételből 2007-ben 13,6 milliárd Ft-tal (23,3%-kal), 2008-ban 15,3 milliárd Ft-tal (22,7%-kal), 2009-ben 12,6 milliárd Ft-tal (21,5%-kal), 2010-ben 7,9 milliárd Ft-tal (20,2%-kal) részesedtek¹². Az összes befolyt illetékbevételből a megyei jogú városok részesedése 2009-ről 2010-re mindössze 1,3 százalékponttal csökkent, ugyanakkor a realizált illetékbevétel csökkenése a 37,3%-ot (4,7 milliárd Ft) is elérte.

Az önkormányzati alrendszer átengedett bevételei közül a **személyi jövedelemadóból** való részesedés makroszintű szabályozása a vizsgált időszakban nem változott. A települési önkormányzatokat a településre kimutatott személyi jövedelemadó 8%-a közvetlenül, míg 32%-a külön szabályozott visszaosztási rendben illeti meg. A visszaosztás a jövedelem differenciálódás mérséklésével párosul, rendje a lakóhelyen maradó személyi jövedelemadóhoz és az iparüzési adó-erőképességhez¹³ igazodik, annak részletszabályait a mindenkori költségvetési törvény 4. számú melléklete határozza meg. A jövedelem differenciálódás

¹² Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt, amelyet a 2007. évtől az APEH (2011. január 1-jétől NAV) vett át. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a megyei jogú városoknál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le.

¹³ Az iparüzési adóerő-képesség egy potenciális, átlagos erőfeszítés mellett elérhető (a települési önkormányzat iparüzési adóelőlegét meghatározó adóalap 1,4%-ának megfelelő számított) bevétel.

szabályai kétirányúak, a kiegészítés és a visszatartás feltételeit egyaránt meghatározták:

- Amennyiben az önkormányzatot közvetlenül megillető személyi jövedelemadó bevétel és a számított iparűzési adóerő-képesség együttesen számított, egy főre jutó összege nem érte el a település méretéhez kapcsolódóan az évenkénti szabályozás szerinti változó összeget, a költségvetés a részesedést – település nagyság szerint eltérően meghatározott szintig – kiegészítette¹⁴. A kiegészítés fajlagos összege 2007-2010 között 37 500 Ft-ról 48 010 Ft-ra (10 510 Ft-tal, 28%-kal) emelkedett. Az előzőeken túl a jövedelem differenciálódás szabályozása egyes térségi (középsiskolai, szakiskolai, szakképző intézményi, kollégiumi) feladatok ellátásának függvényében további kiegészítő hozzájárulást biztosított.
- Amennyiben az egy főre számított személyi jövedelemadó és az iparűzési adóerő-képesség együttes összege a település nagyságrendjéhez rendelt értékhatárt több mint 25%-kal (2010-től 20%-kal) meghaladta, az egy főre jutó összeg sávonként differenciált módon¹⁵ visszavonásra került az önkormányzatot megillető normatív állami hozzájárulás összegéből.

Az önkormányzatok személyi jövedelemadó bevétele 2007-ben 494,3 milliárd Ft, 2008-ban 558,6 milliárd Ft, 2009-ben 639,5 milliárd Ft, 2010-ben 681,2 milliárd Ft volt, az időszak alatt összegében 186,9 milliárd Ft-tal, 37,8%-kal emelkedett, miközben az szja bevétel átengedett bevételeken belüli részesedése 1,8 százalékponttal emelkedett.

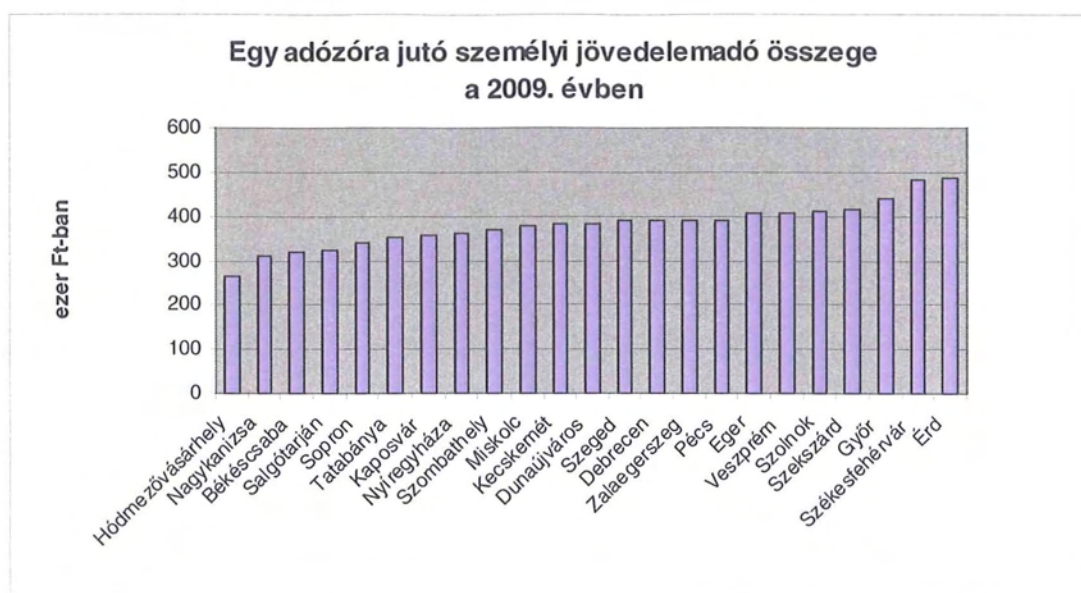
A megyei jogú városok önkormányzatainak személyi jövedelemadó részesedése az alrendszer átengedett személyi jövedelemadó bevételeiből 2007-ben 77,6 milliárd Ft-ot (15,7%-ot), 2008-ban 105,4 milliárd Ft-ot (18,9%-ot), 2009-ben 122,9 milliárd Ft-ot (19,2%-ot), 2010-ben 136,6 milliárd Ft-ot (20,1%-ot) tett ki. A realizált **szja bevétel a megyei jogú városoknál** az időszak alatt folyamatosan emelkedett, a 2010-ben realizált adóbevétel 59,0 milliárd Ft-tal (76%) volt magasabb a 2007. évinél, az átengedett bevételeken belüli részesedése 2010-re 5,1 százalékponttal haladta meg a 2007. évi részarányt¹⁶. A részesedés alapjául szolgáló szja településenként eltérő, az egy adózóra jutó szja 2009. évi adatait¹⁷ a következő ábra szemlélteti.

¹⁴ A megyei jogú városok esetében a jövedelemkülönbségek mérséklésénél figyelembe veendő lakosonkénti értékhatár 2007-ben 37 500 Ft, 2008-ban 42 385 Ft, 2009-ben 45 933 Ft, 2010-ben 48 010 Ft volt.

¹⁵ A sávós értékhatár 2010-től 20%-os intervallumonként, 120% felett a visszatartást 25%-tól 90%-os mértékig rögzíti. Amennyiben a település nagyságrendhez rendelt értékhatár összege az önkormányzatnál eléri vagy meghaladja a 200%-ot, az egy főre jutó összeg 90%-a levonásra kerül. Az értékhatár sávjai 2010 előtt 25%-os léptékűek voltak, a levonási arányok az ellenőrzött időszakban nem változtak.

¹⁶ E bevételek a megyei jogú városok átengedett bevételeiben 2007-ben 84,7, 2008-ban 87,7, 2009-ben 89,7, 2010-ben 89,8%-os részarányt jelentettek.

¹⁷ Adatforrás: KSH Megyei Jogú Városok a Közép-Dunántúlon 2009. kiadványa, 4.1.sz. összehasonlító tábla.

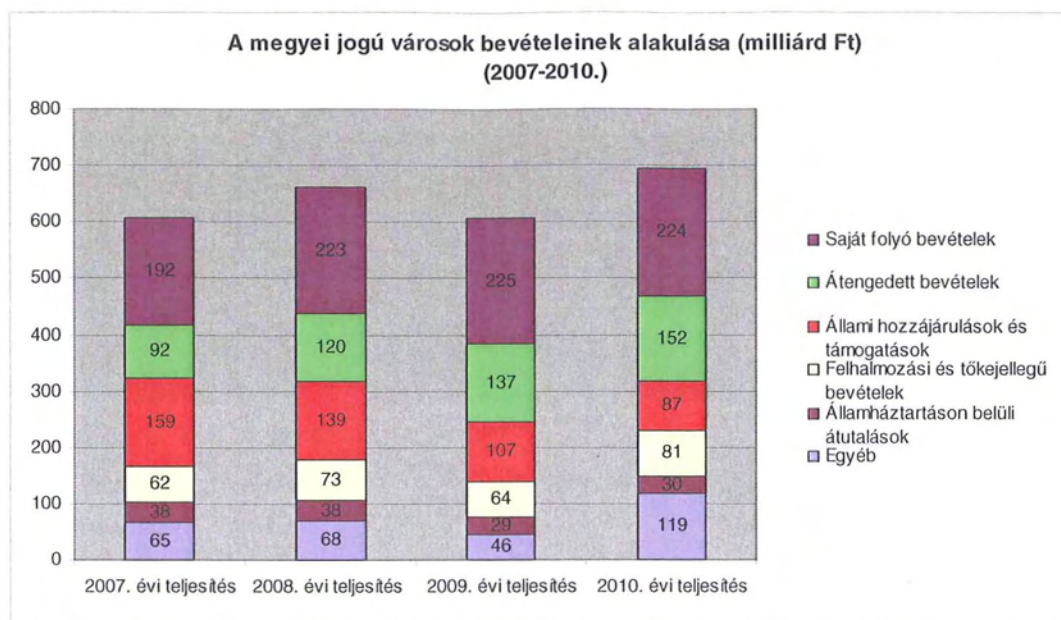

Az átengedett bevételek második legjelentősebb eleme a **gépjárműadó**, amelynek bevételi szabályozása az ellenőrzött időszakban nem változott, az adóbevétel teljes összege az önkormányzatot illeti meg. A gépjárműadó alapját, mértékét¹⁸ és egyes mentességi kategóriákat érintő módosítások 2010. január 1-től következtek be, amelyek az egyes adótételek esetében átlagosan 15%-os emelkedéssel jártak.

A gépjárműadó beszedéséből származó bevétel az önkormányzati alrendszer szintjén 2007-ben 62,4 milliárd Ft, 2008-ban 65,7 milliárd Ft, 2009-ben 63,8 milliárd Ft, 2010-ben 71,1 milliárd Ft volt, az adóbevétel egésze 2007-hez képest 8,7 milliárd Ft-tal, 13,9%-kal emelkedett. A gépjárműadóztatás szabályainak változása 2010-ben 7,3 milliárd Ft többletet eredményezett. A megyei jogú városok gépjárműadó bevételére a 2007. évi 14,0 milliárd Ft-ról 2010-re 15,5 milliárd Ft-ra, 10,7%-kal emelkedett. A bevételnövekedés összegéből 1,4 milliárd Ft a 2010. évi adózási szabályok következménye.

A megyei jogú városok önkormányzatai 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásainak alakulását a következő ábra szemlélteti:

¹⁸ A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 7. § (1) bekezdésében foglalt adómértékek változása.

A megyei jogú városok **saját folyó bevételeinek** – amelyek főbb elemei: a helyi adók, az illetékbevételek, az intézményi térítési díjak, a kamatbevételek – részaránya a 2007. évi összbevételen (608 milliárd Ft) belül 32% volt. A 2010. évi összbevétel 693 milliárd Ft-os összegéből a saját folyó bevételek aránya – miközben összege 2007-ről 2010-re 32 milliárd Ft-tal emelkedett – nem változott.

Az **átengedett bevételek**, amelyek a megyei jogú városok önkormányzatainál döntően a személyi jövedelemadó és a gépjárműadó részesedést jelenti, az összbevételen belül a 2007. évi 92 milliárd Ft-ról (15%) 152 milliárd Ft-ra nőtt, részesedése 7 százalékponttal emelkedett. A 60 milliárd Ft-os növekedésből 59 milliárd Ft-ot az szja részesedés emelkedése okozott.

Az **állami hozzájárulások és támogatások** – amelyek főbb elemei: főként az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított előirányzatok – a 2007. évi 159 milliárd Ft-ról (26%-os részarányról) 2010-re 87 milliárd Ft-ra (13%-os részarányra) estek vissza.

A **felhalmozási és tőkejellegű bevételek** – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 62 milliárd Ft-ról (10%-os részarányról) 2010-re 81 milliárd Ft-ra (12%-os részarányra) emelkedtek.

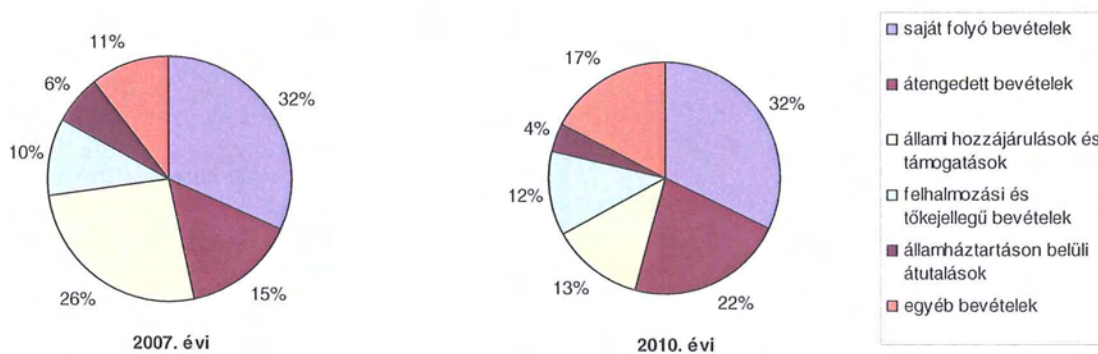
Az **államháztartáson belüli átutalások** részesedése 2007-ben 38 milliárd Ft volt. 2010. év végére 8 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 6%-ról 2010-ben 4%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az Egészségbiztosítási Alaptól és más elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel a megyei jogú városoknál 22 milliárd Ft-ot tett ki.

Az **egyéb**, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpap

pírok értékesítéséből származó **bevételek** részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 11%-ról 17%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 119 milliárd Ft volt¹⁹.

Mindezeket figyelembe véve a megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetétele

Az önkormányzati alrendszer **pénzügyi helyzetértékelése** során **új elemzési módszereket alkalmaz az ellenőrzés**. A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelynek lényegét és számításának módszerét a 2.1. pontban, és a jelentés 2. számú mellékletében ismertetjük részletesen.

Az új módszereken alapuló helyzetértékelés fontosságát az adja, hogy a helyi **önkormányzatok bruttó adósságállománya**²⁰ a 2010. évi költségvetési beszámoló alapján 1248 milliárd Ft-ot tett ki. Az adósságállomány koncentráltóságát jelzi²¹, hogy ebből a 23 megyei jogú város részesedése 338 milliárd Ft volt, amely a fővárosi és kerületi önkormányzatok adósságának figyelmen kívül hagyásával számított 2010. évi 977 milliárd Ft összegű bruttó adósságállománya

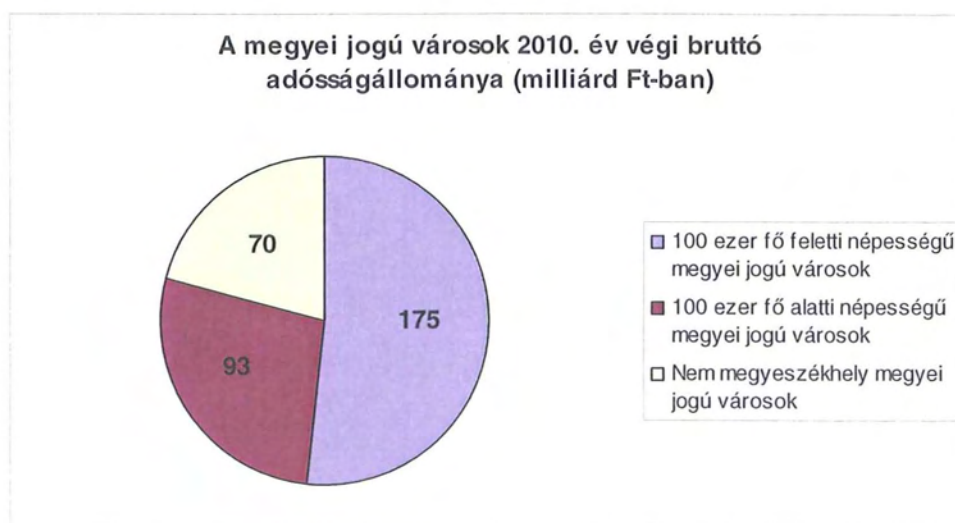
¹⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 65 milliárd Ft, 2008-ban 68 milliárd Ft volt, 2009-ben 46 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben több mint két és félszeresére, 119 milliárd Ft-ra emelkedett.

²⁰ A bruttó adósságállomány 2010. év végi összege magában foglalja a fejlesztési és a működési célú kötvénykibocsátások, a beruházási és fejlesztési hitelek, a működési célú hosszú lejáratú hitelek, a rövid lejáratú hitelek, váltótartozások miatti kötelezettségek teljes (2011-ben, illetve az azt követő években esedékes) állományát.

²¹ A megyei jogú városok adósságállománya összegében ugyan elmarad az egyéb városok összesített adósságától [(ez utóbbiak részesedése 382,6 milliárd Ft (39,2%)], azonban az egyéb városok száma 304. A fővárosi és a kerületi önkormányzatok nélküli adósságállományból a 19 megyei önkormányzat 163 milliárd Ft-tal (16,8%-kal), míg a nagyközségek, községek együttesen 93 milliárd Ft-tal (9,5%-kal) részesednek.

mány 34,6%-át jelentette. Az adósságállomány több mint fele – 501 milliárd Ft – a 19 megyei önkormányzatnál és a 23 megyei jogú városnál jelentkezett.

A megyei jogú városok 338 milliárd Ft-os adósságállományából 175 milliárd Ft (51,8%) a 8 legnagyobb, 100 ezer fő feletti népességű város tartozása. Az 5 nem megyeszékhely megyei jogú város bruttó adósságállománya 70 milliárd Ft-ot (20,7%-ot), az előző két csoportba nem tartozó további 10 megyei jogú város adóssága 93 milliárd Ft-ot (27,5%-ot) tett ki.

A mérlegben kimutatott bruttó adósságállomány mellett az önkormányzatok számára az eszközállomány műszaki állapotának megőrzése is kötelezettségekkel jár. Az elhasználódott eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének²² elmaradása maga után vonhatja a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását. Emellett a 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit, amelyek a felhalmozási költségvetési hiány folyamatos emelkedésén túl – az előírt jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt – tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését²³.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében 43. számú, az *Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése* részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át, és elemzi a 23 megyei jogú városi önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ az előző évek során ebben az önkor-

²² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

²³ Az Állami Számvevőszék 2011 júniusában közzétett 1108. számú, a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről szóló jelentésében feltárta a fejlesztési folyamatok problémáit. A helyi önkormányzatok elsősorban azokat a fejlesztéseket valósították meg, amelyekhez támogatást lehetett igényelni. A fejlesztési célok közül a magasabb támogatás intenzitású pályázatokat részesítették előnyben. A fejlesztéssel megvalósuló létesítmények jövőbeni üzemeltetésének várható ráfordításait az önkormányzatok 71,9%-a nem mérte fel.

mányzati körben is ellenőrizte, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki. A jelentés a megyei jogú városok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel az önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2010. december 31. közötti időszakot öleli fel.

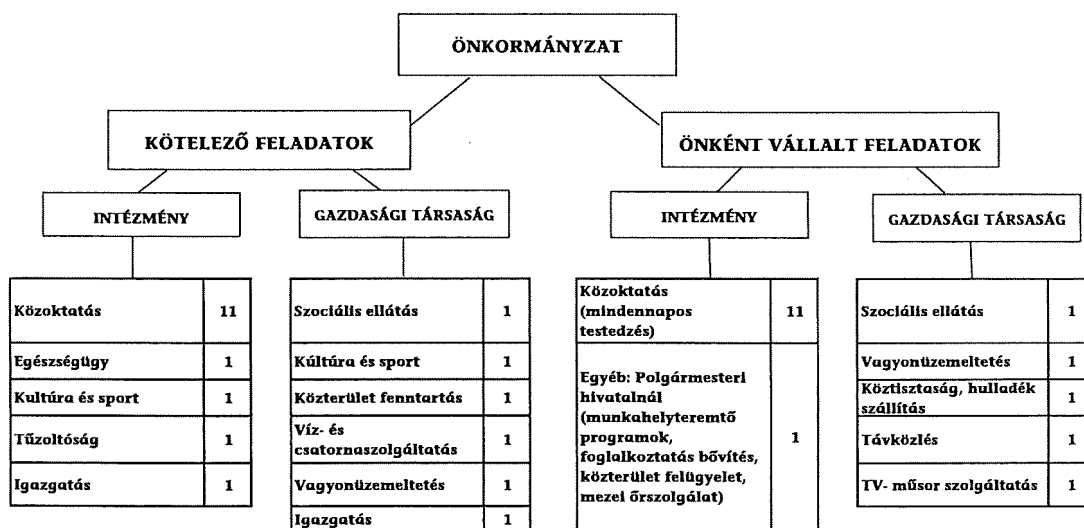
A vizsgálat jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény²⁴ 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdései, az Ötv. 92. § (1) bekezdése, az Áht. 104. § (3), és 120/A. § (1) bekezdése előírásai képezik.

²⁴ 2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5.§ (2)-(5) bekezdései

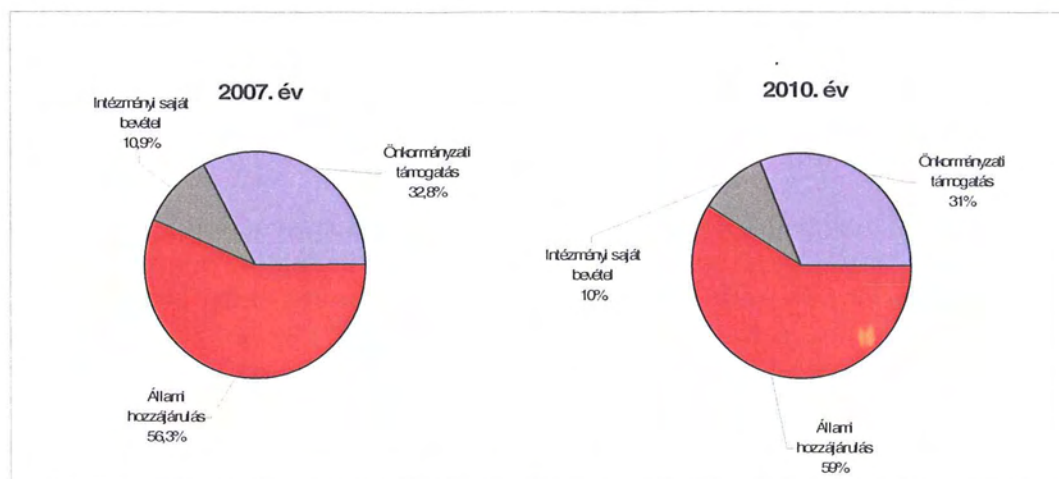
I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat – adatszolgáltatása szerint – a tárgyév Kórház nélküli működési költségvetési kiadásaiból (7775 millió Ft) 7555 millió Ft-ot (97,2%) a kötelező feladatok, 220 millió Ft-ot (2,8%) az önként vállalt feladatok ellátására fordított. A **kötelező és önként vállalt feladatok részarányának megállapítása** az Önkormányzat SzMSz szerinti besorolásának megfelelően készült. Az Önkormányzat a mindennapos testedzés, a közterület felügyelet, a mezei őrszolgálat, a foglalkoztatás bővítés, a munkahelyteremtő programok mellett önként vállalt feladatnak tekinti a gimnázium, szakközépiskola és szakképző intézmény, valamint a kollégium fenntartását is. Az Önkormányzat önként vállalt feladatainak meghatározásakor nem volt figyelemmel arra az Ötv-ben foglalt előírásra, hogy – a megyei jogú várossá való nyilvánítás törvényi előírásainak megfelelően – rendelkeznie kell mindazokkal az intézményi feltételekkel, amelyek biztosítják, hogy a területén saját hatáskörében a megyei önkormányzat számára előírt kötelező feladatokat is ellássa.

Az Önkormányzat **feladatellátásának szervezeti struktúráját** a következő ábra szemlélteti:

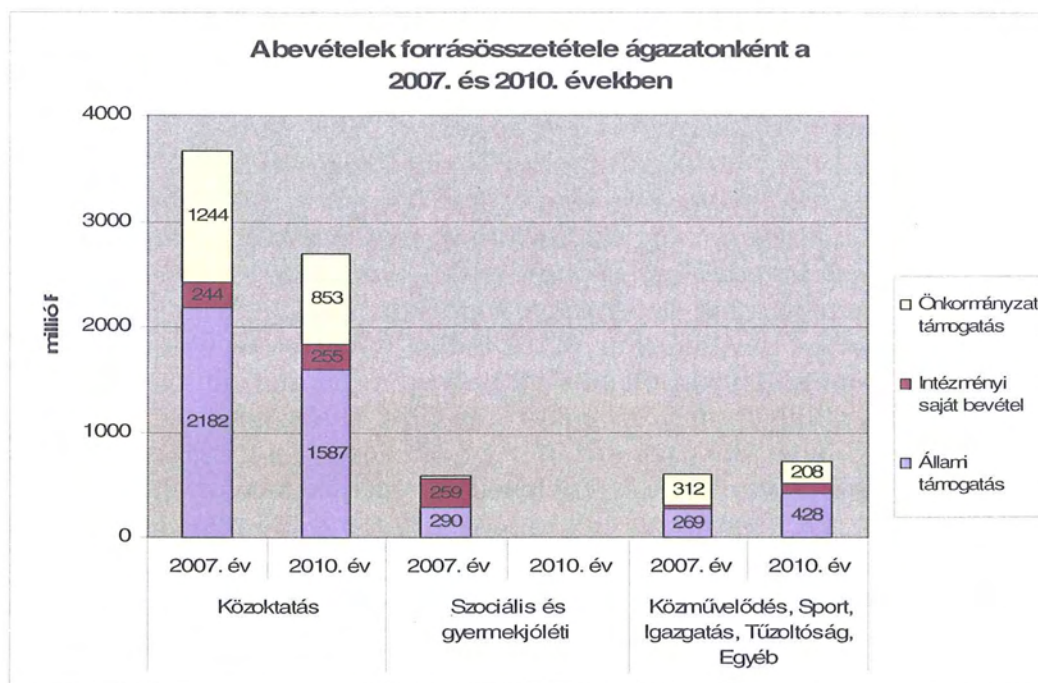

Az Önkormányzat feladatait 2010. december 31-én (a Polgármesteri hivatallal együtt) 15 költségvetési szervvel és kilenc 25% feletti tulajdoni hányadú gazdasági társasággal, továbbá kettő – az önkormányzattól tulajdonosi szempontból független – gazdasági társaság közreműködésével látta el. Az Önkormányzat az áttekintett időszakban két általános iskolát, egy középiskolát megszüntetett, egy alapfokú művészetoktatási intézményt létrehozott, valamint három középiskolát egy jogutód oktatási intézménybe integrált. Átadtak három általános iskolát és egy óvodát a Kistérségi társulásnak, valamint egy óvodát és egy általános iskolát az egyháznak. Az intézményszervezeti átalakítások és intézményi összevonások következtében a feladatellátás telephelyeinek száma a 2006. évi 115-ről 2010-re 96-ra csökkent.

Az Önkormányzat működési kiadásokra 2010-ben 7775 millió Ft-ot fordított, amely 2404 millió Ft-tal (23,6%-kal) kevesebb a 2007. évi kiadásoknál. A működési kiadások 43%-át az intézményi körben realizálták. E kiadások fedezetéül szolgáló bevételi források 2007. és 2010. években jellemző összesített arányait a következő ábra szemlélteti:

Az egyes közszolgáltatások feladatellátásában résztvevő ágazati intézménycsoportok forrásösszetételét jogcímenkénti a következő ábra szemlélteti:

A közoktatási, valamint a szociális és gyermekjóléti feladatok bevételei a vizsgált időszakban csökkentek, mivel intézményeket adtak át a Kistérségi társulásnak és az egyháznak.

Az Önkormányzat az áttekintett időszakban kórház fenntartásáról is gondoskodott. A Kórház számára összesen 396 millió Ft működési célú támogatást biztosítottak, fejlesztési célra nem nyújtottak támogatást. A működési támogatás teljes összege a központi költségvetésből származó (bérpolitikai intézkedések)

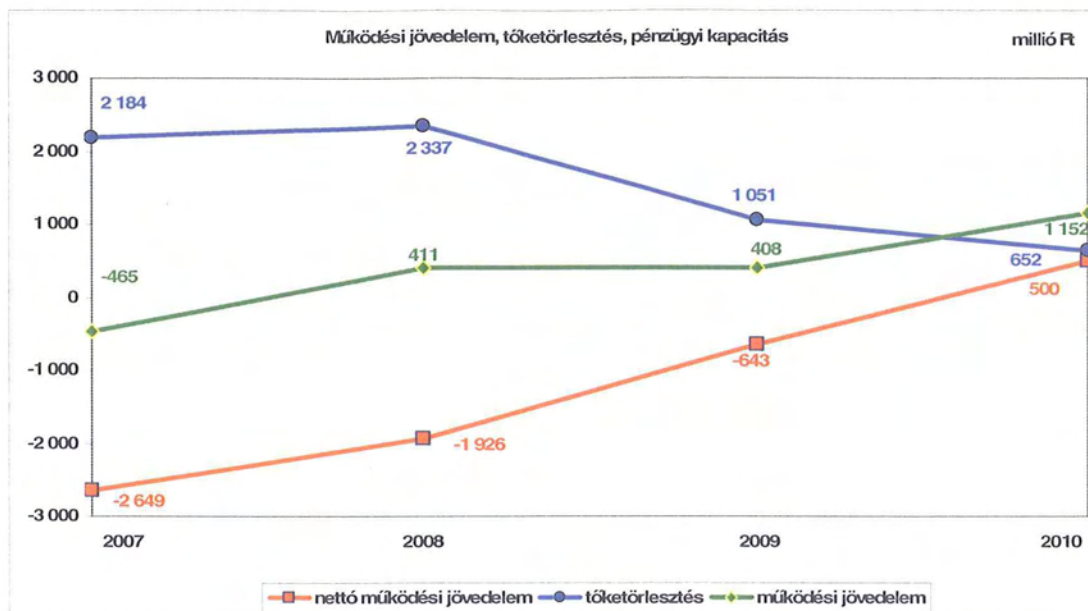
támogatás továbbadása volt. A Polgármesteri hivatal könyveiben számoltak el a 2007-2010. évek között összesen 368 millió Ft fejlesztési kiadást, amelyet eszközfejlesztésre, krónikus osztály, egynapos sebészet és gyógyszertár kialakítására, gép-műszer beszerzésre, gyógymedence építésére, sürgősségi fogadóhely kialakítására fordítottak.

Az Önkormányzat hét **gazdasági társaságban** rendelkezik kizárólagos tulajdonnal, egy gazdasági társaságban 51%-os, egyben 34%-os tulajdoni hányaddal. A gazdasági társaságok a víz- és csatorna szolgáltatási, a sport és igazgatási, a szociális étkeztetés, a közterület fenntartási, az ingatlan üzemeltetési, a városüzemeltetési, a szociális foglalkoztatási, televíziós műsorszolgáltatási feladatok ellátásában kaptak szerepet. A gazdasági társaságok működésükhöz a 2010. évben összesen 168 millió Ft rendszeres működési célú, 231 millió Ft eseti működési célú pénzeszközt kaptak az Önkormányzattól a központi forrásból származó 207 millió Ft támogatással együtt. A működési célra teljesített pénzeszköz 90,2%-át (360 millió Ft-ot) a Városellátó Kft. kapta.

Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál a 2007. évben kimutatott 19 millió Ft negatív saját tőke a 2010. év végére 280 millió Ft-ra nőtt, amely a 2007. évben két társaságot, a 2010. évben három társaságot érintett. A legnagyobb negatív saját tőkéje (a 2008. évben 202 millió Ft) a Városellátó Kft-nek volt, emiatt a 2007-2010. években összesen 346 millió Ft tőkejuttatásban részesült. Negatív saját tőke miatt a 2007-2010. évek között további három gazdasági társaság összesen 277 millió Ft összegű tőkejuttatást kapott az Önkormányzattól.

A **folyó költségvetés egyenlege** a 2007. évben forráshiányt mutatott, a 2008-2010. évek között forrástöbblet keletkezett²⁵. A 2007-2009. években a működési megtakarítások nem tudták fedezni a tárgyévben jelentkező törlesztési kötelezettségeket, így az Önkormányzat **pénzügyi kapacitása (nettó működési jövedelme)** negatív értékű volt. A 2010. évben az adósságszolgálat csökkenése miatt a pénzügyi kapacitás pozitívvá vált (500 millió Ft), mivel a működési megtakarítás (1152 millió Ft) fedezete a törlesztési kötelezettséget (652 millió Ft), figyelembe véve, hogy a lejárt szállítói állomány az előző évi 1224 millió Ft-ról 1725 millió Ft-ra nőtt, így az teljesített kiadásként nem szerepelt a folyó kiadások között. Az adósságszolgálat csökkenését az okozta, hogy az Önkormányzat kötvénykötelezettségének tőketörlesztése öt év türelmi idő után, 2011-ben indul el, beleértve a türelmi idő alatt felhalmozott, tőkésítésre kerülő kamat összegét is.

²⁵ 2007-ben a folyó kiadások 3,7%-át (465 millió Ft-ot) tette ki a negatív működési jövedelem, 2008-ban a forrástöbblet a folyó kiadások 3,1%-át (411 millió Ft-ot), 2009-ben 3,6%-át (407 millió Ft-ot), 2010-ben 10,2%-át (1152 millió Ft) jelentette.

A 2007-2010. években az Önkormányzat **felhalmozási költségvetésének egyenlege** folyamatosan hiányt mutatott (negatív összegű volt), a 2007-2010 között keletkezett összesen 6936 millió Ft felhalmozási forráshiány finanszírozásához külső források (hitel, kötvény) bevonása vált szükségessé.

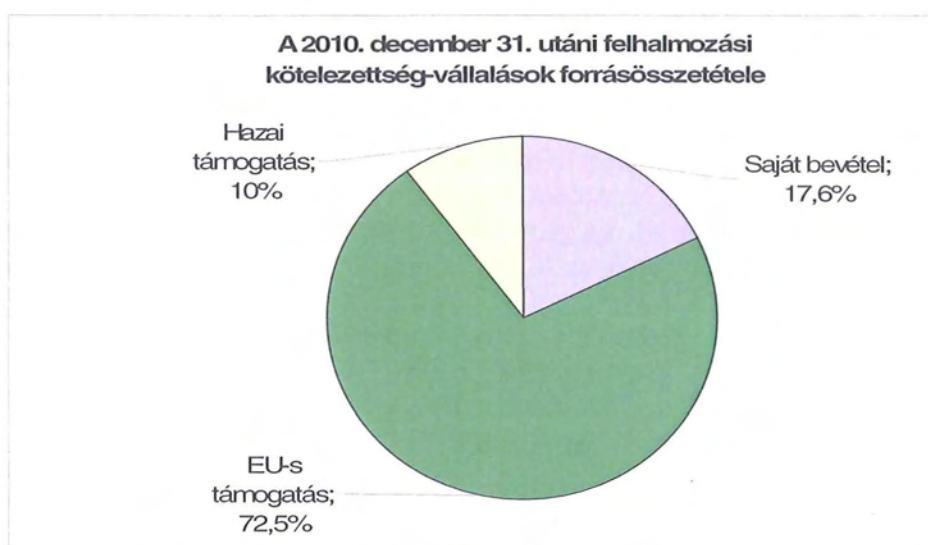
A pénzügyi egyensúly fenntartása külső források bevonásával volt biztosítható. A 2007-2010. években 6223 millió Ft hitelt törlesztettek. Az adósságszolgálat, továbbá a felhalmozási forráshiány 2007-2010 között 13 159 millió Ft-ot tett ki, amelyre az időszakban képződő 1506 millió Ft működési megtakarítás (működési jövedelem), valamint a 2007. január 1-jén rendelkezésre álló 6656 millió Ft pénzkészlet, továbbá 1032 millió Ft hosszú lejáratú bankbetét szolgált fedezetül. A további pénzeszközöket 2000 millió Ft hosszú lejáratú hitel és likvid hitelek felvételével teremtették meg. A kialakult pénzügyi helyzet **pozitív nettó működési jövedelmet eredményező gazdálkodás mellett teszi elkerülhetővé további külső források bevonását, az eladósodás növekedését.**

A vizsgált időszakban az Önkormányzatnál helyi iparüzési adó, építményadó, vállalkozók kommunális adója, telekadó, vendégéjszakák utáni idegenforgalmi adó volt megállapítva, a magánszemélyek kommunális adója helyett kivetették a magánszemélyek építményadóját, emelték a telekadó és kommunális adó mértékét. A **helyi adókból és pótlékokból** származó bevételek aránya 2007-2010 között 15% körüli volta folyó (működési) bevételekben. A pótlékkal, bírsággal növelt helyi adó bevétel a 2007. évi 1599 millió Ft-ról 2010. évben 1893 millió Ft-ra (18,4%-kal, 294 millió Ft-tal) nőtt. A helyi adóbevételek kétharmad részét az iparüzési adó tette ki, amelynek mértéke a helyi adókról szóló törvényben rögzített maximális mértékben került megállapításra. A helyi adók növekedését az építményadó 289 millió Ft-os növekedése okozta. Új helyi adónemet a vizsgált időszakban az Önkormányzat nem vetett ki.

A **befejezett fejlesztések** felét pénzügyi forrásokból fedezték. A 2007-2010. évek között megvalósult 10 258 millió Ft értékű fejlesztés és felújítás forrása 3033 millió Ft saját forrás (29,6%), 3040 millió Ft kötvényből származó bevétel

(29,6%), 2000 millió Ft hitelfelvétel (19,5%), 1297 európai uniós forrás (12,6%), valamint 888 millió Ft hazai támogatás (8,7%) volt. A 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok** végrehajtására 1163 millió Ft kiadást teljesítettek, amelyre saját forrásból 541 millió Ft-ot (46,5%), európai uniós forrásból 618 millió Ft-ot (53,1%) és hazai forrásból 4 millió Ft-ot (0,4%) fordítottak.

Az Önkormányzatnál a 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok kötelezettség-vállalásainak összege** 3559 millió Ft volt, amelyből 628 millió Ft-ot saját forrásból, 2579 millió Ft-ot európai uniós támogatásból és 352 millió Ft-ot hazai támogatásból terveznek biztosítani. A tervezett saját források rendelkezésre állását azonban az Önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete nem igazolja. Mindez kockázatot jelent a vállalt fejlesztések jövőbeni finanszírozhatósága szempontjából.

Az Önkormányzat által beadott, elbírálás alatt álló pályázati forrás igénybevételével tervezett beruházásainak teljes bekerülési költsége 3627 millió Ft volt, amelyhez idegen forrást már nem kívánnak bevonni, ugyanakkor a működési költségvetésben elért megtakarítás 2010-ben a lejárt szállítói állomány kifizetésére sem nyújtott fedezetet. Az Önkormányzat vállalt kötelezettségeinek forrását a helyi adóbevételekből, a jelzáloggal nem terhelt forgalomképes ingatlanvagyon szükség szerinti értékesítéséből származó bevételből és a likviditási hitelkeretek felhasználásával kívánja előteremteni.

Az Önkormányzat mérleg szerinti **pénzügyi kötelezettsége** a 2006. év végéről a 2010. év végére, 16 331 millió Ft-ról 20 656 millió Ft-ra nőtt, a növekedést a hiteltörlesztés, a hitelfelvétel és a könyvviteli nyilvántartásban elszámolt árfolyamkülönbség együttesen okozták, amelyből az árfolyamváltozás miatti különbség 5152 millió Ft volt. A fennálló pénzügyi kötelezettségek egy kötvény kibocsátásból, három hosszú lejáratú hitelből, egy munkabérmegelőlegetési hitelből, kilenc egyéb (likvid) hitelből és folyószámlahitel igénybevételéből keletkeztek.

Az Önkormányzat kötelezettségvállalásaira – a 2008. évben felvett hosszú lejáratú hitel kivételével – közgyűlési döntés alapján került sor. Az éves költségveté-

sek tartalmazták a teljes futamidőre várható kamat- és tőkefizetési kötelezettséget, azonban az előterjesztésekben nem mutatták be a visszafizetés forrásait, valamint a kamat- és – a devizaalapú kötelezettségeket érintő – árfolyamkockázatot.

Az Önkormányzat a kötvényt a korábbi hiteleinek törlesztése, beruházások és felújítások finanszírozása céljából bocsátotta ki. Fejlesztési hiteleiből a folyószámlahitelből megelőlegezett beruházásokat finanszírozta és a fennálló hitelállomány átstrukturálását hajtotta végre.

Az Önkormányzat a devizában fennálló pénzügyi kötelezettségeiből a szerződés szerint 2057 millió Ft összegben felvett multicurrency hitelek után 1947 ezer EUR, 2336 ezer CHF és 240 millió Ft (összesen 1156 millió Ft) tőkét törlesztett, 391 ezer EUR, 667 ezer CHF és 100 millió Ft (összesen 313 millió Ft) kamatot és egyéb költséget fizetett. A 69 400 ezer CHF (12 069 millió Ft) kötvénykibocsátás után – a halasztott tőke- és kamatfizetés miatt – teljesítés nem történt. A HUF-ban fennálló, 2000 millió Ft kötelezettség után 183 millió Ft kamatot és egyéb költséget teljesített. Az Önkormányzat a kötvény kibocsátásából és a hitelek igénybevételeiből származó forrásokat 2010. év végéig 934 millió Ft kivételével a céloknak megfelelően felhasználta, a fel nem használt összeget a bankszámlán 2010. december 31-én meglévő pénzkészlet tartalmazta. A 2007-2010. években átmenetileg szabad pénzeszközökből 2254 millió Ft kamatbevételt realizáltak, amely a kötvénybevételek befektetéséből származott. A kamatbevételeket a kamatfizetésekre, illetve a realizált árfolyamveszteségre fordították. Az Önkormányzat számlavezető bankot 2007. januárban váltott. A 2006. évben kibocsátott kötvény lejegyzése és egy hitel folyósítása a jelenlegi számlavezető pénzügyi intézet, két hitel a korábbi számlavezető pénzügyi intézet által történt.

Az Önkormányzat működésének pénzügyi egyensúlyát a vizsgált időszakban folyószámlahitel, munkabér-megelőlegezési hitel és egyéb rövidlejáratú hitelek igénybevételeivel biztosította.

A **folyószámlahitel** igénybevétele a 2007-2010. években az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	millió Ft-ban			
	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Keretösszeg január 1-jén	3 000	3 000	1 000	1 500
Átlagos napi állomány	2 832	2 945	1 056	1 479
Folyószámla hitellel zárt napok száma (nap)	365	366	365	365
2010. december 31-i egyenleg (állomány)	x	x	x	1 500

A likviditás biztosítása az Önkormányzatnak 748 millió Ft kamatkidást okozott 2007-2011. március 31 között.

Az Önkormányzat 2010. év végi **szállítói tartozása** 2206 millió Ft, melyből a lejárt tartozás 1725 millió Ft volt. A lejárt tartozások 33,4%-a (575 millió Ft) meghaladta a 91 napot. Az átütemezett tartozások összege 202 millió Ft, egyéb kiadáselmaradása 286 millió Ft volt. Az Önkormányzat intézményeinél és a Polgármesteri hivatalnál a 60 napot meghaladó, szállítók felé fennálló kötelezettségek miatt – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló

1996. évi XXV. törvény 5. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltak ellenére – a Polgármester nem tájékoztatta a Pénzügyi bizottságot, illetve a Közgyűlést, valamint az esedékességet követő 90. nap után nem kezdeményezett adósságrendezési eljárást.

A 2007-2010. években az Önkormányzat saját társaságaitól átvett pénzeszköz 2010. évi könyvviteli mérleg szerinti értéke 371 millió Ft volt. A 25%-ot meghaladó önkormányzati tulajdonosi részesedéssel rendelkező öt gazdasági társasága részére az Önkormányzat a 2007-2010. évek között 65 esetben, összesen 1179 millió Ft pénzeszközt adott át visszafizetési kötelezettséggel, amelynek 2010. év végi állománya 421 millió Ft volt.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban a **PPP konstrukció** keretében épült tornateremmel összefüggésben 2007. május 29-én 1344 millió Ft-os kötelezettséget vállalt 20 éves futamidőre. A fennálló tartozás összege 2010. december 31-én 1135 millió Ft, ebből a lejárt tartozás 18 millió Ft volt.

Az Önkormányzat gazdasági társaságai részére folyószámla- és egyéb hitelek igénybevételéhez, kötvény kibocsátásához, a Kórház és a HVSZ által kötött szállítói előfinanszírozáshoz, társasházak hitelfelvételéhez, Kistérségi társulás által állami ingatlanon végzett utépítéshez **készfizető kezességet**, garanciát gazdasági társaságok rövidlejáratú hiteleihez vállalt. A 2007-2010. évek között kezességvállalás miatti kötelezettség teljesítésére 98 millió Ft-ot fizettek ki, amelyből 38 millió Ft 2010. december 31-éig megtérült. A 2010. december 31-én fennálló kezességállomány 1737 millió Ft volt. A 2010. december 31-én fennálló garancia-és kezességállomány 1737 millió Ft volt.

A Közgyűlés a fejlesztési hitelek és a kötvény biztosítékként 1700 millió Ft – számviteli nyilvántartás szerinti nettó értékű – **jelzálogjog** alapításához és bejegyzéséhez járult hozzá. A jelzálogszerződésekkel érintett ingatlanok a forgalomképes ingatlanok 28%-át, a korlátozottan forgalomképes ingatlanok 3%-át jelenti. A korlátozottan forgalomképes ingatlanokra történt jelzálog alapítása ellentétes az Ötv. 88. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakkal.

Az Önkormányzat kötelezettségeinek 2010. december 31-i állományát és várható összegeit a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat szemlélteti:

Az Önkormányzat kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én és várható összegei a kötelezettségek lejáratáig									
Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege; ezer ...-ben)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer ...ben)	Devizanem
Pénzügyi kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitelek	1 830		HUF	731		HUF	1 962	HUF	
Hosszú lejáratú hitelek		3 668	EUR		2 650	EUR		1 166	
Kötvény (Hódmezővásárhely I. kötvény)		69 400	CHF		15 484	CHF		72 926	
Folyószámlahitel	1 500		HUF	1 500		HUF			
Munkabér megelőlegezési hitel	250		HUF	250		HUF			
Egyéb likvid hitelek	599		HUF	599		HUF			
Pénzügyi kötelezettségek összesen HUF-ban:	4 179		HUF	3 080		HUF	1 962	HUF	
Pénzügyi kötelezettségek összesen CHF-ben:		69 400	CHF		15 484	CHF		72 926	
Pénzügyi kötelezettségek összesen EUR-ban:		3 668	EUR		2 650	EUR		1 166	
Biztosítékok									
Garancia	14		HUF						
Kezesség	1 723		HUF						
Biztosítékok összesen:	1 737		HUF						
Szállítói tartozás	2 206		HUF	2 206		HUF			
Egyéb kiadás elmaradás	286		HUF	286		HUF			
Egyéb kötelezettségek									
PPP beruházási kötelezettségek	1 135		HUF	299		HUF	836	HUF	
GT-k és egyéb szervek felé fennálló kötelezettségek	371		HUF	371		HUF			

Az Önkormányzat **pénzügyi kötelezettségekkel szemben fennálló kötelezettsége** a 2010. év végén 4179 millió Ft, 3668 ezer EUR és 69 400 ezer CHF volt. Ezek várható kötelezettsége (tőke, kamat és egyéb költség) a legutóbbi kamatfizetés feltételei alapján a 2011. évtől 5042 millió Ft, 3816 ezer EUR, továbbá 88 410 ezer CHF, valamint a PPP beruházás miatt 1135 millió Ft. Az Önkormányzatnak a 2011. évben szállítói tartozások, egyéb kiadás elmaradások rendezése, valamint a kölcsönök visszafizetése miatt 657 millió Ft fizetési kötelezettsége keletkezett. A garancia-és kezességvállalásaiból adódóan 1737 millió Ft összegű terhe jelentkezhet, amennyiben a társaságok és intézményeik kötelezettségeiket nem teljesítik. A **2011-2013. évekre várható kötelezettség teljesítésére figyelembe vehető** a mérlegben kimutatott 1081 millió Ft követelésállomány, a 4251 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, melyből 1188 millió Ft a pénzügyi kötelezettségekhez kapcsolódóan jelzáloggal terhelt. A **2014. évtől várható kötelezettség teljesítésének forrását** nem számszerűsítették. A CLF módszer szerinti működési jövedelem azonban a mutatkozó tendencia (2010. évi 1152 millió Ft) alapján nem nyújt fedezetet az önkormányzati kötelezettségek biztosítására.

Az Önkormányzat **minősített többségi befolyása alatt álló társaságai kötelezettségeinek** 2010. december 31-i állományát és várható összegeit a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat mutatja be:

Az Önkormányzat minősített többségi tulajdonú társaságai kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én és várható összegei a kötelezettségek lejáratáig									
Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege ezer)	Deviz anem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege ezer)	Deviz anem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege ezer)	Deviz anem
Pénzintézeti kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitel/ek	289			217			121		
Hosszú lejáratú hitel/ek	24	134	EUR	25	138	EUR			
Kötvény (Zsigmondy Béla Zrt. II. kötvény)		21 042	CHF		3 408	CHF		20 676	CHF
Kötvény/ek (HVSZ 2023)		7 197	CHF	24	1 086	CHF	43	7 956	CHF
Kötvény/ek (HVSZ Zrt. I. kötvény)		6 475	CHF		1 060	CHF		6 388	CHF
Folyószámla- és egyéb rövid lejáratú hitelek	169			169					
Pénzintézeti kötelezettségek összesen HUF-ban:	482			435			164		
Pénzintézeti kötelezettségek összesen CHF-ben:		34 714	CHF		5 554	CHF		35 020	CHF
Pénzintézeti kötelezettségek összesen EUR-ban:		134	EUR		138	EUR			
Szállítói tartozás	695			695					
Egyéb kötelezettség (kölcsön)	421			421					

Az önkormányzati kötelezettségek növekedése mellett az önkormányzati minősített többségi befolyás alatt álló gazdasági társaságok kötelezettségei is befolyásolhatják az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát. A társaságoknak a 2011. évtől 599 millió Ft, 138 ezer EUR és 40 574 ezer CHF pénzügyi kötelezettséget, 695 millió Ft szállítói tartozást és 421 millió Ft kölcsöntartozást kell rendezniük, amelyből 2011. második negyedév végéig a törlesztési ütemezésnek megfelelő törlesztések az Önkormányzat tájékoztatása szerint megtörténtek. Kockázatot jelent, ha ezek nem teljesítése, esetleges csőd, vagy felszámolási eljárás esetén a bíróság korlátlan és teljes felelősséget állapít meg az Önkormányzat terhére.

Az Önkormányzat költségvetési támogatásból, átengedett bevételekből és illeték bevételekből származó bevételei a 2007. évhez képest az időszak egészét tekintve csökkentek, a csökkenést a végrehajtott **kiadási megtakarításból és bevételnövelő intézkedések során** keletkezett forrásból ellensúlyozták. A 2007-2010. években tett intézkedések hatására 1379 millió Ft bevételi többletet, továbbá 2175 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki, amely a kieső forrásokat pótolta és az Önkormányzat pénzügyi helyzetét javította. A kiadási megtakarítások 85%-a az elrendelt álláshely csökkentések eredménye volt. Az álláshely csökkentő intézkedések 2007-2010. között a Polgármesteri hivatalnál és az intézményeinél összesen 456 álláshely (ebből 67 üres álláshely) megszüntetését jelentették. A bevételnövelő intézkedések a helyi adómértékek emeléséhez, szolgáltatások díjkötelessé tételéhez, átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséhez kapcsolódtak.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett két célszerűségi javaslat hasznosítására terjedt ki, melyeket az intézkedési terv szerinti határidőben teljesítettek.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

A 2007-2010. években az Önkormányzat **működési kockázatát** növelte a negatív nettó működési jövedelem, a jelentős lejárt szállítói tartozásállomány. A működési bevételek 2007-2009. években nem biztosították a működési kiadások és az adósságszolgálat finanszírozását, a likviditás biztosítása folyószámla-

és egyéb likvidhitelek igénybevételével történt. A 2010. évben a pozitív nettó működési jövedelem mellett a likviditást a 2007. évhez képest csökkenő napi átlagos folyószámlahitel és növekvő napi átlagos likviditási hitel felvételével biztosították növekvő lejárt szállítói állomány mellett. Az Önkormányzat a vizsgált időszakban a központi intézkedések hatására jelentkező bevételkiesést a kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseivel ellentételezte. A gazdasági társaságok szerepe a közüzemi közfeladat-ellátásban meghatározó volt. A gazdasági társaságok eladósodása növelte az Önkormányzat pénzügyi kockázatát.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat felhalmozási költségvetése pénzügyi hiányt mutatott, ennek fedezetét hitelfelvétellel biztosították. A fejlesztési célú kötelezettségvállalások jövőben teljesítendő kifizetései tekintetében a nettó működési jövedelem 2010. évre történő növekedése ellenére – figyelemmel a lejárt szállítói kötelezettség, a kiadáselmaradás és egyéb kötelezettség nagyságára – a **felhalmozási kiadások finanszírozási kockázatát** növeli.

A **pénzügyintézeti és egyéb kötelezettségek** teljesítésének **kockázatát** növelte, hogy a 2010. december 31-én fennálló kötelezettségek visszafizetésének forrásait nem számszerűsítették. A kockázatot csökkentheti az Önkormányzat 2010. évi követelésállománya és forgalomképes ingatlanvagyonra, amely szükség esetén felhasználható az adósságszolgálat visszafizetésére.

Az Önkormányzatnál az állami forrásoknak és az illetékbevételnek a központi intézkedések miatti csökkenését az ellenőrzött időszakban ellensúlyozta a kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések eredménye.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

Az ellenőrzés intézkedést igénylő **javaslatai:**

a Polgármesternek

1. a Közgyűlés elé terjesztendő intézkedési terv írja elő a működés pénzügyi egyensúlyának gyors helyreállítása és hosszú távú fenntarthatósága érdekében haladéktalanul operatív terv készítését – felelősök és határidők megjelölésével –, amely tartalmazza az alábbiakat:
 - a) bevételszerző lehetőségek feltárását, különösen a helyi adópolitikai célok meghatározását és számszerűsítését, a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítását, felülvizsgálatát, a követelések behajtását, az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetőségét;
 - b) a folyamatban lévő és a tervezett beruházások teljes körű felülvizsgálatát;
 - c) egyéb kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizsgálatát;

- d) az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezését, elkülönített kezelését az adósságszolgálat teljesítése érdekében;
 - e) az adósságszolgálat szerkezetének áttekintését, a likviditásmenedzselést, a támogatás előfinanszírozás átláthatóbbá tételét;
 - f) az intézmények gazdálkodásának felülvizsgálatát;
 - g) az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági program áttekintésével összhangban;
 - h) az intézkedések eredményei legalább negyedévenkénti áttekintésének előírását;
2. mutassa be félévente – a szokásos beszámoló keretében – a Közgyűlésnek:
- a) az Önkormányzat és a minősített többséget biztosító befolyása alatt álló gazdasági társaságai aktuális pénzügyi helyzetét, az Önkormányzatnak a gazdasági társaságai felé fennálló követeléseit;
 - b) legalább három évre kitekintően a kötelezettségek teljes körére szóló finanszírozási tervet, amely figyelembe veszi a kötelezettség éven belüli és túli felmerülését a források számszerűsített megjelölésével;
 - c) az Önkormányzat folyamatban lévő és tervezett fejlesztéseihez szükséges belső és külső források rendelkezésre állását, és ebből a szempontból értékelje az Önkormányzat beruházásait;
3. gondoskodjon, hogy a Közgyűlésnek előterjesztett éves költségvetési rendeletekben biztosítsák a forrásokat a beruházásokkal létrehozott létesítmények működtetésére és jövőbeni fenntarthatóságára;
4. mutassa be a Közgyűlésnek évente a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét, és ezzel összevetve az elhasználandó eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználódási fokának alakulását;

a Főjegyzőnek

- 1. gondoskodjon, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait, valamint legalább 3 éves kitekintéssel mutassák be a kamat- és árfolyamkockázat várható kihatásait;
- 2. kísérje figyelemmel a jövőbeni várható – árfolyam-, kamat- valamint visszafizetési – kockázatokat, továbbá a mérlegen kívüli tételek (kezeségvállalás, garancia és helytállási kötelezettségvállalás) kockázatait, és legalább félévente tájékoztassa a Közgyűlést azok alakulásáról;
- 3. kísérje figyelemmel - a tulajdonosi jogkört gyakorlók közreműködésével - az önkormányzati minősített többséget biztosító befolyás alatt álló gazdasági társaságai köte-

lezettségeinek alakulását, az Önkormányzat likviditására, pénzügyi-egyensúlyi helyzetére gyakorolt hatását;

4. gondoskodjon a Polgármesteri hivatal és a további költségvetési szervek lejárt szállítói tartozásai okainak feltárásáról, azonnali intézkedések megtételéről a lejárt tartozások mielőbbi rendezése érdekében;
5. gondoskodjon arról, hogy a képviselő-testület által meghatározott értékhatár feletti éven túli hitel felvétele az Ötv. 10. § (1) bekezdésének d) pontjában előírtak szerint a Közgyűlés jóváhagyásával történjen;
6. gondoskodjon arról, hogy az Ötv. 88. § (1) bekezdés b) pontjában előírtak figyelembe vételével a korlátozottan forgalomképes vagyontárgyak jelzáloggal történő megterhelésére csak a forgalomképesség megváltoztatása (átsorolás) után kerülhesen sor.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat a tárgyév Kórház nélküli működési költségvetési kiadásaiból **97,2%-ot 7555 millió Ft-ot a kötelező, 2,8%-ot 220 millió Ft-ot az önként vállalt feladatok ellátására fordított.** A 2011. évi tervadatok alapján az önként vállalt feladatok aránya csökkent, az összes költségvetési kiadásból 216 millió Ft-ot, (2,3%) tesz ki.²⁶ A kötelező és az önként vállalt feladatok körét az SzMSz-ben rögzítették. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai a mindennapos testedzés, a közterület felügyelet, a mezei őrszolgálat, a munkahelyteremtő programok, a foglalkoztatás bővítés támogatásához kapcsolódnak.

A 2010. évi működési kiadásokat kötelező feladatonként és azok finanszírozási arányait az alábbi táblázat mutatja be:

Az Önkormányzat 2010. évi működési kiadásai és finanszírozási arányai főbb feladatonként

Ellátott feladat	Működési kiadás összesen (millió Ft)	Kötelező feladat részaránya %	Bevétel összesen (millió Ft)	Állami támogatás részaránya %	Intézményi saját bevétel részaránya %	Önkormányzati támogatás részaránya %
Óvodák	349	100	349	56	2	42
Általános iskolák	732	100	732	47	10	43
Gimnáziumok	347	100	347	71	4	25
Szakközépiskolák, szakképző intézmények	1 111	100	1 111	65	12	23
Kollégiumok	156	100	156	57	18	25
Szociális intézmények	0	100	0	0	0	0
Gyermekjóléti intézmények	0	100	0	0	0	0
Közművelődési intézmények	351	100	439	40	20	40
Sportlétesítmények	0	100	0	0	0	0
Igazgatási intézmények	32	100	32	0	0	100
Hivatásos tűzoltóság	264	100	251	99	0	1
Intézmények összesen	3 342	100	3 417	59	10	31
Polgármesteri Hivatalban kezelt feladatok működési kiadásai	4 433	95,0	6 070	15	42	43
Működési kiadások összesen	7 775	97,2	9 487	34	19	47

A kötelező feladatokon belül a legnagyobb kiadást 4433 millió Ft-ot (57%) a Polgármesteri hivatalnál és 3342 millió Ft-ot (43%) az intézményeknél ellátott feladatok működésére fordították. Az intézmények működtetéséhez 1061 mil-

²⁶ Az adatok az Önkormányzat adatszolgáltatásán alapulnak.

lió Ft (az intézményi összes bevétel 31%-ával) támogatást nyújtottak. Az intézményi kiadásokon belül a közoktatási feladatokra fordított 2695 millió Ft az összes működési kiadásnak 34,6%-a, a működéshez biztosított 853 millió Ft támogatás az összes bevételnek 9%-a volt. A legkevesebbet, 38 millió Ft-ot a kollégiumi feladatok ellátásához nyújtották, amely az összes támogatásnak 0,8%-a volt. Az óvodai feladatok ellátásához 148 millió Ft (3,3%) támogatással járultak hozzá. Az általános iskolai feladatokhoz 319 millió Ft-ot, az összes támogatás 7,1%-át biztosították. A gimnázium működéséhez 89 millió Ft támogatást nyújtottak, amely az összes támogatás 2%-a volt. A szakközépiskolának, szakképző intézménynek 259 millió Ft támogatást biztosított az Önkormányzat, ami 5,8%-os aránynak felelt meg. A közművelődési intézményi feladatokra az összes működési kiadás 4,5%-át, 351 millió Ft-ot fordítottak, amelyhez 175 millió Ft önkormányzati támogatást biztosítottak. Az igazgatási kiadásokra fordított 32 millió Ft az összes működési kiadás 0,4%-a volt, amelyhez az Önkormányzat 100%-ban támogatást biztosított. Az összes működési kiadás 3,4%-át, 264 millió Ft-ot a hivatásos tűzoltóságra fordították.

Az Önkormányzat összes működési bevétele a 2010. évben 9487 millió Ft volt, ebből az állami támogatás 3220 millió Ft, az intézményi saját bevétel összege 1807 millió Ft és ezek részaránya 34%, illetve 19% volt.

Az intézmények 3417 millió Ft összegű bevétele az Önkormányzat összes működési bevételeinek 36%-a volt, amelyből 2015 millió Ft (59%) volt az állami támogatás, 341 millió Ft (10%) az intézményi saját bevétel és 1061 millió Ft (31%) az önkormányzati támogatás.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását végző költségvetési szervek száma a 2007. évről a 2010. évre 19-ről 15-re csökkent az intézmények megszüntetése, átadása következtében, illetve a gazdasági társaságok száma 10-ről 11-re növekedett.

A **költségvetési szervek** közül három önállóan működő és gazdálkodó, valamint 12 önállóan működő intézmény volt, alapító okirataik szerint (a 2006. évi 115-höz képest a 2010. évben 19-el kevesebb) 96 telephelyen működnek. Közoktatási feladatokat végez 11 intézmény, ebből három óvoda (kilenc telephelyen), öt általános iskola (29 telephelyen), két középiskola (12 telephelyen) és egy kollégium (egy telephelyen). Az egészségügyi közfeladatot a kórház végzi. A kulturális feladatokat két közművelődési intézmény látja el, összesen 22 telephelyen. Hivatásos tűzoltósági feladatokat egy intézmény végzi. Az igazgatási feladatokat a Polgármesteri hivatal látja el.

A **kötelező feladatainak ellátásában** részt vesz hat gazdasági társaság, amelyeknek 100%-ban tulajdonosa az Önkormányzat. A szociális étkeztetést, a közterület fenntartást egy-egy nonprofit kft., a sport, az igazgatási feladatokat (projekt menedzsment, pályázatok lebonyolítását) egy-egy kft., a víz- és csatornaszolgáltatási feladatot és a vagyonzemeltetést egy-egy zrt. látja el.

Az **önként vállalt feladatok** közül a mindennapos testedzés feltételeit 11 közoktatási intézménynél látják el. A közterület felügyelet, a mezei őrszolgálat, a munkahelyteremtő programok és a foglalkoztatás bővítés támogatását a Polgármesteri hivatalnál biztosítják. Az önként vállalt feladatok ellátásában részt

vesz öt gazdasági társaság, a szociális foglalkoztatást és a televíziós műsorszolgáltatást egy-egy nonprofit kft., az ingatlanüzemeltetést, a köztisztasági feladatot, a hulladékszállítást egy-egy kft. végzi.

Az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságok megnevezését, az Önkormányzat tulajdoni hányadát, a saját tőke jegyzett tőke arányát, a kötelező és önként vállalt feladatokhoz rendelt nettó vagyont a jelentés 4. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzatnak **kilenc gazdasági társaságban van üzletrésze, illetve részvénye**, amelyek közül többségi tulajdonában nyolc gazdasági társaság van, további egy társaságban 34% tulajdoni részesedéssel rendelkezik. A többségi önkormányzati tulajdonú nyolc gazdasági társaságból hétnél 100%-ban tulajdonos az Önkormányzat. Egy gazdasági társaság 51%-ban az Önkormányzat és 49%-ban önkormányzati gazdasági társaság tulajdonában van. A vizsgált időszakban az Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő zrt. 50%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezett a távközlési feladatot ellátó zrt-ben és 38%-os tulajdonosi részesedéssel a köztisztasági tevékenységet végző kft-ben.

A kilenc gazdasági társaság saját tőkéje 2010. december 31-én 4366 millió Ft, ezen belül a hét 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő társaság saját tőkéje 4498 millió Ft (figyelembe véve negatív saját tőkét). A társaságok jegyzett tőkéje 2265 millió Ft, amelyből a hét 100%-os önkormányzati tulajdonú társaságok jegyzett tőkéje 2259 millió Ft volt a 2010. év végén. A legnagyobb saját tőkével a víz-és csatornaszolgáltatást végző társaság rendelkezett, 2473 millió Ft összegben, jegyzett tőkéje 900 millió Ft volt. Hasonló nagyságrendet képviselt a vagyonkezelést végző társaság, melynek saját tőkéje 2047 millió Ft, jegyzett tőkéje 1263 millió Ft-ot tett ki.

Az Önkormányzat a saját tőke összegének jegyzett tőke alá csökkenése miatt **2007-2010. évek között 623 millió Ft tőkejuttatásban részesítette öt gazdasági társaságát**. A legnagyobb tőkejuttatásban a Városellátó Kft. (346 millió Ft) és a Szerdahelyi József Nonprofit Kft. (153 millió Ft) részesült.

A gazdasági társaságok által ellátott egyes közszolgáltatások (távfűtés, melegvíz szolgáltatás, közétkeztetés, víz- és csatornaszolgáltatás, parkolás, piacüzemeltetés) díját önkormányzati rendeletben állapították meg. A további közszolgáltatások (pl. kátyúzás, parkgondozás) ellátásának díját önköltségszámítás alapján határozták meg a gazdasági társaságok. Az Önkormányzat a közszolgáltatások díjáról szóló rendeletben²⁷ nem állapított meg támogatást a szolgáltatást ellátóknak.

Az Önkormányzat gazdasági társaságainak adatszolgáltatása alapján 2010. december 31-én hat társaságnál volt feladatellátáshoz rendelt nettó vagyónálomány. A kötelező és önként vállalt feladatellátás mellett egyéb vállalkozási tevékenységet is végeztek. A feladatellátáshoz rendelt 2010. év végi nettó vagyón értéke összesen 5083 millió Ft volt, ebből 3224 millió Ft (63%) a kötelező

²⁷ a Közgyűlés 21/2008. (V. 6.), 19/2010. (II. 15.), 41/2010. (XI. 27.), 42/2010. (XI. 26.) és 44/2010. (XI. 26.) számú rendeletében

feladatokhoz, 1859 millió Ft (37%) az önként vállalt feladatokhoz kapcsolódott. Az üzemeltetésre átadott nettó vagyon 2010. év végén 3823 millió Ft volt, amelyből 2042 millió Ft (53%) a kötelező és 1782 millió Ft (47%) az önként vállalt feladatokra került kimutatásra. A HVSZ Zrt-nél az üzemeltetésre átadott nettó vagyon értéke 2380 millió Ft volt. Vagyonkezelésbe adott vagyon egy gazdasági társaságnál a Hódító Nonprofit Kft-nél 78 millió Ft, amely önként vállalt feladat ellátását szolgálja. A társaságok tulajdonába (apportba) adott vagyon nettó értéke 2010. december 31-én 1181 millió Ft volt (búttó értéke 2812 millió Ft), amely a kötelező feladatok ellátásához kapcsolódott,

Az Önkormányzat gazdasági társaságainak tulajdonában lévő (25% feletti) gazdasági társaságok az adatszolgáltatásban nem mutattak ki az Önkormányzat feladatellátásához rendelt nettó vagyont.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban **közszolgáltatási feladatot nem vett át** más önkormányzattól, a Kistérségi társulástól, egyháztól, gazdasági társaságtól, egyéb szervezettől. Az intézményi feladat ellátás szerkezetét átalakították a vizsgált időszakban. Megszüntettek 2007. július 1-jétől két általános iskolát, egy középiskolát és létrehoztak egy alapfokú művészetoktatási intézményt, valamint 2008. július 1-jétől három középiskolát egy jogutód oktatási intézménybe integráltak. Az átalakítás keretében **átadtak** 2007. augusztus 1-jétől három általános iskolát 726 fő tanulói és 2010. augusztus 31-től egy óvodát 290 fő ellátotti létszámmal a Kistérségi társulásnak, valamint 2007. szeptember 1-jétől egy óvodát 259 ellátotti és egy általános iskolát 439 fő tanulói létszámmal az egyháznak. Az átszervezések következtében az Önkormányzat 2007. július 1-jétől összesen hat általános iskolát szüntetett meg és négy új általános iskolát alapított.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban négy kötelező feladat ellátására szerződést kötött. A háziorvosi, házi gyermekorvosi és központi ügyelet ellátására a Panacea 2000 Kft-vel megbízási szerződést, a helyi közforgalmú autóbusz hálózat működtetésére a Tisza Volán Közlekedési és Szolgáltató Zrt-vel közszolgáltatási szerződést, a köztisztasági tevékenység végzésére és települési szilárd hulladékkezelésre az A.S.A. Hódmezővásárhelyi Köztisztasági Kft-vel közszolgáltatási szerződést, valamint a kéményseprés közszolgáltatás végzésére a Csomifüst Plusz Kft-vel szolgáltatási koncessziós szerződést kötött.

Az önkormányzati feladatellátásban az intézmények és gazdasági társaságok mellett egyéb szervezeteket nem bíztak meg, valamint szolgáltatási szerződéssel kiszervezett/kiszereződött intézményi ellátásokat nem működtettek.

2. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vágyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások az önkormányzati feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A saját folyó bevételek, valamint a sa-

ját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket²⁸.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) átlátható és szabályozott költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás**²⁹ fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal.³⁰ A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a Kincstáron keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok³¹ alapján került meghatározásra.

²⁸ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző évi pénzmaradvány és a korábbi években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

²⁹ nettó működési jövedelem

³⁰ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

³¹ A 2007. évben az Önkormányzat MÁK-hoz leadott elemi beszámolója az évközi intézményátadásokhoz- és átvételekhez kapcsolódóan módosításra került.

2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

ezer Ft

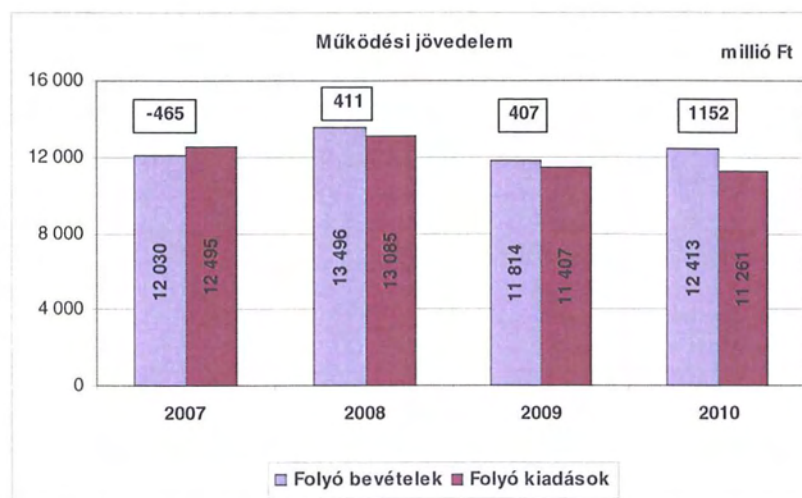
Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	12 029 946	13 495 810	11 814 252	12 413 343
Folyó kiadások	12 494 653	13 084 889	11 406 881	11 260 892
Működési jövedelem	-464 707	410 921	407 371	1 152 451
Nettó működési jövedelem =működési jövedelem - tőketörlesztés	-2 648 503	-1 925 776	-643 352	500 460
Felhalmozási bevételek	1 286 943	1 536 465	1 368 872	2 372 618
Felhalmozási kiadások	3 480 635	3 142 416	3 084 128	3 794 037
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-2 193 692	-1 605 951	-1 715 256	-1 421 419
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció=működési jövedelem+felhalmozási költségvetés egyenlege	-2 658 399	-1 195 030	-1 307 885	-268 968
Finanszírozási műveletek egyenlege	-204 267	-96 884	274 179	42 484
Tárgyévi pénzügyi pozíció változás	-2 862 666	-1 291 914	-1 033 706	-226 484
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	19 125 720	20 014 598	21 018 280	24 373 465
-ebből rövid lejáratú	6 968 516	5 234 851	5 467 459	6 937 336
Folyószámlahitel napi átlagos állománya**	2 831 556	2 944 512	1 056 495	1 478 926
Likvidhitel napi átlagos állománya**	352 254	110 801	412 320	439 379
Munkabérhitel napi átlagos állománya**	250 000	250 000	250 000	250 000
Finanszírozásba vonható eszközök:	3 827 783	2 493 893	1 407 269	1 138 809
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	136 998	95 022	41 976	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	1 032 152	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	3 690 785	1 366 719	1 365 293	1 138 809

*Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradványelszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla-,likvid-és a munkabérhitel átlagos állományát 365 napos nevezővel számítottuk

A részletes adatokat a jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.

A vizsgált időszakban az **Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme** 2007. évben **negatív**, a 2008-2010. években **pozitív** összegű volt, melyet a következő ábra szemlélteti:

A **folyó költségvetés egyenlege** a 2007. évben forráshiányt mutatott, amely a folyó kiadások 3,7%-át (465 millió Ft-ot) jelentette. A 2008-2010. évek között forrástöbblet keletkezett, amely a 2008. évben a folyó kiadások 3,1%-át (411 millió Ft-ot), 2009-ben 3,6%-át (407 millió Ft-ot), 2010-ben 10,2%-át (1152 millió Ft-ot) tette ki. A vizsgált időszakban az összes működési jövedelem 1506 millió Ft megtakarítást mutatott, amely az Önkormányzat fennálló tőketörlesztési kötelezettségeinek egy részéhez fedezetül szolgálhatott.

A 2008. évtől pozitív előjelű folyó költségvetési egyenleg ellenére az Önkormányzat folyószámla-, munkabér megelőlegezési- és likvid hitel, valamint vállalkozásaitól pénzeszköz átvételére kényszerült, egyrészt az átmeneti likviditási problémák kezelése, másrészt fejlesztési kiadásai finanszírozása miatt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya a 2007. évről a 2010. évre 2832 millió Ft-ról 1479 millió Ft-ra csökkent, de az egyéb likvid hitel napi átlagos állománya is 352 millió Ft-ról 439 millió Ft-ra, valamint a társaságoktól kölcsönvett forrás a 2007. évi 168 millió Ft-ról a 2010. év végére 371 millió Ft-ra nőtt.

Az Önkormányzat hosszú- és rövid lejáratú kötelezettségein belül a 2007. évben a rövid lejáratú kötelezettségek állományának aránya 36,4% (6969 millió Ft) volt, amely a 2010. évre 28,5%-ra (6937 millió Ft) csökkent. A rövidlejáratú kötelezettségek arányának csökkenése a hosszúlejáratú kötelezettségek növekedése miatt következett be. Az Önkormányzat 2007. december 31-én fennálló pénz és tőkepiaci kötelezettsége 15 703³² millió Ft-ról 20 656 millió Ft-ra nőtt. A passzív elszámolások nélküli összes kötelezettségen belül a hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek a 2007. évi 12 137 millió Ft-ról a 2010. évre 17 435

³²Az Önkormányzatnál rövidlejáratú hitelek állományai tartalmazzák a saját társaságaitól átvett összegeket, amely a 2007. évben 168 millió Ft, a 2008. évben 200 millió Ft, a 2009. évben 314 millió Ft, a 2010. évben 301 millió Ft volt.

millió Ft-ra 36,7%-kal (4675 millió Ft-tal) nőttek, amelyet a hitelek átstrukturálása (rövidlejáratú hitel hosszú lejáratúvá történő átalakítása), valamint az egyes évek végén a könyvviteli nyilvántartásokban elszámolt összesen 5152 millió Ft árfolyam veszteség együttesen okozták.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010. év végi állománya 6937 millió Ft volt, amely 32 millió Ft-tal (0,5%) volt kevesebb a 2007. évinél. Az összes rövid lejáratú kötelezettségen belül a rövid lejáratú pénzügyi kötelezettség aránya a 2007. évben 53,6 % (3734 millió Ft), a 2010. évben 50,8% (3522 millió Ft) volt. A szállítói állomány aránya a 2007. évről a 2010. évre 37,2%-ról 31,8%-ra (2593 millió Ft-ról 2206 millió Ft-ra) csökkent. A 2010. év végén lejárt szállítói tartozásállomány 1725 millió Ft volt, amelynek 33,3%-a (575 millió Ft) 90 napot meghaladó, 23,3%-a (403 millió Ft) 30-90 nap közötti, 43,3%-a (747 millió Ft) 30 napot meg nem haladó lejárt tartozás volt.

Az Önkormányzat 2010. év végi záró pénzkészlete 1139 millió Ft volt, amely 100%-ban kötelezettséggel terhelt.

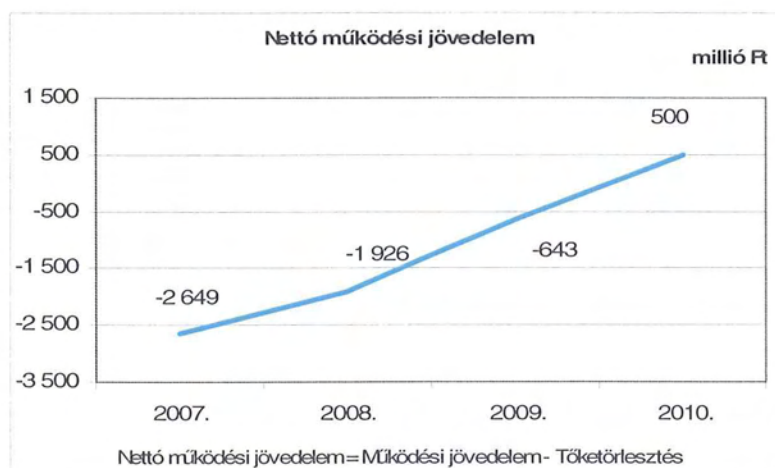
Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a 2007-2009. években csökkenő tendenciájú negatív értéket mutatott, a 2010. évben pozitív volt. A **nettó működési jövedelem** értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi. A 2007-2010. évek között realizált 1506 millió Ft működési jövedelem a fejlesztési célú hitelekhez kapcsolódó, az időszak alatt fizetendő 6223 millió Ft tőketörlesztés 24,2%-át fedezte, a hiányzó forrást évente fejlesztési, likviditási, és folyószámlahitel felvételével biztosították.

A nettó működési jövedelem – változó évenkénti tőketörlesztés³³ mellett – a 2007. évben -2649 millió Ft, a 2008. évben -1926 millió Ft, a 2009. évben -643 millió Ft, a 2010. évben 500 millió Ft volt. A pénzügyi kapacitás 2007. évhez viszonyított 2010. évi növekedését a folyó bevételek és kiadások különbségéből származó működési jövedelem növekedése (a lejárt szállítói állomány növekedése mellett), illetve a tőketörlesztés csökkenése okozta. A **működési jövedelem növekedési tendenciája ellenére** a fejlesztési kiadások fedezete – változatlan nettó működési jövedelem képződése mellett – nem biztosított. A 2006. évben kibocsátott kötvény esetében mind a tőketörlesztésre, mind a **kamatfizetésre** négy és fél év türelmi időt kötöttek ki a szerződésben, amelyet szerződésmódosítás keretében további háromnegyed évvel meghosszabbítottak (2011. december 31-ig). Az öt év türelmi idő alatt felhalmozott kamat tőkésítésre kerül, amely várhatóan a 2010. év utáni időszak nettó működési jövedelmére – a jelenleg fennálló kötelezettségek és gazdálkodási feltételek változatlansága mellett – negatív hatást gyakorol.

A finanszírozási problémák kezelése érdekében döntöttek az Önkormányzat tulajdonában lévő nagy értékű ingatlan (épület) és ingó (berendezési és kiállítási tárgyak) vagyon Magyar Államnak történő eladásáról. A Magyar Kormány a 1188/2011. (VI. 7.) számú Korm. határozatban döntött az ingatlan és ingó va-

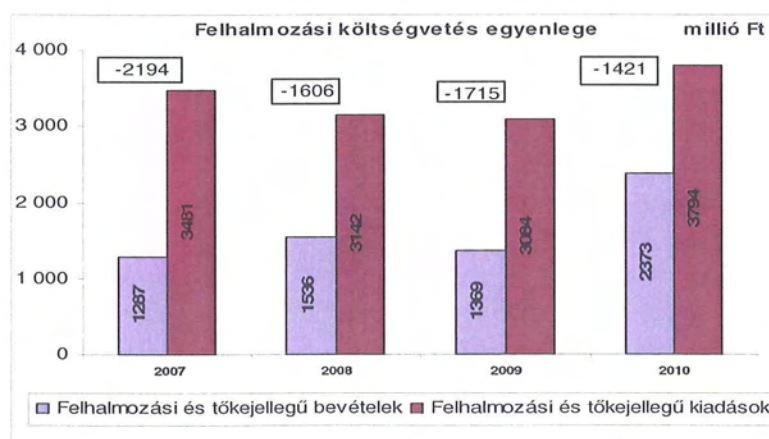
³³ Az Önkormányzat tőketörlesztési kötelezettsége a 2007. évben 2184 millió Ft, a 2008. évben 2337 millió Ft, a 2009. évben 1051 millió Ft, a 2010. évben 652 millió Ft volt.

gyon megvételéről. Az Önkormányzat tájékoztatása szerint az adásvételi szerződés aláírása július közepére várható, az adásvételi szerződés tervezete szerint a vételárat (1469 millió Ft) az aláírástól számított hét banki napon belül átutalják az Önkormányzat költségvetési elszámolási számlájára. Az ebből származó bevételi forrás azonban a 2011-2013. évek között esedékes összes forintban fennálló kötelezettségnek 24%-át fedezi, a fennmaradó 76%-ra és az esedékes devizakötelezettségek finanszírozására a működési jövedelem a jelenleg ismert feltételek mellett a 2010. december 31-én meglévő pénzkészlet figyelembe vételével sem nyújt fedezetet, további forrás bevonását teheti szükségessé.

A 2007-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan hiányt mutatott (negatív összegű volt)**, amely átlátható és szabályozott költségvetési gazdálkodás és pénzügyileg fenntartható³⁴ beruházások esetén nem járna magas pénzügyi kockázattal, amennyiben a felhalmozási hiányra a nettó működési jövedelem fedezetet nyújtana.

A felhalmozási költségvetés egyenlegét évről évre a következő ábra szemlélteti:

³⁴ Az minősül pénzügyileg fenntartható beruházásnak, amelynek működtetésére az Önkormányzat nettó működési jövedelme a következő években is fedezetet nyújt.

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 63% (2194 millió Ft), 2008-ban 51,1% (1606 millió Ft), 2009-ben 55,6% (1715 millió Ft), 2010-ben 37,5% (1421 millió Ft) volt.

A 2007-2010. években keletkezett 6936 millió Ft felhalmozási forráshiány finanszírozása az előző évek pénzmaradványának igénybevételével (főként a kötvényekből származó bevétel), valamint folyószámla-, likvid- és fejlesztési célú hitelek felvételével történt. (Az évenkénti adatokat a jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.)

Az Önkormányzat a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek és kiadások 121 millió Ft-os negatív egyenlegének folyószámlahitelből történő finanszírozásával 1139 millió Ft pénzkészlettel zárta a 2010. évet. A folyószámlahitel év végi állományának pénzmaradványban történő figyelembe vétele miatt a könyvviteli mérleg szerinti tartalékok, így az előző évek tartalékai számlák is negatív egyenleget mutatnak, amely igazolja, hogy a keletkezett felhalmozási hiány és a tőke-törlesztés finanszírozására is vettek igénybe folyószámlahitel forrást.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási igénye³⁵ a CLF módszer szerint 2007-ben 4842 millió Ft, 2008-ban 3532 millió Ft, 2009-ben 2359 millió Ft, 2010-ben 921 millió Ft volt, amelynek finanszírozását a kötvényből származó bevétel hosszú lejáratú bankbetétben elhelyezett összege, valamint az elszámolási számlán lévő pénzeszközök, éven belüli likviditási és éven túli hitelek biztosították.

Az önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

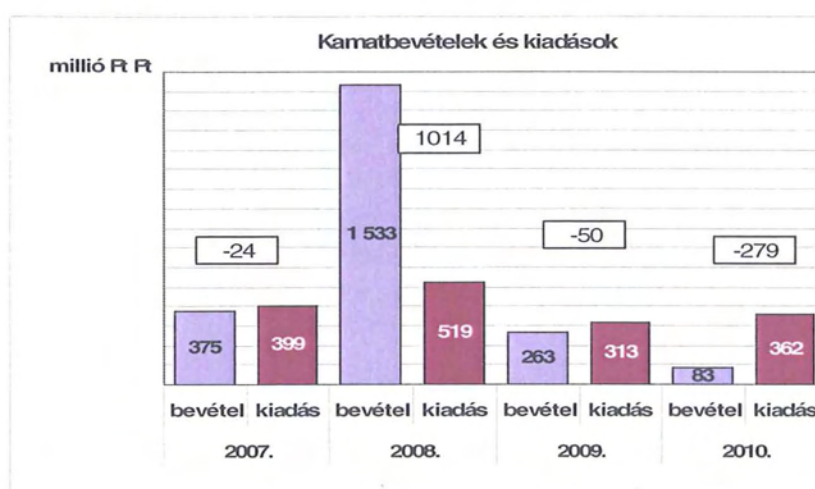
A 2007-2008. években a kötvényforrásból származó bevétel (tartalékok között kimutatott) biztosította a kiadások finanszírozását, a 2009-2010. évi finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során az előző években keletkezett pénzmaradvány igénybevételén túl külső finanszírozás igénybevételére is sor került. (A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.)

³⁵ A finanszírozási igény a nettó működési jövedelem és a beruházási költségvetés eredője.

Az Önkormányzat a zárszámadási rendeleteiben a működési és fejlesztési hiányt a költségvetés szerkezetére előírtak szerint mutatta be³⁶, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást. A 2007-2010. évi zárszámadási rendeletekben évről évre pénzügyi többletet mutattak ki.

A 2007-2010. évek között az Önkormányzat összesen 1593 millió Ft kamatot fizetett meg. Az átmenetileg szabad pénzeszközeinek befektetéséből realizált kamatbevétel 41%-kal (661 millió Ft-tal) haladta meg a kamatkidadásokat. A kamatkidadás a 2007. évi 399 millió Ft-ról a 2010. év végére 362 millió Ft-ra csökkent, főként amiatt, hogy a kötvény esetében a kamatfizetésre a tőketörlesztéssel azonos, négy és fél év türelmi időt határoztak meg a szerződésben.

Az Önkormányzat kamatbevételeit és kamatkidadásait a 2007-2010. évek között a következő ábra mutatja:

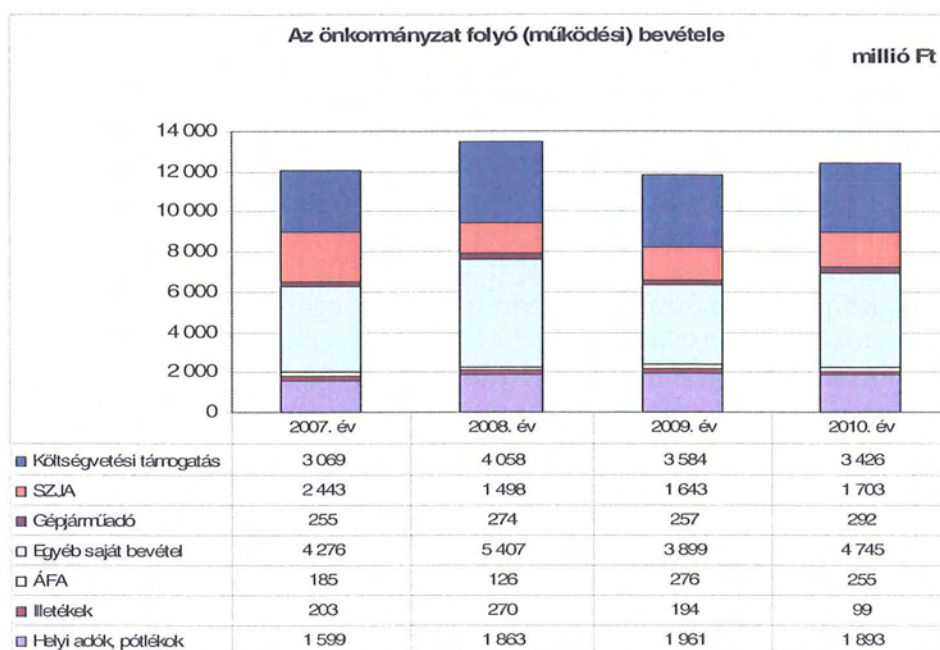
A 2011. évre az Önkormányzat a kamatkidadások további emelkedésével számol, elsősorban amiatt, hogy a kötvény utáni kamatfizetési kötelezettség 2011. december 31-én esedékes (módosított türelmi idő lejáratára). A költségvetési rendeletben tervezett 532 millió Ft kamatkidadás 46,6%-kal, 169 millió Ft-tal haladhatja meg a 2010. évit.

2.2. Az Önkormányzat bevételei

Az Önkormányzatnál a CLF módszer szerint számított folyó bevétel és a felhalmozási bevétel együttes összege a 2007-2010. évek között változóan alakult, az előző évhez képest a 2008. évre 13 317 millió Ft-ról 15 032 millió Ft-ra nőtt, majd a 2009. évre 13 183 millió Ft-ra csökkent, a 2010. évre pedig 14 786 millió Ft-ra nőtt. A folyó bevételeknek a 2008. évről a 2009. évre történő 1682 millió Ft-os csökkenését főként az állami hozzájárulások és az átengedett személyi jövedelemadó együttes összegének 5831 millió Ft-ról 5485 millió Ft-ra (94%-ra), valamint a saját működési bevételek összegének 4278 millió Ft-ról 3339 millió Ft-ra (78%-ra) történő csökkenése (hozam-és kamatbevételek csökkenése) okozta.

³⁶ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

Az Önkormányzat 2007-2010. évek között realizált főbb folyó (működési) bevételi jogcímeinek számszaki adatait grafikon mutatja be:

Az összes folyó (működési) bevétel a 2007. évről a 2010. évre 12 030 millió Ft-ról 12 413 millió Ft-ra 3%-kal nőtt.

Az Önkormányzat **költségvetési támogatásai és az szja bevétel együttes összege** – amelyek döntő mértékben működési támogatások voltak – a 2007. évi 5512 millió Ft-ról 2010. évre 5129 millió Ft-ra (7%-kal) csökkent a központi támogatáelosztás változása, illetve az ellátotti létszám csökkenése (feladatátadások egyháznak és Kistérségi társulásnak), valamint az egyszeri támogatások (létszámcsökkentési döntésekhez, bérpolitikai intézkedésekhez kapcsoló támogatások) együttes hatásának következtében. Az összes költségvetési támogatásból a felhalmozási célú költségvetési támogatások összege a 2007. évben 50 millió Ft, a 2008. évben 40 millió Ft, a 2009. évben 38 millió Ft, a 2010. évben 39 millió Ft volt, amelyet vis major feladatok támogatására kapott az Önkormányzat. A 2007-2009. évek között évről évre folyamatosan nőtt az iparűzési adóerőképeség (a 2007.évben 783 millió Ft, a 2008. évben 799 millió Ft, a 2009. évben 853 millió Ft) és a lakhelyen maradó szja összege (a 2007. évben 352 millió Ft, a 2008. évben 410 millió Ft, a 2009. évben 501 millió Ft). A 2010. évben az egy főre jutó kiegészítés nőtt 10,5%-kal (23 200Ft-ról 25 647Ft-ra), amelynek következtében nőtt az átengedett szja összege. Ennek hatására a 2007. évi jövedelemkülönbség mérséklés 926 millió Ft-os összege 37,9%-ot, míg a 2010. évi 1214 millió Ft-os összege 71,3%-ot képviselt az összes átengedett szja-n belül.

A **gépjárműadóból** származó bevétel a 2007. évről a 2010. évre 14,3%-kal (37 millió Ft-tal) emelkedett, egyrészt a 2010. évben történt gépjárműadó mértékének emeléséből, másrészt az ellenőrzési, végrehajtási munka eredményeként. A 2008. évről a 2009. évre történő 17 millió Ft-os csökkenés a gazdasági válság hatására következett be.

A vizsgált időszakban az **összes egyéb saját folyó bevétel** változóan alakult. Az előző évhez képest a 2008. évre a 2007. évi 4279 millió Ft-ról 5407 millió Ft-ra (26,4%-kal) nőtt, a 2009. évre 3899 millió Ft-ra (27,9%-kal) csökkent, míg a 2010. évre 4745 millió Ft-ra (21,7%-kal) növekedett. A támogatásértékű bevételek összege a 2007. évben 2443 millió Ft, a 2008. évben 2714 millió Ft, a 2009. évben 2679 millió Ft, a 2010. évben 2912 millió Ft volt, amelynek közel 100%-át a Kórház járó- és fekvőbeteg ellátási feladataihoz nyújtott OEP támogatás tette ki. A hozam és kamatbevételek a 2008. évben kiugróan magas összegben (1533 millió Ft) realizálódtak a 2006. évben kibocsátott kötvényből származó bevétel átmenetileg szabad forrásként rendelkezésre álló részének befektetéséből. Az egyéb saját folyó bevételek alakulását befolyásolta továbbá, hogy az Önkormányzat peren kívüli megállapodás alapján a Kórház és az OEP közötti finanszírozási ügyből eredően a központi költségvetésből egyszeri 780 millió Ft egyéb bevételhez jutott. A közfeladatot ellátó gazdasági társaságok a 2007-2010. évek között osztalékot nem fizettek, ezen időszak alatt az Önkormányzat nem mondott le osztalékról.

Az **áfa bevételek** összege a 2007. évi 182 millió Ft-ról a 2010. évre 255 millió Ft-ra, 40,1%-kal nőtt, amely főként a fordított áfa³⁷ elszámolásához kapcsolódott.

Az Önkormányzatot megillető **illetékbevételek** az illetéktörvény változása és a gazdasági válság következtében közel a felére (203 millió Ft-ról 100 millió Ft-ra) csökkent.

Az Önkormányzatnál a **helyi adókból és pótlékokból származó bevételek** folyó (működési) bevételeken belüli aránya 2007-2010. évek között 13,3-13,8-16,6-15,2% volt. A helyi adóbevételek és bírságok együttes összege a 2007. évről 2010. évre 24%-kal (294) millió Ft-tal növekedett döntően az építményadó mértékének emelése hatására. Az Önkormányzat a 2007-2010. évek között hat³⁸ **helyi adónemet működtetett**. Az időszak alatt új adónem bevezetéséről nem döntöttek, a 2008. évtől az adót fizetők körét bővítették az építményadó tekintetében a magánszemélyek kommunális adójának megszüntetése mellett. A helyi adóbevétel az előző évhez képest a 2007-2009. évek között folyamatosan nőtt (1599-1863-1961 millió Ft), a 2010. évre csökkent (1893 millió Ft). A növekedést elsősorban a telekadó és a kommunális adó mértékének emelése okozta. A helyi adóbevétel növekedésére pozitív hatással volt az Önkormányzat által helyi vállalkozásoknak nyújtott munkahelyteremtő támogatás

³⁷A fordított áfa miatti bevétel a 2007. évben nem volt, a 2008. évben 24 millió Ft, a 2009. évben 191 millió Ft, a 2010. évben 133 millió Ft volt.

³⁸ Bevezetett helyi adók: helyi iparüzési adó (adómérték 2%); építményadó (a 2007-2009. években 900Ft/m², a 2010. évtől 1240Ft/m²); magánszemélyek építményadója lakás, üdülő, garázs (a 2008. évtől 100Ft/m²); idegenforgalmi adó (100Ft/fő/éjszaka); telekadó (területi kategóriák szerint a 2007-2009. években az 1. számú körzetben 60 Ft/m², a 2. számú körzetben 40Ft/m², a 3. számú körzetben 50 Ft/m², a 4. számú körzetben 0Ft/m², a 2010. évtől az 1. számú körzetben 275 Ft/m², a 2. számú körzetben 70Ft/m², a 3. számú körzetben 40 Ft/m², a 4. számú körzetben 40Ft/m²);vállalkozók kommunális adója (2000Ft/adótárgy); magánszemélyek kommunális adója (építmények után fizették, 2007. december 31-én megszűnt).

is, amellyel a vállalkozások fennmaradását, jövedelemtermelő képességük növelését segítették elő, ezáltal az általuk fizetett helyi adók növekedését érték el.

Az Önkormányzat gazdasági társaságainak **összes bevétele** a 2007. évben 7949 millió Ft-ot, 2008-ban 5342 millió Ft-ot, a 2009. évben 4031 millió Ft-ot, a 2010. évben 4543 millió Ft-ot tett ki. Az önkormányzat által nyújtott támogatások aránya az összes bevételhez viszonyítva 2007. évben 7%, a 2008-ban 5,7%, a 2009. évben 11,4%, a 2010. évben 12,9% volt. A 75%-ot meghaladó önkormányzati részesedésű társaságok összes bevétele a 2007. évben 7903 millió Ft, a 2008. évben 5289 millió Ft, a 2009. évben 3807 millió Ft, a 2010. évben 4274 millió Ft, az önkormányzati támogatások összes bevételhez viszonyított aránya a 2007. évben 7%, a 2008. évben 5,7%, 2009. évben 10,8%, a 2010. évben 13,1% volt. A gazdasági társaságok önkormányzati támogatásának részletes adatait a 4. számú melléklet tartalmazza.

Az Önkormányzat **felhalmozási bevételei** a vizsgált időszakban:

Megnevezés	millió Ft			
	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	365	157	146	35
Egyéb saját tőkebevétel	241	982	514	600
Államháztartáson belülről kapott támogatás	396	288	614	1693
EU-tól és külföldről kapott támogatások	203	0	0	0
Államháztartáson kívülről kapott támogatás	82	110	95	45
Összes felhalmozási bevétel	1 287	1 537	1 369	2 373

A **tárgyi eszközök értékesítéséből** származó bevétel a 2007-2010. évek között az előző évhez képest folyamatosan csökkent, a 2010. évben e jogcímen realizált bevétel a 2007. évinek csak mintegy egy százaléka volt, amelynek oka a gazdasági válságból eredő ingatlanpiaci kereslet visszaesése.

Az **egyéb saját tőkebevétel** a 2007. évről a 2010. évre közel két és félszeresére (241 millió Ft-ról 601 millió Ft-ra) nőtt, elsősorban az Önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok, Kistérségi társulás, civil szervezetek és intézmények³⁹ részére visszafizetési kötelezettséggel átadott pénzeszközök megtérülése miatt. A 2007-2010. évek között az Önkormányzat által adott 1198 millió Ft-ból 2010. december 31-éig 972 millió Ft térült vissza.

³⁹ Az intézményeknél a pályázatokhoz kapcsolódó támogatások megelőlegezését szolgálták.

Az **államháztartáson belülről kapott támogatás** a 2007. évről a 2010. évre több mint négyszeresére, 396 millió Ft-ról 1693 millió Ft-ra nőtt. A növekmény több mint a felét, 913 millió Ft-ot az operatív programok és a területfejlesztés (TIOP, DAOP, DARFT, stb.) keretében kiírt pályázatokon nyert támogatások tették ki. A növekmény másik részét (780 millió Ft-ot) az Önkormányzat és a Kórház közötti átutalások⁴⁰ okozták.

Az **EU-tól** a 2007. évben kapott 203 millió Ft **támogatás** a 2007. évet megelőzően induló fejlesztésekhez kapcsolódott, a következő évektől kezdődően ilyen jogcímen bevétel nem realizálódott. A fejlesztésekhez kapcsolódó operatív programok által kiírt pályázatokon elnyert támogatásokat az államháztartáson belülről kapott támogatások között - támogatásértékű felhalmozási bevételként – kellett elszámolni a számviteli előírások alapján.

2.3. Az Önkormányzat folyó kiadásai

Az Önkormányzatnál a CLF módszer szerint számított folyó és felhalmozási kiadások együttes összege a 2007-2010. évek között változóan alakult, az előző évhez képest a 2008. évre 15 976 millió Ft-ról 16 227 millió Ft-ra nőtt, majd a 2009. évre 14 491 millió Ft-ra csökkent, a 2010. évre pedig 15 055 millió Ft-ra nőtt. A folyó kiadásoknak a 2008. évről a 2009. évre történő 1736 millió Ft-os csökkenését főként a folyó kiadások között elszámolt árfolyamveszteség és a létszámcsökkentésből eredő személyi juttatás csökkenése, valamint a dologi kiadások növekedése együttes hatása okozta. A felhalmozási kiadások összege a 2007. évben 3481 millió Ft, a 2008. évben 3142 millió Ft, a 2009. évben 3084 millió Ft, a 2010. évben 3794 millió Ft volt.

Az Önkormányzat folyó kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban a következők voltak:

⁴⁰ Az Önkormányzat a Kórház és az OEP közötti kártérítési ügyből eredően kártérítés jogcímen kapott és a könyvviteli elszámolásokban kártérítésként lekönyvelt 780 millió Ft-ot, amelyet Kórháznak előbb átadott („támogatásértékű felhalmozási kiadás önkormányzatnak és költségvetési szerveinek” jogcímen kiadásként számolták el), majd a Kórház visszautalta az Önkormányzatnak („támogatásértékű felhalmozási bevétel helyi önkormányzat és költségvetési szerveitől” jogcímmű bevételként számolták el) a Kórház és az Önkormányzat között a 420/2010. (X. 28.) számú közgyűlési határozattal jóváhagyott fejlesztési koncepció végrehajtása tárgyában megkötött megállapodás alapján, melyben a Kórház vállalta az Önkormányzat által benyújtott pályázatok öneréjéhez való hozzájárulást).

	millió Ft			
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Folyó kiadások	12495	13085	11407	11261
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	9942	11056	9872	9400
Államháztartáson belülrre átadott pénzeszközök	494	248	52	123
Transzferkiadások	1287	784	1007	1230
-ebből: vállalkozásoknak	271	45	166	204
EU-nak, illetve külföldre	5	9	0	0
magánszemélyeknek	558	581	592	644
nonprofit szervezeteknek	453	149	249	382
Kamatkiadások	399	519	313	363
Előző évi pénzmaradvány átadás	373	478	163	145

	millió Ft			
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Személyi juttatások	4848	4347	3900	3961
Munkaadót terhelő járulékok	1553	1392	1168	1049
Dologi kiadások	3106	3156	3973	4149
Egyéb folyó kiadások	435	1656	831	241
Működési célú pénzeszközátadás	1781	1031	1059	1353

Az Önkormányzat teljesített **folyó kiadásai a 2007. évről a 2010. évre** 12 495 millió Ft-ról 11 261 millió Ft-ra (9,9%-kal) **csökkentek**.

A 2010. évben a 12 495 millió Ft folyó költségvetésből 5010 millió Ft-ot (44,5%-ot) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordítottak, ez az arány a 2007. évben 51,2% volt. Az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra a 2010. évben 4149 millió Ft (36,8%) jutott, a 2007. évben az összes működési kiadásokon belül a dologi kiadások aránya 24,9% volt. A **személyi juttatások** összege a 2007-2009. évek között minden évben csökkent a létszámcsökkentések miatt, de a 2010. évben az előző évhez képest 61 millió Ft-tal nőtt. A **dologi kiadások** a 2010. évben a 2007. évi szintnél 1043 millió Ft-tal (33,6%-kal) voltak **magasabbak**⁴¹, az inflációt meghaladó mértékben nőttek, annak ellenére, hogy a 2007. évtől kiadáscsökkentő intézkedéseket vezettek be, intézményeket adtak át az egyháznak és a Kistérségi társulásnak. A többletkiadás fedezetét a végrehajtott kiadáscsökkentő intézkedésekkel, és saját forrással biztosították. Az **egyéb folyó kiadásokra** teljesített kifizetés a 2007-2010. évek között változóan alakult, kiugróan magas volt a 2008. évben a realizált árfolyamveszteség⁴² címén elszámolt 1433 millió Ft kiadás miatt. A 2007-2010. években összesen elszámolt 2109 millió Ft realizált árfolyamveszteségből a hosszúlejáratú hitelek törlesztése miatt 159 millió Ft árfolyamveszteséget számoltak el, a többi a forgatási célú pénzügyi műveletek (főként devizára kötött határidős ügyletek), kisebb arányban a devizában kapott és forintban felhasznált támogatások miatt keletkezett. A realizált kamat és árfolyamnyereség a 2007-2010 között összesen 2132 millió Ft volt.

⁴¹ A dologi kiadások összegei az éves költségvetési beszámolók alapján kerültek figyelembevételre. A fordított áfa miatti kiadás a folyó kiadások között a 2007. évben nem volt, a 2008. évben 24 millió Ft, a 2009. évben 191 millió Ft, a 2010. évben 133 millió Ft volt.

⁴² Árfolyamveszteség címén a 2007. évben 198 millió Ft-ot, a 2008. évben 1433 millió Ft, a 2009. évben 477 millió Ft-ot, a 2010. évben négy millió Ft-ot számoltak el.

A **működési célú pénzeszközátadások** (az államháztartáson belülrre átadott pénzeszközöket és a transzfer kiadásokat tartalmazza) nagysága változóan alakult, a 2007. évről a 2008. évre 750 millió Ft-tal (42,1%-kal) csökkent, a 2009. évben az előző évi 1031 millió Ft-ról 1059 millió Ft-ra (2,7%-kal), a 2010. évben 1353 millió Ft-ra (27,8%-kal) emelkedett. A előző évhez viszonyított csökkenést is és növekedést is elsősorban a vállalkozások és nonprofit szervezetek támogatásának előző évhez viszonyított csökkenése vagy növekedése okozta.

Az **önkormányzati kiadásokban a 2007. évről a 2010. évre 0,3 százalékponttal nőtt a Kórházi kiadások⁴³ súlya**. A Kórház folyó kiadásainak összes folyó kiadásokhoz viszonyított 12-13% közötti súlya miatt a Kórház nélkül számított folyó kiadásokban jelentkező tendenciák nem térnek el az Önkormányzat összes folyó kiadásaiban jelentkező tendenciáktól.

Az Önkormányzat Kórház nélküli folyó kiadásai a vizsgált időszakban:

Megnevezés	millió Ft			
	2007.	2008.	2009.	2010.
Folyó kiadások	10 942	11 619	10 047	9 833
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	8 389	9 643	8 512	7 973
Államháztartáson belülrre átadott pénzeszközök	494	248	52	123
Transzferkiadások	1 287	784	1 007	1 230
-ebből: vállalkozásoknak	27	45	166	204
EU-nak, illetve külföldre	5	9	0	0
magánszemélyeknek	558	581	592	644
nonprofit szervezeteknek	453	149	249	382
Kamatkiadások	399	519	313	362
Előző évi pénzmaradvány átadás	373	425	163	145

Megnevezés	millió Ft			
	2007.	2008.	2009.	2010.
Személyi juttatások	4 097	3 795	3 410	3 488
Munkaadót terhelő járulékok	1 307	1 211	1 016	922
Dologi kiadások	2 559	2 985	3 265	3 339
Egyéb folyó kiadások	426	1 652	821	224
Működési célú pénzeszközátadás	1 781	1 031	1 059	1 353

A Kórháznál a **személyi juttatásra** teljesített kiadás 751 millió Ft-ról 474 millió Ft-ra (37,9%-kal), a többi intézménynél a 2007. évről a 2010. évre 4097 millió Ft-ról 3488 millió Ft-ra (14,9%-kal) csökkent. Az egészségügyi ágazatban a létszám (az összes megszüntetett álláshely 55%-a a Kórháznál volt) és a bérek csökkenése nagyobb mértékű volt más ágazati feladatokat ellátó intézményekénél, amelyhez hozzájárult a kiszervezett feladatokkal összefüggő személyi juttatás csökkenés.

A 2010. évre a Kórházon kívüli intézményeknél a **dologi kiadások** a 2007. évi 2559 millió Ft-ról 3339 millió Ft-ra növekedtek (30,5%-kal), amely kisebb arányú volt, mint a Kórház dologi kiadásainak⁴⁴ növekedése (48,1%-os). A Kórház dologi kiadásainak a többi intézményhez képest nagyobb mértékű növekedését az okozta, hogy egyes szolgáltatásokat a kórházi keretek köréből ki-

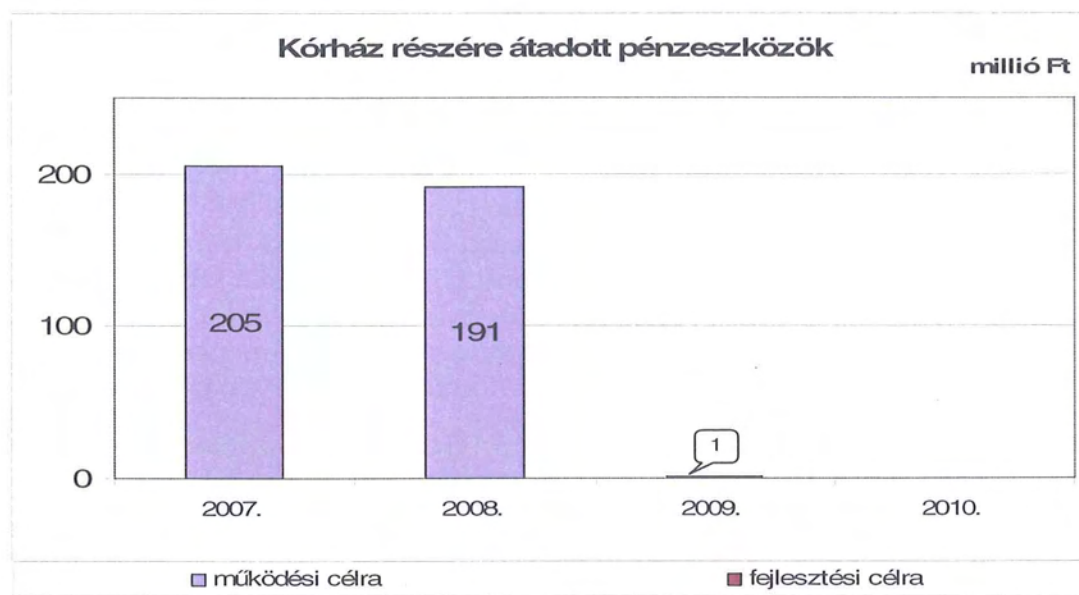
⁴³ A kiadások a fekvőbeteg ellátásra fordított kiadásokat jelentik.

⁴⁴ A Kórház dologi kiadása a 2007. évi 547 millió Ft-ról a 2010. évre 810 millió Ft-ra nőtt.

szervezték, amelynek következtében csökkentek a személyi juttatások és a járulékaik, ugyanakkor a dologi kiadások növekedtek, amely hozzájárult a dologi kiadások önkormányzati szintű növekedéséhez. A Kórháznál a dologi kiadások nagyságát befolyásolta még a 2010. december 31-én fennálló 166 millió Ft szállítói állomány is.

Az Önkormányzat a 2007-2010. évek között a Kórház működési kiadásaihoz⁴⁵ 396 millió Ft-tal járult hozzá. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez kapcsolódtak, melyeket az Önkormányzat központi költségvetésből kapott támogatásból finanszírozott.⁴⁶ Az Önkormányzat a működési célú támogatáson felül a 2007-2010. évek között nem nyújtott fejlesztési célú támogatást a Kórház részére.

A Kórház részére nyújtott támogatásokat évenként a következő grafikon mutatja be:

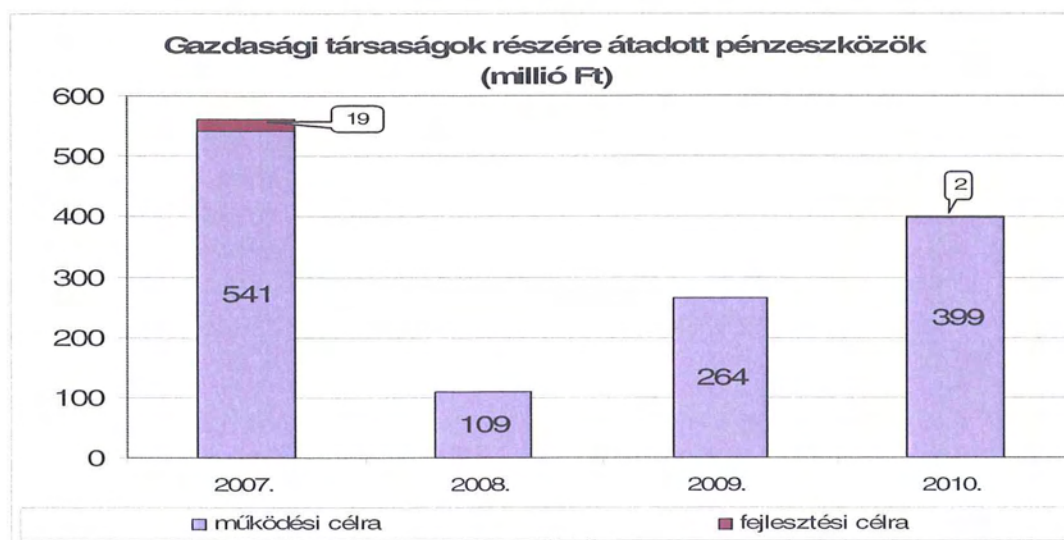

A Polgármesteri hivatal könyveiben számoltak el a 2007-2010. évek között összesen 368 millió Ft fejlesztési kiadást, amelyet a háziorvosi ügyelet eszközfejlesztésére, a 70 ágyas krónikus osztály, az egynapos sebészet és a gyógyszertár kialakítására, a gép-műszer beszerzésre, gyógymedence építésére, sürgősségi fogadóhely kialakítására fordítottak.

⁴⁵ Az Önkormányzat a Kórház részére nyújtott támogatást intézményfinanszírozás jogcímen biztosította.

⁴⁶ Az Önkormányzat saját forrásából nem nyújtott támogatást a Kórháznak a 2007-2010. évek között.

Az Önkormányzat által a gazdasági társaságok részére nyújtott működési és felhalmozási célú átadott pénzeszközöket következő diagram mutatja be a 2007-2010. évekre:

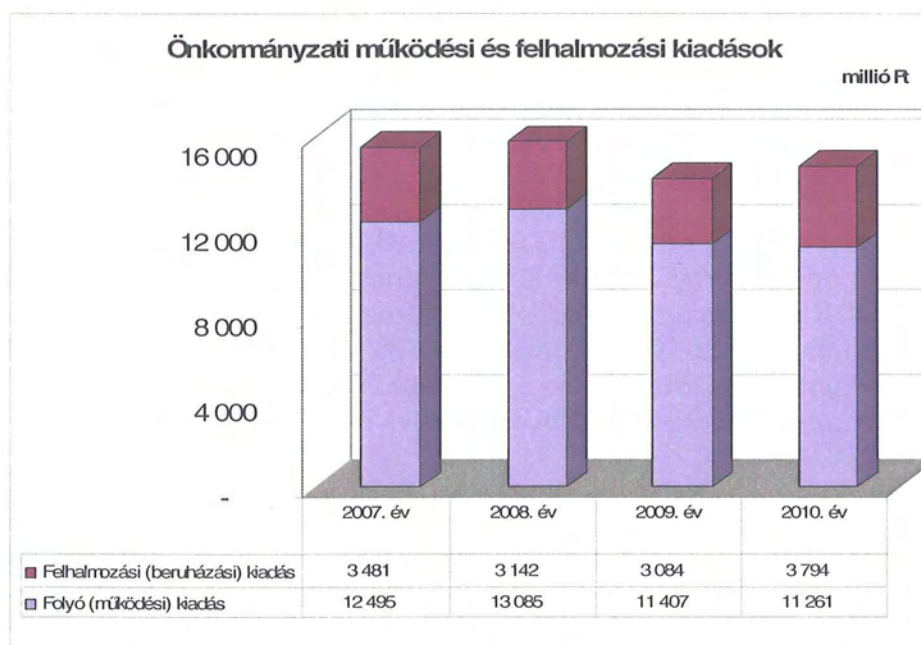
Az önkormányzati feladatellátásban résztvevő gazdasági társaságoknak átadott működési célú pénzeszközök⁴⁷ a vizsgált években változóan alakultak, a 2007. évi 541 millió Ft-ról 2008. évre 79,9%-kal, 109 millió Ft-ra csökkentek, a 2009. évre 142,2%-kal, 264 millió Ft-ra és a 2010. évre 51,1%-kal, 399 millió Ft-ra nőttek. A 2007-2010. évek között működési célra átadott pénzeszközök 26,4%-a (347 millió Ft) a központi költségvetésből a közfoglalkoztatásra az Önkormányzatnak utalt támogatás továbbutalása volt a feladatot ellátó egy gazdasági társaságok részére. A legnagyobb összegű pénzeszköz átadás a következő önkormányzati feladatot ellátó gazdasági társaságok részére történt a vizsgált években:

⁴⁷ A 2. számú mellékletben szereplő transzferkiadásokból a vállalkozásoknak átadott pénzeszközök és a 4. számú mellékletben szereplő, társaságoknak nyújtott önkormányzati támogatások összege közötti eltérést az okozza, hogy az Önkormányzat a nonprofit gazdasági társaságoknak nyújtott támogatásokat a nonprofit szervezeteknek átadott pénzeszközök között mutatja ki. A 2. számú mellékletben szereplő nonprofit szervezeteknek nyújtott támogatások között a társaságokon kívül más nonprofit szervezeteknek átadott pénzeszközök összege is szerepel.

millió Ft

Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény	Összesen
Közétkeztetés (Hód Menza Kft, működési célú támogatás)	178	96	29	14	317
Városüzemeltetési feladatok (Városellátó Kft, működési és felhalmozási célú támogatás)	142	0	185	362	689
Szociális foglalkoztatás (Hódfő Nonprofit Kft, működési célú támogatás)	43	13	0	0	56
Összesen	363	109	214	376	1 062

A **működési és felhalmozási kiadások** aránya a 2007-2010. évek között nem változott számottevően, a 2007. évben 21,8%, a 2008. évben 19,4%, a 2009. évben 21,3%, a 2010. évben 25,2% volt. A működési és felhalmozási kiadásokat a 2007-2010. évek között a következő ábra mutatja:

Az Önkormányzat a 2007-2010. évek között **10 383 millió Ft összköltségű** fejlesztéseket **tervezett** saját forrással és az európai uniós forrásokra benyújtott pályázatok segítségével. A 2007-2010. években európai uniós támogatásokra összesen 56 pályázat benyújtásáról döntöttek. A pályázatok közül 35 támogatásban részesült, nyolc pályázat elbírálása folyamatban volt, 13 pályázat eredménytelen volt.

A 2007-2010 években megvalósított és folyamatban lévő **kiemelt infrastrukturális beruházások** a következők voltak: gyűjtőút-hálózat rekonstrukciója, ipari parkot összekötő út építése, belterületi utak rehabilitációja, mezőgazdasági utak fejlesztése, közvilágítás fejlesztése, kerékpárút építése, csapadékvíz elve-

zetés, Kórház bővítése (70 ágyas krónikus fekvőbeteg-osztály kialakítása), általános iskolák és óvodák, középiskolák bővítése, felújítása, a TISZK fejlesztése, regionális környezeti nevelési központ létrehozása, kialakítása, időszaki kiállítóhely látogatóbarát fejlesztése (Emlékpont) és ingatlanok vásárlása.

Az Önkormányzatnál a 2007-2010. évek között **műszakilag befejezett** beruházások és felújítások kifizetésére **10 258 millió Ft kiadást teljesítettek**, amelyből a 2006. december 31-éig teljesített kifizetés 1740 millió Ft volt. A 10 258 millió Ft-ból 3033 millió Ft-ot (29,6%-át) **saját forrásból**, 2000 millió Ft-ot (19,5%-át) **hosszú lejáratú hitelből**, 3040 millió Ft-ot (29,6%-át) **kötvényből származó bevételből**, 1297 millió Ft-ot (12,6%-át) **európai uniós forrásból**, 888 millió Ft-ot (8,7%-át) **hazai támogatásból** finanszírozták. Az összes beruházási, felújítási kiadás 22,5%-át (2314 millió Ft-ot) a 10 millió Ft alatti egyedi bekerülési költségű beruházások és felújításokra teljesített kifizetések tették ki. A megvalósított fejlesztések közül 10 fejlesztési kiadás finanszírozásához kapcsolódott az összesen 1297 millió Ft uniós forrás. (A műszakilag befejezett felhalmozási kiadások adatait a 3a. számú melléklet tartalmazza részletesen).

A 2007-2010. évek között megvalósított, 2010. december 31-én **folyamatban lévő, pénzügyileg rendezett** fejlesztések tényleges bekerülési költsége **1163 millió Ft** volt, a pénzügyileg teljesített kiadás 46,5%-át (541 millió Ft) saját forrásból, 53,1%-át (618 millió Ft) európai uniós forrásból, 0,4%-át (4 millió Ft-ot) hazai támogatásból finanszírozták. (A folyamatban lévő, pénzügyileg rendezett felhalmozási feladatok adatait a 3b. számú melléklet mutatja be részletesen).

A 2010. december 31-én **folyamatban lévő beruházások** tervezett bekerülési költsége 4952 millió Ft volt, amelyből 1145 millió Ft kifizetése történt meg 2010. december 31-éig. A 2010. december 31. utánra vállalt kötelezettség 3559 millió Ft, amelynek forrásaként 628 millió Ft saját forrással, 2579 millió Ft európai uniós forrással és 352 millió Ft hazai támogatással számoltak. (A folyamatban lévő beruházások részletes adatait a 3c. számú melléklet tartalmazza részletesen).

Az Önkormányzatnál a beadott, elbírálás alatt lévő pályázati forrásból megvalósítandó fejlesztések tervezett bekerülési költsége 3627 millió Ft, amelynek forrásaként 924 millió Ft saját forrást, 2656 millió Ft európai uniós forrást és 47 millió Ft hazai támogatást terveztek. (Az elbírálás alatt lévő pályázatokkal kapcsolatos adatokat a 3d. számú melléklet tartalmazza részletesen).

A 2010. december 31-én **műszakilag is befejezett beruházások és felújítások közül a három legnagyobb bekerülési költségű fejlesztésre összesen 3310 millió Ft** kiadást teljesítettek, amelyből 2006. december 31-éig 1694 millió Ft-ot, a 2007-2010. évek között 1616 millió Ft-ot fizettek ki. A 3310 millió Ft kiadás forrása 381 millió Ft (11,5%) saját forrás, 2052 millió Ft (62%) kötvényből származó bevétel, 812 millió Ft (24,5%) európai uniós forrás és 65 millió Ft (2%) hazai támogatás volt. A három legnagyobb bekerülési költségű beruházás adatai a következők:

- A Közgyűlés a 2005. évben döntött⁴⁸ a legmagasabb bekerülési költségű (2051 millió Ft) „Hódmezővásárhely belterületi utak fejlesztési programja” megvalósításáról. A fejlesztést saját forrásból tervezték megvalósítani 2086 millió Ft tervezett bekerülési költséggel. A beruházás a 2007. évben befejeződött, a tényleges kifizetés 2052 millió Ft, amelynek fedezetét kötvényforrásból biztosították;
- Az Önkormányzatnál az „Elektronikus ügyfélszolgálat és korszerű térinformatikai megoldások bevezetése Hódmezővásárhely Megyei Jogú Városban” című pályázaton (Gazdasági Versenyképesség Operatív Program) elnyert 250 millió Ft európai uniós forrás és 122 millió Ft saját forrás felhasználásával kialakították az elektronikus ügyfélszolgálati és korszerű térinformatikai rendszert;
- Az Önkormányzat a 2007. évben döntött⁴⁹ a „Hód-Ipari Parkot és a 47-es főközlekedési utat összekötő külterületi út építéséről”. A beruházás 562 millió Ft európai uniós támogatás (Dél-Alföldi Operatív Program), és 324 millió Ft saját forrás felhasználásával 886 millió Ft tényleges bekerülési költséggel megvalósult.

Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által nagyban befolyásolt**, mivel a saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat, felújításokat csak külső források igénybevételeivel (uniós és hazai támogatások hitelfelvétel, kötvénykibocsátás) tud megvalósítani. A 2007-2010. évek között megvalósult beruházások, felújítások saját forrásait is fejlesztési hitelekkel és felhalmozási célú kötvénykibocsátásból finanszírozták.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzatnak 2006. december 31-én 16 331 millió Ft **pénzügyintézeti kötelezettség**⁵⁰ állománya volt, amely **2010. évre 20 656 millió Ft-ra emelkedett**.

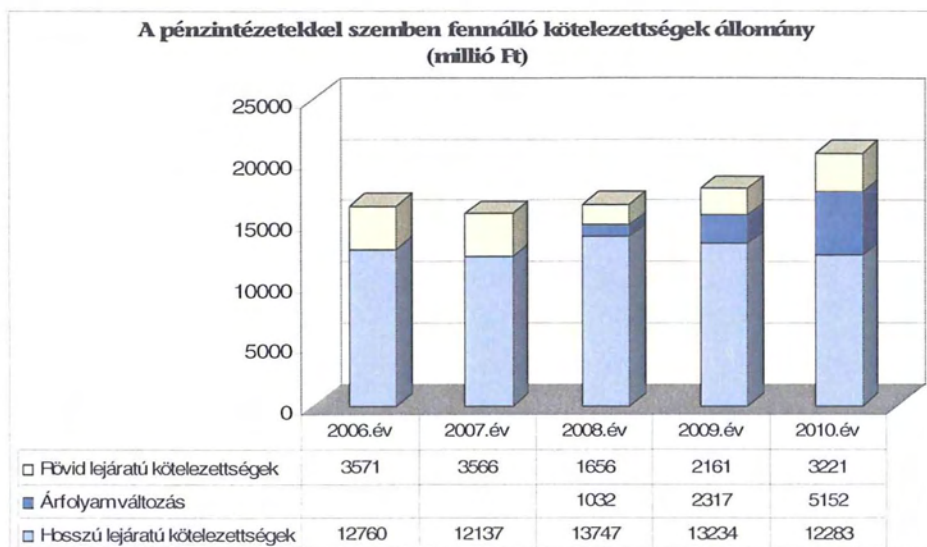
A 2006. december 31-i kötelezettség egy kötvénykibocsátásból, hat hosszú lejáratú hitelből, egy munkabér-megelőlevezési hitelből, három rövid lejáratú hitelből és folyószámlahitel állományból, a 2010. év végi egy kötvénykibocsátásból, három hosszú lejáratú hitelből, egy munkabér-megelőlevezési hitelből, kilenc egyéb (likvid) hitelből és folyószámlahitel állományból keletkezett.

⁴⁸ A Közgyűlés a 167/2005. (II. 25.) számú határozatban döntött a Hódmezővásárhely belterületi útjainak felújítási programjáról.

⁴⁹ A Közgyűlés a 656/2007. (XI. 8.) számú határozatában döntött a Hód-Ipari Parkot és a 47-es főközlekedési utat összekötő külterületi út építéséről.

⁵⁰ A pénzügyintézeti kötelezettségek állománya a vállalkozások felé fennálló – hitelek között szerepeltetett – kölcsönök állományát nem tartalmazza. (2006: 52 millió Ft, 2007: 168 millió Ft, 2008: 200 millió Ft, 2009: 314 millió Ft, 2010: 301 millió Ft.)

Az Önkormányzat pénzügyintézeteknél fennálló kötelezettség-állományát a 2007-2010. években az alábbi diagram szemlélteti⁵¹:

A pénzügyintézeti kötelezettségek állományának a 2007-2010. évek közötti 4325 millió Ft-os (26,5%) növekedését döntően az okozta, hogy

- a 2007-2010. évek között egy alkalommal **hosszú lejáratú hitelt vett igénybe**, amelynek 2010. december 31-i állománya **1830 millió Ft volt**. A hosszú lejáratú hitelek 2006. december 31-i 1898 millió Ft-os állománya a 2008. évi hitelfelvétel, a tőketörlesztések, valamint a 2008-2010. évek végén elszámolt árfolyamváltozás hatására 2479 millió Ft-ra emelkedett;
- **5152 millió Ft** összegben számoltak el a devizában fennálló hitelek és a kötvény év végi értékelésekor CHF és EUR **árfolyamváltozás** miatti állománynövekedést;
- **a rövid lejáratú kötelezettségek** között kimutatott folyószámlahitel, egyéb likvid hitel és munkabér megelőlegezési hitel állomány **872 millió Ft-tal csökkent**.

A hosszú és rövid lejáratú hitelek közül hat esetében az Önkormányzat a multicurrency (többdevizás) lehetőséget választotta. A pénzügyi biztonság növelése érdekében alkalmazott hitelforma lehetőséget nyújtott az árfolyamkockázat csökkentésére, kedvező pénzügyi helyzetben a devizák keresztárfolyamának függvényében dönthetett az Önkormányzat arról, hogy devizában fennálló hitelét más devizára/forintra, vagy forint hitelét devizára konvertálja át.

Az árfolyamváltozás hatása befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. Annak megítéléséről, hogy a devizában felvett hitelért, kibocsátott kötvényért kapott forinthez képest a hitel visszafizetésekor, a köt-

⁵¹ A diagramban a hosszú lejáratú kötelezettségek mérlegértékét csökkentettük az árfolyamváltozás összegével.

vény visszavásárlásakor jelentkező forint-kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez-e a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat a forráshiány kezelése érdekében a 2007-2010. évi költségvetési rendeletekben működési és felhalmozási célú hitelfelvétellel, pénzmaradvány igénybevétellel, kötelező tartalékkal számolt. A Közgyűlés az átmeneti finanszírozási források megteremtése érdekében a folyószámla hitelfelvételen túl a likviditási hitelek felvételére is felhatalmazta a polgármestert, esetenként a jóváhagyott tárgyévi költségvetési kiadási főösszeg 3%-a erejéig.⁵²

A felhatalmazás alapján a meglévő adósságállomány kezelése, átalakítása érdekében 2007-2010. évek között folyamatosan a kedvező árfolyamokat kihasználva a meglévő hitelek egyik devizanemről a másikkra váltották át, akár többször is.

A 2007-2010. évek között 6204 millió Ft hitel felvételére került sor, amelyből a 2008. évben egy hosszú lejáratú hitelfelvétel volt. A 2000 millió Ft hosszú lejáratú hitel a folyószámlahitel állomány csökkentését szolgálta, a hitelkeretre vonatkozó hitelszerződés tartalmazta a devizanemcsere lehetőségét, három év türelmi idő és 18 éves futamidő mellett. Az adósságállomány összetétele változott, rövid lejáratú hitelt váltottak ki hosszú lejáratú hitellel.

A hitel átstrukturálásáról külön előterjesztés nem készült⁵³, mivel az éves költségvetések végrehajtásáról szóló rendeletekben⁵⁴ a Közgyűlés felhatalmazta a polgármestert, hogy a hitelfelvételekhez, kötvénykibocsátásokhoz kapcsolódóan a fennálló adósságállomány részét képező hitelek, ha a pénzügyi helyzet ezt indokolta teszi, lejárat előtti visszafizetéssel kedvezőbb kamatozású hitelekkel (kötvényekkel) váltsa ki. A fennálló adósságállomány átalakítására a polgármesternek adott felhatalmazás (a hosszú lejáratú hitelfelvétel miatt) elmentmondásban van az Ötv. 10. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt azon előírással, hogy a képviselőtestület hatásköréből nem ruházható át az éven túli hitel felvétele.

Közbenső egyeztetés során tett észrevétel szerint: „Önkormányzatunk 2007-2010. évek között hosszúlejáratú hitel felvételéről nem döntött, így az nem lehet oka a hosszúlejáratú kötelezettségek növekedésének (34. oldal utolsó bekezdés). Rövidlejáratú hiteleink átstrukturálására közgyűlési felhatalmazás alapján került sor, 2000 millió Ft összegben, a kedvezőbb kondíciók, a hosszabb futamidő és a devizacserére lehetőséget adó multicurrency jelleg miatt. A jelentés 51. oldalán szintén helytelenül hitelfelvételként szerepel ugyanez az összeg, mely ugyanakkor helyesen állapítja meg, hogy ennek a hosszúlejáratú hitelnek a 2010. december 31-ei állománya 1830 millió Ft. Téves tehát

⁵² az éves költségvetések végrehajtási szabályairól szóló rendeletekben

⁵³ A vizsgálat részére átadásra került a Közgyűlés 2008. november 6-i ülésére készített előterjesztés és a hozott határozat „Döntés új forint alapú kötvény kibocsátásáról” címmel. Az előterjesztés utal a folyószámlahitel csökkentési lehetőségre, kedvezőbb kondíciókra.

⁵⁴ 6/2007. (II.. 12.), 2/2008. (II.11.), 7/2009. (II. 13.), 2/2010. (I.. 30.), 2/2011. (II.. 08.) számú rendeletek 4 § 2/c pontja

az a következtetés, hogy a hosszúlejáratú pénzügyi kötelezettségek nőttek, amelyeket a hosszúlejáratú hitelfelvétel és hitelátstrukturálás, valamint az egyes évek végén elszámolt összesen 5152 millió Ft árfolyamkülönbözet együttesen okoztak. A növekedés kizárólag az árfolyam veszteség miatt következett be, amelyet jól illusztrál az 50. oldalon található grafikon is.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel az ellenőrzött dokumentumok a hosszúlejáratú hitel felvételét támasztják alá. Az Önkormányzat 2008. december 29-én hosszúlejáratú hitelszerződést kötött a számlavezető bankkal a folyószámlahitel visszafizetése érdekében. A hitel célja a folyószámlahitelből finanszírozott 2007-2008. években megvalósított beruházások fedezetének biztosítása volt. A hosszúlejáratú hitelfelvételt az Önkormányzat a hitelszerződés tartalmának megfelelően a 2008. évi pénzforgalmi beszámolójában finanszírozási célú bevételként a hosszú lejáratú hitel felvétele soron szerepeltette, ezzel összhangban a 14. számú tanúsítványon is hosszúlejáratú hitelfelvételként mutatta ki. A felvett hosszúlejáratú hitel következtében a 2008. évi könyvviteli mérleg adatai szerint is a beruházási és fejlesztési hitelek állománya a 2007. évi 1559 millió Ft-ról 3401 millió Ft-ra nőtt, a rövidlejáratú hiteleké 3387 millió Ft-ról 1548 millió Ft-ra csökkent. Az észrevételben hivatkozott, a Közgyűlés által a polgármesternek adott felhatalmazás a 2000 millió Ft hosszúlejáratú hitel felvételére vonatkozóan ellentétes az Ötv. 10. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt azon előírással, hogy az éven túli hitel felvétele, kötvény kibocsátása a képviselő-testület át nem ruházható hatásköre. Ennek alapján a jelentés részletes megállapításainak, összegző megállapításainak és javaslatainak vonatkozó részét (19. oldal diagram alatti második bekezdés, 51. oldal 5. bekezdés, 27. oldal 10. számú javaslat) továbbra is fenntartjuk.

A rövid és hosszú lejáratú hitelekkel kapcsolatos előirányzatok módosítását a hitelszerződések megkötését követően a 2008. évi költségvetésnek a 2009. március 5-i módosításával fogadta el a Közgyűlés.

A rövid lejáratú hitel hosszú lejáratúvá alakításáról a Közgyűlés felhatalmazása alapján a Polgármester döntött. A döntés meghozatala előtt **a Közgyűlés részére nem került előzetesen beterjesztésre a folyószámlahitel hosszú lejáratú hitellé⁵⁵** való átalakítása miatti hosszú távú kötelezettségvállalás tartalma, a visszafizetésre vonatkozó feltételek bemutatása, a fedezet megléte. Így többek között nem döntött a Közgyűlés a hitel futamidejéről, egyéb feltételekről, a hitel visszafizetésének forrásáról.

A likviditási és eladósodási problémák kezelése érdekében a gazdálkodásra havonkénti pénzügyi tervek, valamint a költségvetés mellékleteként előirányzatfelhasználási terv készült minden évben. Emellett a meglévő szerződések felülvizsgálata megtörtént, **a hiteltörlesztések időpontját a helyi adóbevételekhez igazították.** A Közgyűlés döntött⁵⁶ az Önkormányzat korábban vál-

⁵⁵ A hosszú lejáratú hitelekre vonatkozó döntésnél vizsgálni kell a helyi önkormányzatról szóló törvény 88.§. (2) bekezdése szerinti korlátot.

⁵⁶ A Közgyűlés az 533/2008.(X..16) számú határozattal felfüggesztett minden kötelezettségvállalást. Elrendelte az önkormányzati intézményeknél, gazdasági társaságoknál a kötelező tartalékképzést, a kiadások csökkentését, a feladatok áttekintését, megvonta a nem kötelező béren felüli juttatásokat. Döntött, hogy a 2009. évi költségvetési koncepció összeállításánál csak a törvény szerint kötelező feladatok és az Európai Unió támogatásával megvalósuló fejlesztések finanszírozása szerepelhet.

lalt nem kötelező feladatainak felülvizsgálatáról, és a további ilyen jellegű kötelezettségvállalások felfüggesztéséről.

A helyszíni vizsgálat alatt további hitel igénybevételére, illetve kötvénykibocsátásra vonatkozó döntés-előkészítés nem volt folyamatban.

A vizsgált időszak alatt az Önkormányzat a hitelek biztosítékaként az azonnali beszedési megbízás lehetőségét ajánlotta fel, zálogjogot biztosított a bankszámla követelésén⁵⁷, a hitelszerződésekben rögzített módon és mértékben államkötvény, illetve ingatlan (forgalomképes és korlátozottan forgalomképes)- és óvadéki fedezetet, valamint a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességét határozta meg. A korlátozottan forgalomképes ingatlanokra alapított jelzálogjog nem felel meg az Ötv. 88. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt azon előírásának, hogy a hitel és kötvény fedezetül az önkormányzati törzsvagyron nem használható fel.

A megterhelt ingatlanokra vonatkozóan külön **keretbiztosítéki jelzálogszerződést** kötöttek. A vizsgálat ideje alatt újabb, a korábbi ingatlanfedezetek összevonását tartalmazó – 354 millió Ft-os – keretbiztosítéki szerződés előkészítéséről adott tájékoztatást a Polgármesteri hivatal.

A pénzügyi kötelezettségvállalásból származó források felhasználási céljait meghatározták. Az éves költségvetések tartalmazták a teljes futamidőre várható kamat- és tőkefizetési kötelezettséget, azonban az előterjesztésekben nem mutatták be a visszafizetés forrásait, valamint a kamat- és - a devizaalapú kötelezettségeket érintő – árfolyamkockázatot. A könyvvizsgáló vizsgálta a hitel felvételi korlátot, melyről szóban tájékoztatta a Közgyűlést. A Közgyűlés az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevételnövelő, illetve kiadáscsökkentő vonzatát nem vizsgálta, a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásaként nem nevesítette.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **Ft-ban fennálló hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségét** a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	Szerződés kötés időpontja	Összeg (ezer Ft)	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel (multicurrency)	2008.12.29	2 000 000	6 havi BUBOR+1,15% vagy 6 havi EURIBOR+1,25 % vagy 6 havi USD LIBOR+1,26%	Beruházások, felújítások (folyószámlahitel kiváltása)

A hitel igénybevétele a 2008. évben forintban történt az Önkormányzat számlavezető pénzügyi intézetétől.⁵⁸ A többszöri deviza átkonvertálás⁵⁹ után **elért árfolyam**

⁵⁷ A zálogjog nem érintette a normatív állami hozzájárulásokkal, az egyéb központi költségvetés támogatásokkal, az átengedett személyi jövedelemadóval és az államháztartáson belül működési célra átvett pénzeszközökkel kapcsolatos alszámlákat.

⁵⁸ Az Önkormányzat számlavezető pénzügyi intézete 2007. 01. 01-től változott.

⁵⁹ Az első átváltás 2009. 02.03-án történt EUR-ra, árfolyam: 290,6Ft/EUR.

Iyamnyereség 126 millió Ft, a hitel állományi értéke 2010. december 31-én 1830 millió Ft volt.

A hitelszerződés szerint a hitel célja a 2007-2008. években aktivált, több mint 2000 millió Ft értékű beruházás finanszírozása volt, amelyet a folyószámlahitelből előlegeztek meg. Az első kamatfizetés 2009. június 30-án történt, az első tőketörlesztő részlet esedékessége 2011. december 3-a.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **EUR-ban fennálló**, forintban felvett **hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettsége** (3 668 225 EUR) a következő volt.⁶⁰

Megnevezés	Szerződés kötés időpontja	Összeg ezer Ft	Átváltási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel (multicurrency) *	2005.07.12	1 807 480	256,7	3 havi BUBOR+0,65% vagy 3 havi CHFLIBOR+0,95 % vagy 3 havi EURIBOR+0,95%	Korábbi hitelek kiváltása
Hosszú lejáratú hitel (multicurrency) *	2005.11.30	250 000	256,7	3 havi BUBOR+0,65% vagy 3 havi CHFLIBOR+0,95 % vagy 3 havi EURIBOR+0,95%	Korábbi hitelek kiváltása

*az árfolyam az első átváltáskor érvényes árfolyamot tartalmazza, mivel a hitel Ft-ban került kibocsátásra

A hitelek igénybevétele 2005-ben forintban történt az Önkormányzat számlavezető pénzügyi intézetétől. A többszöri deviza átkonvertálás után **realizált árfolyamvesztés 158 millió Ft és 1 millió Ft**, a hitelek állományi értéke 2010. december 31-én 3 497 718 EUR és 170 507 EUR volt.

Az Önkormányzat a lehívott hiteleket a 2001-2005. évek között fennálló hitelállomány (12 szerződés) átstrukturálása kapcsán a fennálló kölcsönszerződések összevonására használta fel.⁶¹

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettsége** (69 400 000 CHF⁶²) a következő volt:

Megnevezés	Kibocsátás időpontja	Összeg	Kibocsátási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hódmezővásárhely I. kötvény	2006.09.22	69 400 000	173,41	6 havi CHF LIBOR+1,15%	Korábbi hitelek kiváltása, pályázati önerő

⁶⁰ A 2005.július 12-én kötött hitelszerződés alapján az Önkormányzat 1807 millió Ft, a 2005.november 30-án kötött hitelszerződés alapján 250 millió Ft többdevizás hitelt vett fel. A hitelhez kapcsolódóan 2007-2010. években többszöri HUF-EUR-CHF devizanemváltás történt.

⁶¹ A szerződéseket a korábbi kölcsönszerződések közös megegyezéssel történő összevonása és egységes szerkezetbe foglalásával kötötte az Önkormányzat.

⁶² Nem tartalmazza a halasztott kamatfizetés miatti – 2010. december 31-éig már tőkésített – 8 883 200 CHF kamat összegét.

Az Önkormányzat 2006. szeptember 22-én bocsátott ki 12 069 millió Ft (69 400 000 millió CHF) összegű kötvényt. A kötvénykibocsátással kapcsolatban beérkezett három ajánlat szerint nem az Önkormányzat számlavezető pénzügyintézete adta a legkedvezőbb ajánlatot⁶³. A kötvénykibocsátásra vonatkozó információs összeállítás tartalmazta az Önkormányzat (kötvény kibocsátó) saját bevételeinek várható alakulását a lejárat időpontjáig (2026. 08. 31.), valamint a kötvény összegének visszafizetését és a kamat megfizetését biztosító kötelezettségvállalásokat.

Az Önkormányzat az **átmenetileg szabad forrásokból** a lekötésen túl azonnali és opciós deviza műveleteket is végzett, amely eredményeként a 2007-2010. évek között 2254 millió Ft hozam- és kamatbevételt ért el, amelyből az árfolyamnyereség 1620 millió Ft volt. Ezen forgatási célú pénzügyi műveletekhez, a hiteltörlesztésekhez és a devizaátváltásokhoz kapcsolódóan az időszak alatt 2109 millió Ft árfolyamvesztést is elszámoltak. Kötvényhez kapcsolódó kamatkiadás nem merült fel a halasztott kamatfizetés miatt.

A tervezett felhasználásnak⁶⁴ megfelelően a kötvényből származó bevétel 52,9%-át (6379 millió Ft) hiteltörlesztésre, 39,4%-át (4756 millió Ft) beruházásokra használták fel. 2011. január 1-jéig még nem használták fel a bevétel 7,7%-át (934 millió Ft).

A kötvénynél kedvezőbb kondíciókkal rendelkező hitelek lejáratkori törlesztéséig és a beruházásokhoz szükséges fedezet biztosításáig a kötvényből származó bevételt betétben kamatoztatták. A kötvénybevétel összegéből kettő betételhelyezés történt beruházások finanszírozása és hiteltörlesztési céllal, egy óvadéki és egy forrás-felhasználási szerződéssel.

A forrás-felhasználási megállapodásban⁶⁵ rögzítettek szerint a betétként lekötött összeget az Önkormányzat kizárólag a pénzügyintézet jóváhagyásával, fejlesztésre, beruházásokra fordíthatta, azzal az Önkormányzat önállóan nem, kizárólag a pénzügyintézet jóváhagyása esetén volt jogosult rendelkezni. A pénzügyintézet ugyanakkor kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben az Önkormányzat a beruházási forrásösszeget közgyűlési határozattal igazoltan felhalmozási, fejlesztési feladatok finanszírozására kívánja használni, úgy a pénzügyintézet köteles az előzetes jóváhagyást megadni, illetve köteles ahhoz hozzájárulni.

A forrás-felhasználási betét teljes felhasználásáig a pénzügyintézet a betétet „háttérszámlán” kezelte, erről analitika nem készült – az Önkormányzat kérésére csak összesített adatot küldtek „Opciós díjakból és kamatokból származó kalkulált önkormányzati nyereség: 171 816 929 Ft”. A forrás-felhasználási szerződés

⁶³ A kötvénykibocsátást lebonyolító pénzügyintézet vezeti a bankszámlákat 2007. január 1-jétől.

⁶⁴ A kötvénykibocsátás célja az Önkormányzat számlavezetőnél fennálló hitelállományának kiváltása, fejlesztéseinek finanszírozása és pályázati önerő biztosítása.

⁶⁵ a kötvénykibocsátás dokumentációjában, ONK-0241/2006/FORR szerződésszámon létrejött forrás-felhasználási megállapodás

5. pontja szerint ez a nyereség szabadon felhasználható a forrásösszegre vonatkozó kötöttségek nélkül.⁶⁶

Az óvadéki betét az Önkormányzat hosszú lejáratú hitelei tőkefedezetét szolgálta, a kamatok folyamatosan tőkésítésre kerültek.

A kötvényből 2010. december 31-éig fel nem használt összeg a hitel⁶⁷ fedezeteként, ennek tőketörlesztésére használható fel.

Az Önkormányzat a pénzügyi egyensúlyt a vizsgált időszakban csak folyószámlahitel, munkabér-megelőlegezési és egyéb likvid hitelek igénybevételével tudta biztosítani.

A **folyószámlahitel** keret alakulását a következő táblázat mutatja be.⁶⁸

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
I. Folyószámlahitel				
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	3 000 000	3 000 000	1 000 000	1 500 000
teljesített kamat és egyéb költség	116 080	226 322	90 608	78 402

A folyószámlahitel kondíciói a következők voltak⁶⁹:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2007-2008. évek	1 havi BUBOR + 0 %	x
2009. év	1 havi BUBOR + 0 %, 2009. október 30-ától 1 havi BUBOR + 0,6 %	x
2010-2011. évek	1 havi BUBOR + 0,6 %	x

A folyószámlahitelhez kapcsolódóan egyéb költség címen az Önkormányzatnak díjakat nem kellett fizetnie. A kamatfelár 0,6 százalékponttal emelkedett 2009. október 30-ától, szóbeli egyeztetések után.

Az Önkormányzat a 2007-2011. március 31-e közötti időszak valamennyi napján igénybe vette a folyószámlahitelt. Az átlagos napi állomány a 2008. évben volt a legmagasabb, 2944 millió Ft⁷⁰. A folyószámlahitel 2010. évi záró állománya 1500 millió Ft, 2011. március 31-éig az átlagos napi állomány 1500 millió Ft volt.

⁶⁶ Az összeg felhasználása nem szerepel a 15-ös tanúsítványon.

⁶⁷ SZB-145/2005 hitel

⁶⁸ A keret 2011-ben 1500 millió Ft, március 31-éig teljesített kamat és egyéb költség 47 millió Ft.

⁶⁹ A referencia kamat a 2007. évben 7,83%, a 2008. évben 8,75%, a 2009. évben 8,66%, a 2010. évben 5,47%, 2011. március 31-éig 5,94% volt.

⁷⁰ A folyószámlahitellel zárt napok száma 365 nap/év.

Az áttekintett időszakot jellemző **felhalmozási hiány**, a likviditási problémák részben folyószámlahittel történő **finanszírozása** az Önkormányzatnak 2007. évtől **2011. március 31-éig összesen 558 millió Ft kamatkiadást okozott.**

A **munkabér megelőlegezési hitelkeret** alakulását a következő táblázat mutatja be⁷¹:

	ezer Ft-ban			
Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
II. Munkabér megelőlegezési hitel				
Igénybevett hitel összesen:	250 000	250 000	250 000	250 000
teljesített kamat és egyéb költség	12 253	19 045	11 393	9 256

A munkabér megelőlegezési hitel kondíciói a következők voltak:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)	Egyéb költség
Munkabér megelőlegezési hitel		
2007-2009. évek	1 havi BUBOR + 0 %	szerződésmódosítási díj 150 eFt módosításonként
2010. év	1 havi BUBOR + 0 %, 2010. április 19-étől 1 havi BUBOR + 0,6 %	szerződésmódosítási díj 150 eFt módosításonként
2011. év	1 havi BUBOR + 0,6 %	szerződésmódosítási díj 150 eFt módosításonként

A munkabér megelőlegezési hitelhez kapcsolódóan egyéb költség címen az Önkormányzatnak szerződésmódosítási díjakat kellett fizetnie, a hitel kamatfelára 0,6 százalékponttal emelkedett 2010. április 19-étől, szóbeli egyeztetést követően.

Az Önkormányzat a 2007. május 18. és 2011. március 31-e közötti időszak valamennyi napján igénybe vette a munkabér megelőlegezési hitelt. Az átlagos napi állomány⁷² és a 2010. december 31-i záró állomány 250 millió Ft volt. A hitel folyamatos igénybevétele az Önkormányzatnak 2007. május 18-tól **2011. március 31-ig összesen 60 millió Ft kamat- és egyéb kiadást eredményezett.**

Az Önkormányzat a 2007-2010. években **a folyószámlahitelen és a munkabér megelőlegezési hitelen kívül egyéb likvid hiteleket is igénybe vett, eltérő kamatok mellett.**⁷³

⁷¹ A keret 2011-ben 250 millió Ft, március 31-éig teljesített kamat és egyéb költség 8 millió Ft.

⁷² A munkabérhitellel zárt napok száma 365 nap/év.

⁷³ A hitelszerződések szerinti referenciakamatok a multicurrency szerződések esetében a 3 havi BUBOR/EURIBOR/CHF, egyéb esetben a 3 havi BUBOR, mindenkor prime rate és jegybanki alapkamat.

ezer Ft

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
III. Egyéb likvid hitel				
Igénybevett hitel összesen:	1 036 750	270 225	757 350	905 000
teljesített kamat és egyéb költség	9 160	15 996	42 031	33 490

Az egyéb likvid hitelek napi átlagos⁷⁴ állománya a 2007. évben 352 millió Ft, a 2008. évben 111 millió Ft, a 2009. évben 412 millió Ft, a 2010. évben 439 millió Ft volt. A 2011. március 31-éig 11 egyéb likvid hitelszerződése alapján összesen 654 millió Ft-ot vett igénybe, a napi átlag 624 millió Ft volt.

Az igénybevett egyéb likvid hitelek közül **két forgóeszközhitel**⁷⁵ tartalma szerint hosszú lejáratú hitel volt, mivel egy évnél hosszabb időn át folyamatosan fennállt, ezért ez a hitel az Ötv. 88. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak alapján **nem tekinthető likvid hitelnek**.

A kiadások egyéb likvid hitellel történő részbeni finanszírozása az Önkormányzatnak a 2007. évtől 2011. március 31-ig összesen 121 millió Ft kamatkidást és kilenc millió Ft egyéb kiadást eredményezett.

A jelenleg fennálló hosszú lejáratú fejlesztési hitelek és a kötvény esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta** és jelenleg is befolyásolja a hitelfelvételkor, kötvénykibocsátáskor és az utolsó kamatfizetéskor alkalmazott **referencia kamatok változása**. Ezt a kötvényre a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetéskori	Változás %
	alapkamat %		
6 havi CHF LIBOR	1,8917	0,255	-86,5

Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással volt az adott devizában kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára. A referenciakamatok 2007. január 1-jétől tekintve 2008. november-decemberben voltak a legmagasabbak, ehhez képest a 2009. év elejére zuhanásszerű csökkenés következett be, amely után 2010. júniusig minimális mértékben változtak.

Az Önkormányzat hosszú lejáratú hiteleinél a vizsgált időszakban a referenciakamat többször változott az átkonvertálások nyomán. Az alapkamat változásának hatása nem számszerűsíthető a folyamatos változtatások miatt.

Az Önkormányzat forintban fennálló hosszú lejáratú hitele után – az utolsó ismert kamatmértékkel számítva – a 2011-2013. években 302 millió Ft, 2013. után 507 millió Ft kamat kötelezettség várható. Az EUR-ban fennálló hitelek

⁷⁴ A napi átlagos állomány az igénybevétel napjainak számával került megállapításra.

⁷⁵ Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezettől 100 millió Ft igénybevétel 2009.10.05., visszafizetés 2010.12.10., Fontana Credit Takarékszövetkezet 130 millió Ft igénybevétel 2010.01.05. visszafizetés 2011.05.30.

számított kamatterhe a 2011-2013. évekre 147 549 EUR⁷⁶. A kötvénykötelezettség után várhatóan fizetendő kamat a 2011-2013. években 2 857 278 CHF, a 2013. év utáni években 7 269 310 CHF.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat könyvviteli mérleg szerinti összes **szállítói kötelezettsége** a 2007. évben 2593 millió Ft, a 2008. évben 2661 millió Ft, a 2009. évben 1856 millió Ft, a 2010. évben 2206 millió Ft volt. A lejárt szállítói tartozásai, és egyéb kiadás elmaradásai alakulását a következő táblázat tartalmazza:

Megnevezés	millió Ft			
	2007. december 31.	2008. december 31.	2009. december 31.	2010. december 31.
Lejárt szállítói tartozás	1 122	1 449	1 224	1 725
ebből: Kórház	292	302	241	192
Egyéb kiadáselmaradás	75	73	68	286
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	974	351	484	618
ebből: legalább 75%-ban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok lejárt tartozása	951	338	345	471

Az Önkormányzat **lejárt szállítói tartozása és egyéb kiadás elmaradása**⁷⁷ a 2007. évről a 2010. évre 1197 millió Ft-ról 2011 millió Ft-ra (68%-kal) nőtt. A fennálló tartozásállomány növekedés 100%-ban az Önkormányzatot terhelte. Az Önkormányzat a vizsgált évek végén fennálló, még le nem járt tartozásainak egy részét szerződések⁷⁸, illetve egyéb megállapodások alapján átütemezte. Szerződések és egyéb megállapodások alapján a 2007. év végén 966 millió Ft-ot, a 2008. év végén 1146 millió Ft-ot, a 2009. évben 300 millió Ft-ot, a 2010. év végén 346 millió Ft-ot, 2011. március 31-éig 259 millió Ft kifizetését ütemezték át. Az **átütemezések ellenére** az Önkormányzatnál mindegyik év végén **jelentős nagyságrendű** (a 2007. évben 1122 millió Ft, a 2008. évben 1449 millió Ft, a 2009. évben 1224 millió Ft, a 2010. évben 1725 millió Ft) tartozás állt fenn. A tartozások főként a város üzemeltetésével kapcsolatos költségeket tartalmazták. Az egyéb kiadás elmaradás miatti kötelezettség a 2007. évi 75 millió Ft-ról a 2010. évre 286 millió Ft-ra nőtt.

⁷⁶ 2013. utáni években már nem merül fel

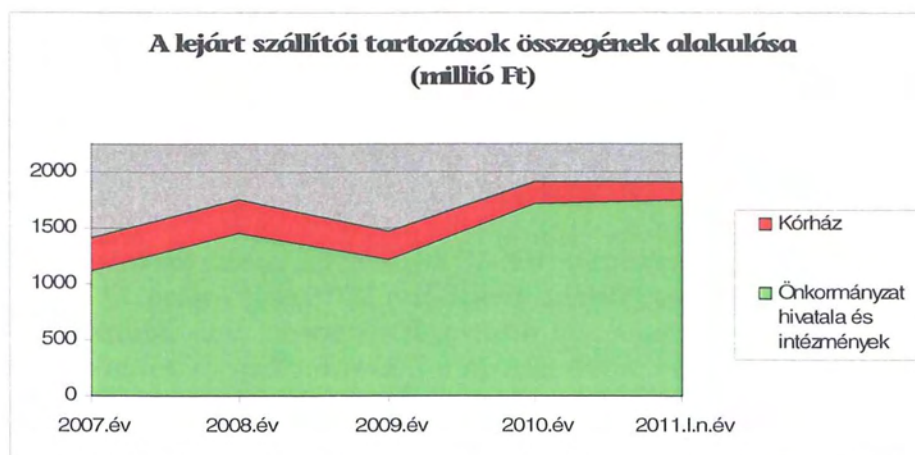
⁷⁷ Egyéb kiadáselmaradás között mutatta ki az Önkormányzat többek között az állami támogatások elszámolása során jelentkező visszafizetendő összegeket, a támogatási szerződésekből eredő fizetési kötelezettségeket, (étkeztetés, babakötvény, stb.).

⁷⁸ Az Önkormányzat 2007. szeptember 9-én faktorálási keretszerződést, 2007. szeptember 6-án együttműködési megállapodást és 2008. október 9-én szállítói előfinanszírozási program megállapodást kötött egy-egy pénzügyi szolgáltatóval arra, hogy a pénzügyi szolgáltató az Önkormányzat (a szállítói előfinanszírozási program megállapodás esetében az Önkormányzat, a Kórház és a Vagyonkezelő Zrt.) szállítóitól megvásárolja a szállítóknak az Önkormányzattal (Kórházzal, Vagyonkezelő Zrt-vel) szemben fennálló lejárt, vagy nem lejárt, halasztott határidejű követeléseit.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én lejárt szállítói állományából a Kórház tartozása 192 millió Ft volt. A 2010. év végén kimutatott lejárt szállítói kötelezettségből a 30 nap alatti 43,3%-ot, a 31-60 nap közötti 15,9%-ot, a 61-90 nap közötti 7,4%-ot és a **91 és 365 nap közötti tartozásállomány 33,4%-ot képviselt**. A lejárt szállítói kötelezettségállomány, az átütemezett fizetési kötelezettségállomány, a hosszú és rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségekből eredő tőke- és kamatfizetési kötelezettségek és a napi működtetési költségek együttes nagyságrendje napi finanszírozási problémát okozhat, **a reálisan számba vehető forrás** (folyószámlahitel) mellett a **működés biztonsága veszélybe kerülhet**. A 2011. március 31-én fennálló lejárt szállítói tartozás közel fele (791 millió Ft) 91 és 365 nap közötti volt. Az Önkormányzat intézményeinél és a Polgármesteri hivatalnál a 60 napot meghaladó, szállítók felé fennálló kötelezettségek miatt – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 5. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak ellenére – a Polgármester nem tájékoztatta a Pénzügyi bizottságot, illetve a Közgyűlést, valamint az esedékességet követő 90. nap után nem kezdeményezett adósságrendezési eljárást.

A közbenső egyeztetés során tett észrevétel szerint „A lejárt szállítói tartozásokról készített 21. számú... javított tanúsítvány és dokumentáció ismeretében kérjük megváltoztatni a szöveges értékelést, hiszen (számolási és értelmezési hibánk miatt) változni fog a lejárt szállítói állomány átütemezett része, és a csatolt iratokból megállapíthatóan valamennyi 60 napon túl lejárt esedékességű tartozásunk vonatkozásában megállapodást kezdeményeztünk szállítóinkkal. Fenti körülményekre tekintettel, kérjük...azon megállapítás törlését, hogy Az Önkormányzat intézményeinél és a Polgármesteri hivatalnál a 60 napot meghaladó, szállítók felé fennálló kötelezettségek miatt – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. 5.§ (2) bekezdése ellenére – a polgármester nem kezdeményezett adósságrendezési eljárást”.

Az észrevétel a hivatkozott tanúsítvány pontosítása mellett sem megalapozott, mivel a vonatkozó tanúsítvány pontosítása nem érintette a 60 napon túl lejárt szállítói tartozásállományt. A szállítók felé kiküldött határidő módosításra vonatkozó kezdeményezéssel nem történt meg a fizetési határidők módosítása, mivel a rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok nem tartalmazták a határidő módosítás szállítók részéről történt elfogadását. Ezt a tényt az Önkormányzat által pontosított tanúsítványban szereplő adatok is alátámasztják, mivel az előző tanúsítványhoz képest nem változott a 60 napon túl lejárt szállítói tartozás állománya. A 2011. március 21-ei keltezésű, szállítók felé megküldött levéllel a jogszabályban előírt kötelezettségnek nem tettek eleget, mivel a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 4-5. §-ai értelmében azon tartozások vonatkozásában, amelyek 60 napon túl lejártak és az esedékességet követő 90. napon fennálltak, a polgármesternek a Pénzügyi bizottságot haladéktalanul tájékoztatnia kellett volna és a Közgyűlést nyolc napon belül össze kellett volna hívnia. A 2010. december 31-én 60 napon túl lejárt szállítói tartozásállomány 702 millió Ft, amelyből 575 millió Ft 90 napon túl lejárt tartozás volt. Ennek alapján a fenntartjuk azt a megállapítást (59. oldal első bekezdés), amely szerint a polgármesternek a 60 napon túl lejárt szállítói tartozások esetében az esedékességet követő 90. nap után az adósságrendezési eljárást kezdeményeznie kellett volna.

Az Önkormányzat gazdasági társaságainak összes **lejárt szállítói tartozásállománya** a 2007. évben 974 millió Ft, a 2008. évben 351 millió Ft, a 2009. évben 484 millió Ft, a 2010. évben 618 millió Ft volt. Azoknál a gazdasági társaságoknál, amelyekben az Önkormányzat minősített befolyással rendelkezik lejárt szállítói tartozásállománya a 2007. évben 951 millió Ft-ot, a 2008. évben 338 millió Ft-ot, a 2009. évben 345 millió Ft-ot, a 2010. évben 471 millió Ft-ot tett ki. A gazdasági társaságok 2010. évi lejárt szállítói tartozásállományának részletes adatait a 4. számú melléklet tartalmazza.

3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat a 2007-2010. években az átmeneti finanszírozási gondok enyhítése érdekében **saját társaságaitól visszafizetési kötelezettséggel pénzeszközt vett át**, amelynek a 2010. december 31-i záró egyenlege az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján 371 millió Ft volt. A visszafizetés lejáratú idejét 2011. év végére átütemezték.

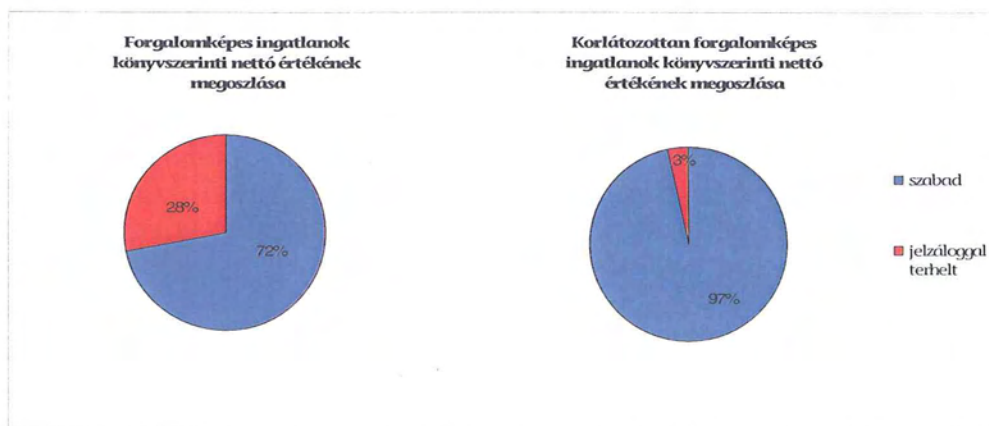
Az Önkormányzat a vizsgált időszakban **PPP konstrukció** keretében egy fejlesztést hajtott végre, az Eötvös József SzKI tornaterem építése kapcsán 2007. május 29-én 1344 millió Ft-os kötelezettséget vállalva, amelynek futamideje 20 év. Ebből 2010. december 31-éig 209 millió Ft kifizetést teljesített. A 2010. december 31-én lejárt fizetési kötelezettség 18 millió Ft volt. Az Önkormányzat a PPP konstrukcióval történő megvalósítás mellett a feladatellátás javítása érdekében döntött. A konstrukció segítségével központi támogatást tudtak szerezni, valamint az önkormányzati kötelezettségvállalás elnyújthatóvá vált, így kevésbé korlátozta az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseinek mozgásterét, az egyéb beruházások fejlesztési forrásszükségletének biztosítását. Az Önkormányzat által fizetett szolgáltatási díj tartalmazza a bérleti díjat és a teljesített szolgáltatás díját. Az Önkormányzat tájékoztatása szerint a sportlétesítmény teljes kihasználtsággal működik, melynek garanciáit a szerződésben szerepeltették.

Az Önkormányzat a **2007-2010. évek** között összesen 16 esetben tett **garancia- és kezességvállalást**, amelynek **2010. év végi nyilvántartott álló**

mánya 1737 millió Ft volt. Ebből hét a saját gazdasági társaságok⁷⁹, egy egyéb gazdasági társaság⁸⁰ részére, egy önkormányzati intézmény, egy a Kistérségi társulás és egy – a panelprogram kapcsán – a társasházak részére biztosított kezességvállalás volt. A kezességvállalásból eredően az Önkormányzatnak a 2007-2010 évek között 98 millió Ft kifizetést teljesített, amelyből 38 millió Ft 2010. december 31-éig megtérült.

Az Önkormányzatnál a 2007-2010. évek között **követelés elengedés** 21 millió Ft összegben történt, melyből a 2010. évi összeg 17 millió Ft. Az elengedés 60%-a köztemetés miatti tartozás elengedés volt. Munkáltatói kölcsön elengedés⁸¹ kilenc esetben történt 15 millió Ft tartozásra vonatkozóan.

Az Önkormányzat a 2006. évben kibocsátott kötvény és a hosszú és rövid lejáratú hitelek biztosítékeként hozzájárult 67 db forgalomképes és 12 db korlátozottan forgalomképes **ingatlanon jelzálogjog alapításához** és bejegyzéséhez. Az ingatlanokon összességében 6830 millió Ft összegű tőke és járulékai erejéig történt jelzálogjog bejegyzés. A jelzálogjoggal terhelt ingatlanok számviteli nyilvántartás szerinti nettó értéke 2010. december 31-én 1700 millió Ft, ebből a forgalomképes ingatlanok számviteli nyilvántartás szerinti nettó értéke 1188 millió Ft, a korlátozottan forgalomképes ingatlanoké 512 millió Ft volt. Az Önkormányzat összes forgalomképes ingatlanának könyvszerinti nettó értéke 4251 millió Ft, a korlátozottan forgalomképes ingatlanának könyvszerinti nettó értéke 15 111 millió Ft volt. A forgalomképes ingatlanok számviteli nyilvántartás szerinti nettó értékének 28%-a (1188 millió Ft), a korlátozottan forgalomképes ingatlanok nettó értékének 3%-a (512 millió Ft) erejéig terhelték jelzálogjoggal az ingatlanokat. A korlátozottan forgalomképes ingatlanokra a jelzálog bejegyzése az Ötv. 88. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakkal ellentétben a forgalomképesség megváltoztatása (átsorolás) nélkül, a vagyongazdálkodási rendeletben foglalt feltételek szerint történt.

⁷⁹ HVSZ Zrt, Zsigmondy Béla Zrt, Városellátó Nonprofit Kft., Hód-Menza Nonprofit Kft. Beruházási hitelek

⁸⁰ Hód-Vill Kft.

⁸¹ A főgőzgyő által kiadmányozott 08-5351-31/2003. számú közszolgálati szabályzat szerint.

Az 25%-ot meghaladó önkormányzat tulajdonosi részesedéssel rendelkező gazdasági társaságok részére a 2007-2010. évek között visszafizetési kötelezettséggel összesen 1179 millió Ft pénzeszközt adott át az Önkormányzat finanszírozási problémáik kezelésére. A 2010. december 31-én fennálló (a könyvviteli mérlegben a rövid lejáratú követelések között kimutatott) tartozás 421 millió Ft volt. A legnagyobb összeget (200 millió Ft-ot) a Hódmezővásárhelyi Városfejlesztési Kft részére a város rehabilitációs feladatokra megpályázott európai uniós forrásnak az utófinanszírozás miatti megelőlegezésére nyújtották, amelynek visszafizetése akkor esedékes, ha az utófinanszírozás megvalósult (az utófinanszírozás keretében a támogatást még nem kapta meg a gazdasági társaság).

Az Önkormányzat a 2007-2010. évek között 13 alkalommal adott át visszafizetési kötelezettséggel pénzeszközt saját költségvetési szerveinek. Ezt mindegyik esetben a pályázati projekt támogatás részének előfinanszírozásához nyújtották. Az átvett pénzüsszeget az intézmények visszafizették, a 2010. évi könyvviteli mérlegben nem volt intézménynek felé fennálló követelésállomány.

Az **Önkormányzat kötelezettségeinek** állományát 2010. december 31-én és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat részletezi:

Az Önkormányzat kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én és várható alakulása a kötelezettségek lejáratáig

Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Várható kötelezettség 2011. 2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Devizanem
Pénzüntézeti kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitelek	1 830		HUF	731		HUF	1 962		HUF
Hosszú lejáratú hitelek		3 668 225	EUR		2 649 866	EUR		1 165 908	EUR
Kötvény (Hódmezővásárhely 1. kötvény)		69 400 000	CHF		15 483 603	CHF		72 926 187	CHF
Folyószámlahitel	1 500		HUF	1 500		HUF			
Munkabér megelőlegezési hitel	250		HUF	250		HUF			
Egyéb likvid hitel/ek	599		HUF	599		HUF			
Pénzüntézeti kötelezettségek összesen HUF-ban:	4 179		HUF	3 080		HUF	1 962		HUF
Pénzüntézeti kötelezettségek összesen CHF-ben:		69 400 000	CHF		15 483 603	CHF		72 926 187	CHF
Pénzüntézeti kötelezettségek összesen EUR-ban:		3 668 225	EUR		2 649 866	EUR		1 165 908	
Biztosítékok									
Garancia	14		HUF						
Kezesség	1 723		HUF						
Biztosítékok összesen:	1 737		HUF						
Szállítói tartozás	2 206		HUF	2 206		HUF			
Egyéb kötelezettségek									
PPP beruházási kötelezettség/ek	1 135		HUF	299		HUF	836		HUF
Egyéb kladás elmaradás	286		HUF	286		HUF			
GT-k és egyéb szervek felé fennálló kötelezettségek	371		HUF	371		HUF			

A pénzüntézeti kötelezettség, a szállítói tartozás és az egyéb kötelezettség állomány együttesen 2010. december 31-én 8177 millió Ft-ból, 3 668 225 EUR-ból és 69 400 000 CHF-ből tevődött össze. E kötelezettségekből eredően a 2011-2013. években esedékes kötelezettségek várható összege devizánként a kamat és egyéb költségteherrel együtt 6242 millió Ft, 2 649 866 EUR és 15 483 603 CHF. A 2013. év után várható kötelezettség összegét 2798 millió Ft és 1 165 908 EUR hosszú lejáratú hitel és PPP törlesztés és kamatai, valamint a 72 926 187 CHF kötvénytartozás és kamatai teszi ki. A garancia és kezességállomány

1737 millió Ft volt 2010. december 31-én. Az Önkormányzat a kötelezettségek finanszírozását a saját bevételéből tervezi megoldani, amelyet a változatlan feltételek mellett képződő nettó működési jövedelem nem igazol.

A **gazdasági társaságok** kötelezettségeinek állományát 2010. december 31-én és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig az alábbi táblázat mutatja be:

Az Önkormányzat minősített többségi tulajdonú társaságai kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én és várható alakulása a kötelezettségek lejáratáig									
Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Deviz anem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Deviz anem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege)	Deviz anem
Pénzüntézi kötelezettségek									
Hosszú lejáratú hitel/ek	289			217			121		
Hosszú lejáratú hitel/ek	24	133 652	EUR	25	137 627	EUR			
Kötvény (Zsigmondy Béla Zrt. II. kötvény)		21 042 242	CHF		3 407 908	CHF		20 676 397	CHF
Kötvény/ek (HVSZ 2023)		7 196 833	CHF	24	1 086 081	CHF	43	7 955 436	CHF
Kötvény/ek (HVSZ Zrt. I. kötvény)		6 474 536	CHF		1 059 627	CHF		6 387 873	CHF
Folyószámla-és egyéb rövid lejáratú hitelek	169			169					
Pénzüntézi kötelezettségek összesen HUF-ban:	482			435			164		
Pénzüntézi kötelezettségek összesen CHF-ben:		34 713 611	CHF		5 553 616	CHF		35 019 706	CHF
Pénzüntézi kötelezettségek összesen EUR-ban:		133 652	EUR		137 627	EUR			
Szállítói tartozás	695			695					
Egyéb kötelezettség (kölcsön)	421			421					

Az önkormányzati gazdasági társaságok közül **hosszú lejáratú, hitelből, kötvényből származó kötelezettsége** csak 100%-ban önkormányzati tulajdonú társaságoknak volt. A gazdasági társaságok 2010. december 31-én ilyen címen fennálló kötelezettségállománya 8080 millió Ft-ot (313 millió Ft, 133 652 EUR és 34 713 611 CHF) tett ki. A hosszú lejáratú kötelezettségekből adódó várható fizetési kötelezettség kamatokkal együtt devizanemenként a 2011-2013. években 266 millió Ft, 137 627 EUR, és 5 553 616 CHF (amelyből 2011. második negyedév végéig a törlesztési ütemezésnek megfelelő törlesztések az Önkormányzat tájékoztatása szerint megtörténtek), a 2014. évtől 164 millió Ft és 36 019 706 CHF.

Folyószámlahitelt a vizsgált időszakban az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok közül kettő 100%-ban önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság vett igénybe. A hitelkeret összege összesen 150 millió Ft, a 2010. december 31-én fennálló egyenleg 169 millió Ft volt.

Az Önkormányzat korlátlan felelősséggel tartozik felszámolás esetén a Gt. 54. § (2) bekezdése alapján azon gazdasági társaságok esetében, amelyben az Önkormányzat minősített befolyással rendelkezik, illetve a Csódtv. 63. § (2) bekezdése alapján a 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság kötelezettségeiért, ha a hitelezőinek a felszámolási eljárás során benyújtott keresete alapján a bíróság megállapítja az önkormányzat korlátlan és teljes felelősségét. A 2010. december 31-én fennálló kötelezettségállomány figyelembe vételével felszámolás esetén a hitelezők által benyújtott kereset alapján a bíróság összességében 1715 millió Ft, 137627 EUR, továbbá 40573322 CHF összegű korlátlan és teljes felelősséget állapíthat meg a kötelezettségekkel érintett 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokkal kapcsolatban.

A gazdasági társaságok hosszú lejáratú kötelezettségeinek 2010. december 31-i állományát társaságonként a 4. számú melléklet mutatja be.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után együttesen 2751 millió Ft **értékcsökkenést** mutattak ki el, amelyből a 2007. évben 557 millió Ft, a 2008. évben 744 millió Ft, a 2009. évben 774 millió Ft és a 2010. évben 666 millió Ft merült fel. A 2007-2010. évek között a tárgyévben kimutatott értékcsökkenés 2007. évben 60,3%-ának (342 millió Ft) 2008. évben 39,7%-ának (295 millió Ft), 2009. évben 25,3%-ának (196 millió Ft), 2010. évben 43,4%-ának (289 millió Ft) megfelelő összeget aktiváltak felújításként.

Az Önkormányzat eszközállományának bruttó értéke 19,6%-kal, 39 891 millió Ft-ra, nettó értéke 15,3%-kal, 32 722 millió Ft-ra emelkedett a 2007. évről a 2010. évre. Az önkormányzati szintű használhatósági fok mutató négy év alatt három százalékponttal, 85%-ról 82%-ra csökkent, ezzel az eszközök avultsága növekedett.

A 2007-2010. évek között felújításokra, az eszközök pótlására elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembevételével került sor. A kimutatott 2751 millió Ft **értékcsökkenés** összegének **50,2%-át** 1381 millió Ft-ot eszközpótlásra (rekonstrukcióra, felújításra) fordítottak 2010. december 31-éig.

Az Önkormányzatot és gazdasági társaságait érintően 2011. június 16-ig összesen **35 peres eljárás** volt folyamatban, amelyből az Önkormányzat négy ügyben alperes. Három esetben a Tűzoltóság ellen, túlmunka kifizetésének elmaradása miatt indított perben vesz rész az Önkormányzat. Ezek a perek jelenleg szünetelnek. A perérték egy esetben 423 ezer Ft, a másik két esetben azonban nem ismert, mivel annak kimunkálása nem történt meg a per indításakor. Az Önkormányzat 34 %-os tulajdonában lévő Hód-Fürdő Kft. egy, szállítói tartozás tárgyában zajló perben vesz részt, amelynek perértéke 25 ezer Ft. Egyik per sem lezárt jogerős döntéssel. 2010. december 31-én hat jogerős határozattal lezárt perben az Önkormányzatnak 19 millió Ft fizetési kötelezettsége keletkezett, négy szerződés teljesítése iránti perből (16 millió Ft), két munkaügyi perből eredően (3 millió Ft).

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények vezetői a vizsgált időszakban a pénzügyi helyzet javítása, a gazdálkodás ésszerűbbé tétele érdekében **kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedésekről döntöttek.**

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a kiadáscsökkentésre vonatkozó intézkedések hatását a 2007-2010. évekre vonatkozóan a következő táblázat mutatja:

millió Ft

Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulékaik	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
Közgyűlés működése	27	0	0	27
Hivatal működése	287	22	0	309
Önkormányzati intézmények működése	1 942	-103	0	1 839
ÖSSZESEN	2 256	-81	0	2 175

A vizsgált időszakban az Önkormányzat kimutatása szerint **összesen 2175 millió Ft kiadási megtakarítás** realizálódott, amely 2256 millió Ft összegű, személyi juttatásoknál és járulékoknál jelentkező kiadási megtakarítás és 81 millió Ft összegű dologi kiadási többlet egyenlegeként adódott. A kiadási megtakarítás döntő többsége – 1838 millió Ft (85%) – a **létszámcsökkentésre irányuló döntések** hatásából keletkezett, ezért érinti elsősorban a személyi juttatásokat. A dologi kiadások többlete a személyi juttatások kiadási megtakarításával párhuzamosan jelentkezett azokban az esetekben, amikor intézményi feladat kiszervezésére került sor.

Az összes 2256 millió Ft személyi juttatás és járulékaik megtakarításából a nyilvántartás szerint a létszámcsökkentésre irányuló intézkedések az intézmények körében 1551 millió Ft kiadási megtakarítást eredményeztek, amely az összes létszámcsökkentésből származó megtakarítás 84%-át tette ki, a Polgármesteri hivatal érintő létszámcsökkentés hatása 287 millió Ft (16%) összegű megtakarítás volt. A fennmaradó 418 millió Ft egyéb juttatások, tiszteletdíjak, csökkentése, feladat kiszervezés miatti megtakarítás volt. A **feladatmegszüntetéssel, átszervezéssel járó** létszámcsökkentés a vizsgált időszakban 1481 millió Ft kiadási megtakarítást eredményezett, amely az összes létszámcsökkentésből eredő kiadási megtakarítás 81%-a volt. Az üres álláshelyek zárolásából 7 millió Ft (0,4%), a határozott idejű alkalmazások megszüntetéséből 49 millió Ft (2,6%), egyéb létszámcsökkentésből 301 millió Ft (16%) kiadási megtakarítás származott.

Az Önkormányzat által a 2007-2010. években végrehajtott **létszámcsökkentések** alakulását a következő táblázat mutatja:

Az Önkormányzat 2007-2010. éveket érintő létszámcsökkentésének alakulása

Megnevezés (adatok fő-ben)	Közoktatás	Szociális és gyermekvédelem	Egészségügy	Polgármesteri hivatal	Egyéb	Összesen
Megszüntetett álláshelyek száma	147		251	41	17	456
ebből: üres álláshelyek száma	1		63		3	67
szakmai álláshelyek száma	106		102	40	6	254
Intézmény-üzemeltetéssel kapcsolatos álláshelyek száma	40		86	1	8	135
2007. január 1-jén létszám	1 017	359	716	276	369	2 737
2010. december 31-én záró létszám	718		500	287	146	1 651

Az önkormányzati kimutatások szerint átszervezések következtében a 2007. évi 2737 fős induló foglalkoztatotti létszám 2010. december 31-ére 1651 főre csökkent. Az Önkormányzat a 2007-2010. években összesen 456 álláshelyet szüntetett meg. A megszüntetett álláshelyek száma nem tartalmazza a Kistérségi társulásnak és egyháznak átadott feladatokkal kapcsolatos létszámcsökkenést, mivel azzal kapcsolatban kiadás megtakarítás sem került figyelembe vételre a normatív állami támogatás kiadáscsökkenéssel azonos összegű csökkenése miatt.

A megszüntetett 456 álláshelyből 67 darab (15%) volt üres álláshely, az ezen túlmenően megszüntetett 389 darab (85%) álláshelyből 254 fő szakmai, 135 fő intézményüzemeltetéssel kapcsolatos álláshely volt.

A létszámcsökkentés az egészségügyi ágazatban 251 fő (55%), a közoktatásban 147 fő (32%), a Polgármesteri hivatalban 41 fő (9%), egyéb területen 17 fő (4%) volt.

A létszámcsökkentéshez kapcsolódóan az Önkormányzat részére folyósított támogatás a vizsgált időszakban 503 millió Ft-ot tett ki, a támogatás felhasználásával tartósan leépített létszám 325 fő volt.

Az önkormányzati nyilvántartások szerint dologi kiadásoknál a központi beszerzések és kiszervezések egyenlegeként 81 millió Ft többletkiadás jelentkezett a személyi juttatások megtakarítása mellett. A legjelentősebb megtakarítást a Kórház élelmezési feladatainak kiszervezése jelentette, amely a megtakarítás és többletkiadás egyenlegeként 136 millió Ft-ot tett ki. További jelentős összegű megtakarítást jelentett az intézmények mosodai, valamint karbantartási feladatainak vállalkozói szerződés keretében történő ellátása.

A **közbeszerzési eljárásokkal** összefüggésben 51 millió Ft kiadási megtakarítást mutatott ki az Önkormányzat, amely az összes kiadási megtakarítás 2%-a volt.

A kiadási megtakarítások 2%-át (46 millió Ft) tették ki a **tiszteletdíjak csökkentése, a többletjuttatások csökkentése**, valamint a **beszerzési szerződések felülvizsgálata** miatti megtakarítások.

A **2011. évre tervezett kiadási megtakarítások** összege 74 millió Ft, amelynek 84%-a (62 millió Ft) a dologi kiadásoknál várható, 16%-a a személyi juttatások és járulékaik kiadásai között. A tervezett intézkedések közül jelentős megtakarítást eredményez a közbeszerzési eljárások lefolytatása, amely 37 millió Ft-ot (50%) tesz ki, valamint a karbantartási és mosodai feladatok kiszervezése, amelynek 2011. évre várható kiadáscsökkentő hatása 24 millió Ft (32%). Létszámcsökkentés eredményeként 13 millió Ft (18%) megtakarítást vár az Önkormányzat.

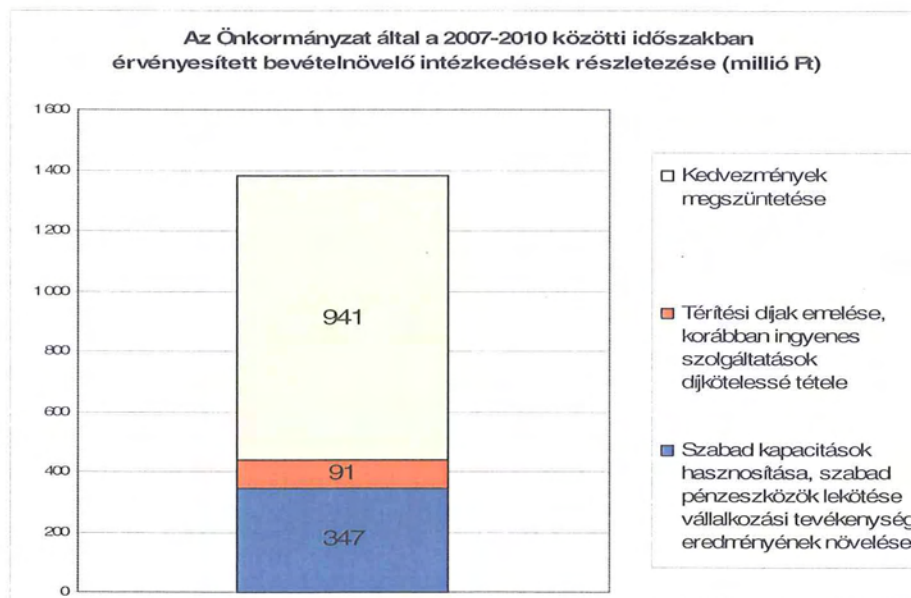
A kiadáscsökkentő intézkedések mellett az Önkormányzat kimutatásai szerint az alábbiakban számszerűsített **bevételnövelő intézkedéseket** tette:

**Az Önkormányzat által 2007-2010 közötti időszakban
érvényesített bevételnövelő intézkedések részletezése**

millió Ft

A bevételnövelés területei	Közügyűlés működése	Polgármesteri hivatal	Intézmények	Összesen
Szabad kapacitások hasznosítása, vállalozási tevékenység eredményének növelése		347		347
Térítési díjak emelése, korábban ingyenes szolgáltatások díjkötelessé tétele			91	91
Kedvezmények megszüntetése, adómérték változás, építményadó kiterjesztése		941		941
Összesen		1 288	91	1 379

A **bevételnövelő** döntések hatására a 2007-2010. években 1379 millió Ft-tal emelkedtek az Önkormányzat bevételei.

Az Önkormányzat a kiadások fedezetének biztosítása céljából az adózók körének bővítéséről, **valamint egyes adómértékek** emeléséről döntött, amely a nyilvántartások szerint 941 millió Ft-tal növelte a bevételeket. Ez az összes bevétel növekedésnek a 68%-át tette ki.

A kimutatások szerint **átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből** 262 millió Ft (19%) bevétel származott. 91 millió Ft (7%) többletforrást jelentett az Önkormányzatnak az **egyéb ellátások és szolgáltatások díjkötelessé tétele**, amely a Kórház emelt szintű szolgáltatásnyújtására vonatkozott, míg az ingatlanok, eszközök bérbeadásából 85 millió Ft-ot (6%) realizált az Önkormányzat.

A **bevételnövelő intézkedések 2011. évre várt eredménye** 258 millió Ft-ot tesz ki, amelyből 162 millió Ft (63%) adódik a helyi adórendeletek módosításából (helyi iparüzési adóra vonatkozó kedvezmények eltörlése), 49 millió Ft (19%) az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből. Az ingatlanok, eszközök bérbeadása ebben az évben 25 millió Ft-ot (10%), az egyéb ellátások és szolgáltatások díj-kötelessé tétele 22 millió Ft-ot (8%) tesz ki.

A 2007-2010. évek között a költségvetési támogatások és az átengedett szja bevételek együttes összegének csökkenése 624 millió Ft, az illetékbevétel csökkenése további 113 millió Ft bevétel kiesést eredményezett az Önkormányzatnál, amelyet a kiadáscsökkentő és a bevételnövelő intézkedésekkel elért megtakarításokkal és többletbevételekkel ellensúlyoztak.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2009. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ a V-3001-4/2009. számú jelentésében az Önkormányzat gazdálkodási rendszerét a 2009. évben ellenőrizte átfogó jelleggel, amelynek során a pénzügyi egyensúly javítására két célszerűségi javaslatot tett.

Az ÁSZ által tett két célszerűségi javaslatot hasznosították, mert, a Közgyűlés elnöke tájékoztatta a Közgyűlést a számvevőszéki ellenőrzés tapasztalatairól, amelynek megvalósítására intézkedési tervet⁸² készítettek. Továbbá a főjegyző tájékoztatta – évente végzett számítások alapján – a Közgyűlést az Önkormányzat eladósodására figyelemmel arról, hogy a hosszú lejáratú, adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokból adódó tőke- és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat milyen feltételek biztosítása mellett tudja teljesíteni.

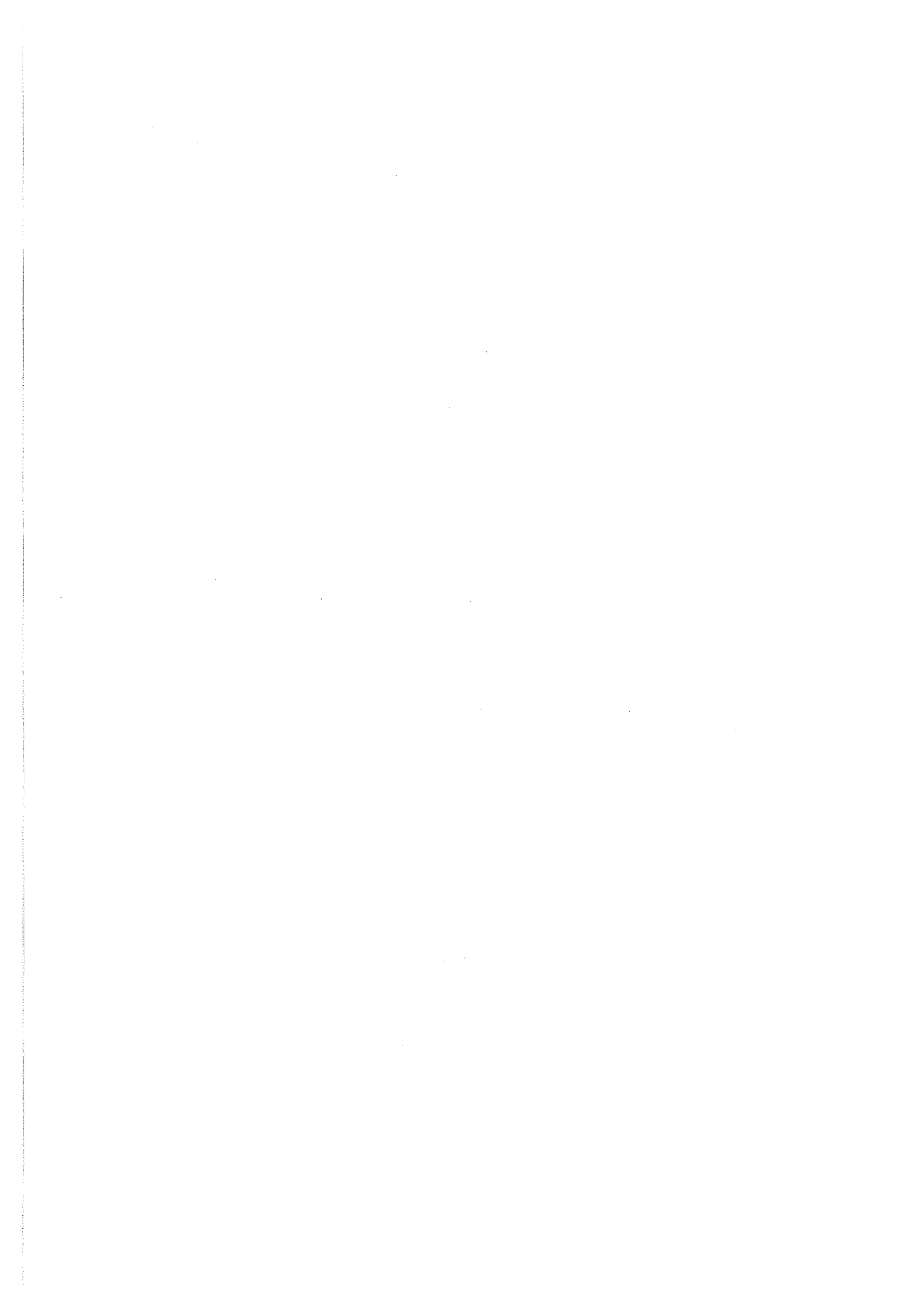
Budapest, 2011. december " 22. "

Domokos László
Domokos László

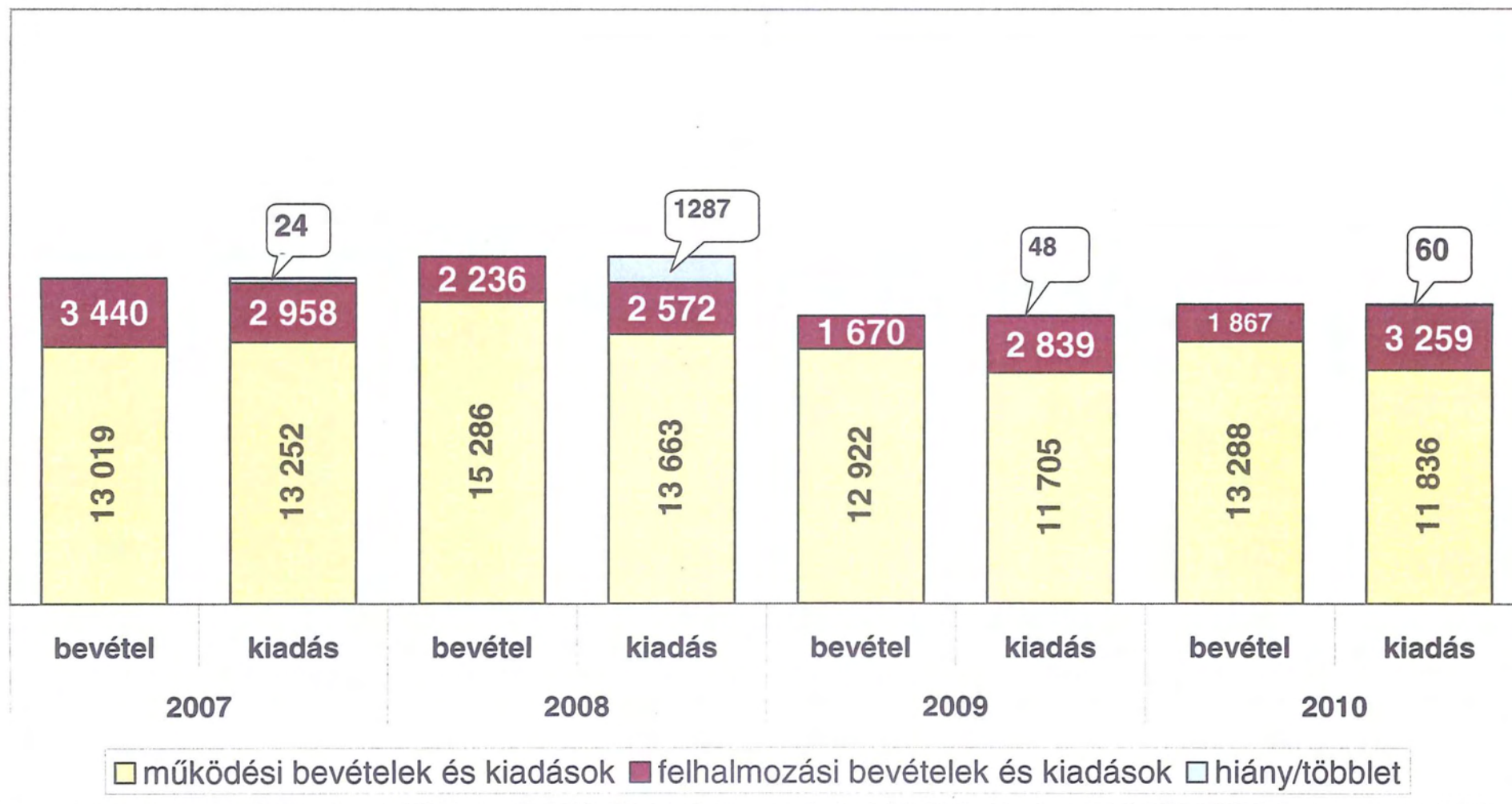
Melléklet: 9 db

⁸² A Közgyűlés az 525/2009. (XII. 3.) számú határozatával elfogadta a javaslatok megvalósítására felelősöket és határidőket tartalmazó intézkedési tervet.

Működési és felhalmozási célú hiány/többlet az önkormányzat rendeleteiben

millió Ft

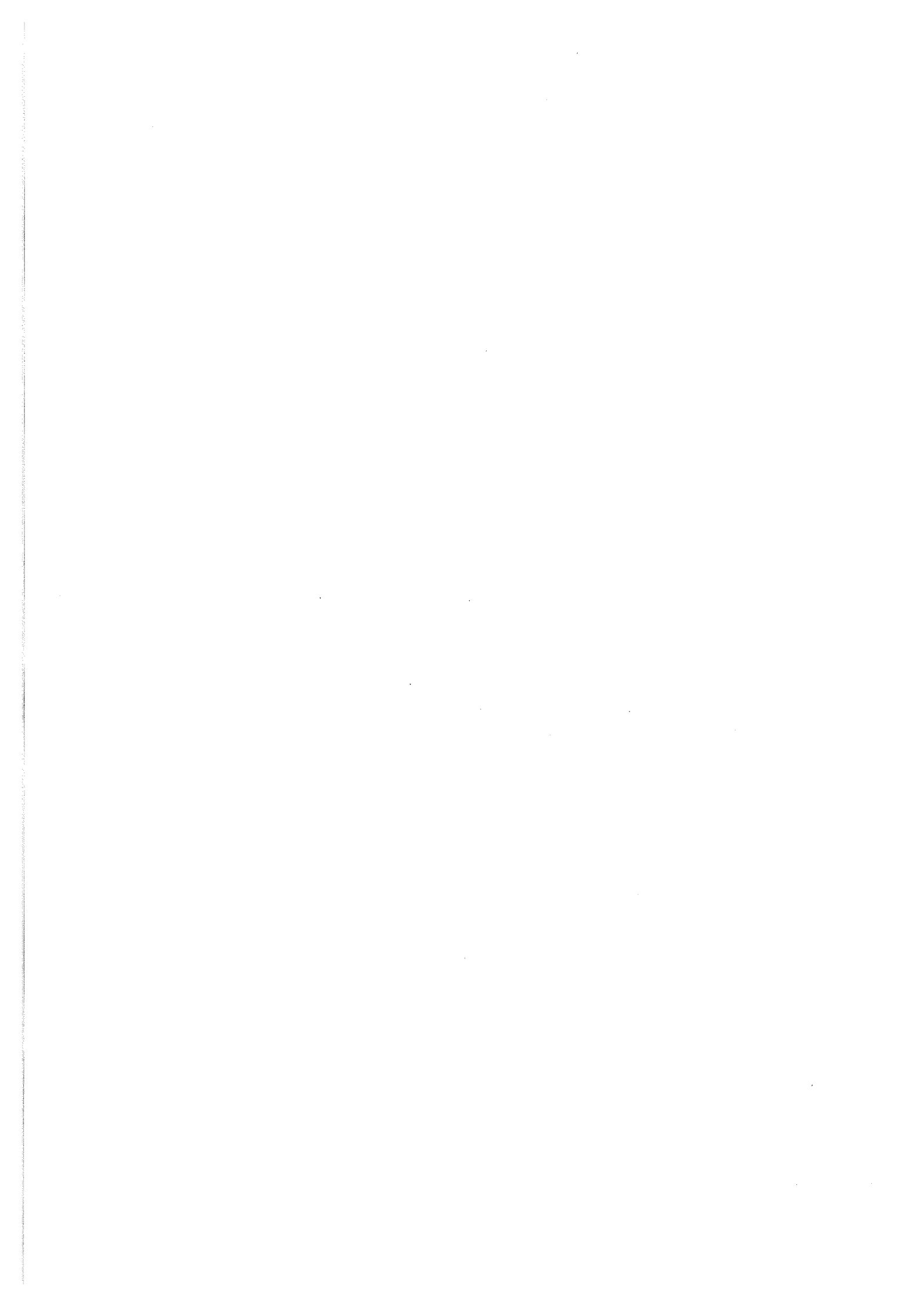
ezer Ft

	2007.	2008.	2009.	2010.
I. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*				
1.1.1. Saját működési bevételek	2 855 745	4 278 107	3 338 741	3 751 984
1.1.2. Költségvetési támogatás	3 069 332	4 057 832	3 584 420	3 425 669
1.1.3. Átengedett bevételek	2 699 462	1 773 384	1 901 478	1 995 704
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	2 454 474	2 754 697	2 696 118	2 913 431
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	5 289	0	33 141	44 453
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	578 574	153 482	97 592	136 769
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	367 070	478 308	162 890	145 333
1.1. Folyó bevételek = 1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	12 029 946	13 495 810	11 814 380	12 413 343
1.2.1. Működési kiadások kamatkidadások nélkül	9 941 622	11 056 289	9 871 700	9 400 019
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	494 099	247 737	51 997	123 080
1.2.3.1. vállalkozásoknak	271 477	45 117	166 349	204 091
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	4 589	8 628	311	0
1.2.3.3. magánszemélyeknek	557 616	580 785	591 658	643 574
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	453 330	149 082	248 766	381 938
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1.+1.2.3.2.+1.2.3.3.+1.2.3.4.)	1 287 012	783 612	1 007 084	1 229 603
1.2.4. Kamatkidadások	399 060	518 943	313 210	362 857
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	372 860	478 308	162 890	145 333
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.	12 494 653	13 084 889	11 406 881	11 260 892
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	-464 707	410 921	407 499	1 152 451
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	605 820	1 138 437	659 824	635 091
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	396 397	288 414	614 184	1 692 892
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	203 115	0	0	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	81 611	109 614	94 864	44 635
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	1 286 943	1 536 465	1 368 872	2 372 618
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	2 379 064	2 070 176	2 139 426	1 705 196
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	410 522	353 670	235 358	387 127
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszköz	160 020	208 037	78 334	1 091 841
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	8 425	415	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök	522 604	506 438	631 010	600 714
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	0	3 680	0	9 159
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	3 480 635	3 142 416	3 084 128	3 794 037
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-2 193 692	-1 605 951	-1 715 256	-1 421 419
3. Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció(1.3.+2.3.)				
4. Finanszírozási műveletek				
4.1. Hitelfelvétel	1 954 679	2 110 213	1 323 727	815 000
4.2. Hiteltörlesztés	2 183 976	2 336 697	1 050 723	651 991
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	0	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	55 041	50 541	42 400	0
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	108 457	-103 914	-84 255	-153 413
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	138 468	-182 973	-43 030	-32 888
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1. - 4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-204 267	-96 884	274 179	42 484
5. Tárgyévi pénzügyi pozíció változás (1.3.+ 2.3.+4.9.)	-2 862 666	-1 291 914	-1 033 578	-226 484
6. Nettó működési jövedelem =működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés (4.2.+4.4)	-2 648 683	-1 925 776	-643 224	500 460
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség év végi állománya	19 125 720	20 014 598	21 018 280	24 373 465
ebből rövid lejáratú	6 968 516	5 234 851	5 467 459	6 937 336
Összes szállítói kötelezettség év végi állománya	2 593 098	2 661 353	1 855 791	2 206 304
ebből lejárt (tanúsítványból)	1 122 016	1 448 847	1 223 875	1 724 585
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság) év végi állománya	15 870 473	16 635 055	18 025 322	20 957 133
ebből rövid lejáratú	3 733 704	1 856 040	2 474 501	3 522 285
PPP szerződéses év végi állomány jelenértéken (tanúsítványból)	1 343 516	1 321 724	1 239 983	1 135 039
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	17 275	17 597
Folyószámlahitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	2831556	2944512	1056495	1478926
Likvidhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	352254	110801	412320	439379
Munkabérbiztosítási napi átlagos állománya (tanúsítványból)	250000	250000	250000	250000
Kezesség-és garanciaállalások év végi állománya(tanúsítványból)	179300	2497535	2750023	3841104
Jogerős bírósági ítéletekből adódó kötelezettségek év végi állománya (tanúsítványból)	16246	21783	21113	19047
Finanszírozásba bevonható eszközök:	3 827 783	2 493 893	1 407 269	1 138 809
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	136 998	95 022	41 976	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	1 032 152	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	3 690 785	1 366 719	1 365 293	1 138 809

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Sorszám	Fejlesztési feladat (beruházás, felújítás)		Beruházás, felújítás		Teljes bekerülési költség			2006. dec. 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. december 31-ig megvalósított beruházás forrásösszetétele																							
	Megnevezése	Közigazgatási határozat száma	kezdete	befejezése	Terv ⁽¹⁾ (1+1+1+1+1+1+1+1)	Tény ⁽²⁾ (2+1+1+1+1+1+1+1)	Eltérés (+; -) ⁽³⁾ (3+1+1+1+1+1+1+1+2+2)			Saját bevétel				Hitel				Kötvény				EU-s támogatás				Hazai támogatás				A tényleges bekerülési költséghöz (Tervezhöz) viszonyított eltérés	Jogszámban foglalt szakmai követelmény teljesítése (Igen/nem)		
										Terv	Tény	Eltérés (+; -)	Bevizondó(4)	Terv	Tény	Eltérés (+; -)	Bevizondó(4)	Terv	Tény	Eltérés (+; -)	Bevizondó(4)	Terv	Tény	Eltérés (+; -)	Bevizondó(4)	Terv	Tény	Eltérés (+; -)	Bevizondó(4)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
76.	Bocskai u. 10. - vásárlás	719/2008. (12.10.)	2009	2009	44 400	44 400	0	0	44 400	44 400	44 400	0	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Igen		
77.	Gárdó-keleti Parókia - vásárlás	317/2009 (02.05.1)	2009	2009	25 000	25 000	0	0	25 000	25 000	25 000	0	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Igen		
78.	Szónyl u. 1. - vásárlás	433/2010. (10.28.)	2010	2010	14 050	14 050	0	0	14 050	14 050	14 050	0	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Igen		
79.	10 millió Ft elatti fejlesztések ⁽⁴⁾	-	2007.01.02	2010.12.31	1 604 189	1 804 578	200 389	0	1 804 578	204 189	154 578	-49 611	A	1 400 000	1 650 000	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Igen		
80.	Fejlesztések összesen:	-	-	-	8 950 538	8 855 496	-85 042	1 726 701	7 138 795	4 425 381	2 299 425	-2 118 263	-	1 400 000	1 650 000	0	-	1 073 334	3 040 008	1 966 674	-	1 376 793	1 201 909	-173 884	-	683 723	674 154	-6 770	-	0	-		
81.	Mindösszesen:	-	-	-	10 383 064	10 257 925	-126 139	1 740 153	8 517 772	5 322 460	3 032 734	-2 293 033	-	1 500 000	2 000 000	0	-	1 073 334	3 040 008	1 966 674	-	1 597 155	1 296 359	-300 196	-	897 808	888 224	-6 785	-	1 381 429	-		

Kimutatás az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságok kiemelt adatairól

millió Ft-ban!

Gazdasági társaság megnevezése	2010. december 31-én								a gazdasági társaságnak szerződéses kötelezettsége, feladat ellátási szerződésre alapozottan az önkormányzat költségvetéséből nyújtott								
	önkormányzat tulajdoni hányada	önkormányzat gazdasági társaságának	saját tőke, jegyzett tőke aránya	kötelező feladathoz	önként vállalt feladathoz	hosszú lejáratú hitelből, kötvényből	lízingből	lejárt szállítói állományból	működési támogatás				felhalmozási támogatás				
									rendelt nettó vagyon	fennálló kötelezettség	2007.	2008.	2009.	2010.	2007.	2008.	2009.
I. 100%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
HVSZ Zrt.*	100%	0%	1,62	2 667	895	3 044	0	183	148	0	0	0	0	0	0	0	0
Zsigmondy Béla Zrt.	100%	0%	2,75	549	0	4 909	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hódmezővásárhelyi Városfejlesztési Kft.	100%	0%	7,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Városellátó Kft**.	100%	0%	0,95	8	0	61	0	51	123	0	185	360	19	0	0	0	2
Hód-Menza Nonprofit Kft.	100%	0%	-4,52	0	0	66	0	213	178	96	29	14	0	0	0	0	0
Szerdahelyi József Nonprofit Kft.	100%	0%	-113,13	0	0	0	0	3	48	0	0	0	0	0	0	0	0
Hódfő Nonprofit Kft.	100%	0%	14,22	0	78	0	0	0	43	13	0	0	0	0	0	0	0
100%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				3 224	973	8 080	0	471	540	109	214	374	19	0	0	0	2
II. 75-99%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
75-99%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75% feletti tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				3 224	973	8 080	0	471	540	109	214	374	19	0	0	0	2
III. 51-74%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok:																	
Hódmezővásárhelyi Nyugdíjas Lakópark Nonprofit Kft.	51%	49%	3,36	0	886	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
51-74%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				0	886	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Hód-Fürdő Kft.	34%	66%	-47,48	0	0	0	0	141	0	0	50	25	0	0	0	0	0

Kimutatás az önkormányzati feladatok ellátásában résztvevő gazdasági társaságok kiemelt adatairól

millió Ft-ban!

Gazdasági társaság megnevezése	2010. december 31-én								a gazdasági társaságnak szerződéses kötelezettségre, feladat ellátási szerződésre alapozottan az önkormányzat költségvetéséből nyújtott							
	önkormányzat tulajdoni hányada	önkormányzat gazdasági társaságának	saját tőke, jegyzett tőke aránya	kötelező feladathoz	önként vállalt feladathoz	hosszú lejáratú hitelből, kötvényből	lizingből	lejárt szállítói állományból	működési támogatás				felhalmozási támogatás			
				rendelt nettó vagyon	fennálló kötelezettség			2007.	2008.	2009.	2010.	2007.	2008.	2009.	2010.	
25-50%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				0	0	0	0	141	0	0	50	25	0	0	0	0
Enterhód Zrt.	0%	50%	0,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági Kft.	0%	38%	1,81	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Tisza Volán Zrt.	0%	0%	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Csomifűst Plusz Kft.	0%	0%	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
egyéb, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok összesen				0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen				3 224	1 859	8 080	0	618	541	109	264	399	19	0	0	2

323 H

1

10

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL

6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, KOSSUTH TÉR 1. • POSTAFIÓK: 23.
TELEFON: (62) 530-100 • FAX: (62) 530-192

Szám: 22-17093-5/2011.

Tárgy: Észrevétel az
Önkormányzat pénzügyi
helyzetéről készült jelentés
tervezetére

Állami Számvevőszék
Domokos László elnök

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1052

*kezdte velem az ügy
László László az ügy
koordinálásával*

08.24.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
2371 /
Érkezett: 2011 AUG 16.
Iktatószám:.....
Melléklet:.....

Tisztelt Elnök Úr!

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készült számvevői jelentés tervezetét július 27-én kézhez vettük. A jelentésben foglalt megállapításokkal kapcsolatosan az alábbi észrevételeket tesszük:

Jelezni kívánjuk, hogy a jelentés 64,66,67,68-ik oldalai valamint a teljes 4. számú melléklet hiányzik. Kérjük azok mielőbbi pótlását, hogy esetleges észrevételeinket az ott leírtakkal kapcsolatosan is megtehessek.

Részletes megállapítások:

1. Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai

Önkormányzati gazdasági társaságok vonatkozásában az „önként vállalt feladat” elnevezés megtévesztő (30. oldal utolsó bekezdés). Cégeink a kötelező önkormányzati feladatellátás mellett egyéb vállalkozási tevékenységet végeznek annak érdekében, hogy a kötelező feladatellátás költségeihez az abból származó bevételek révén plusz forrást szerezzenek.

Amennyiben mód van rá, kérjük ezt a szövegben kijavítani.

A Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő Zrt vonatkozásában kiállított 5. számú tanúsítványon helytelenül – önként vállalt feladatként - került feltüntetésre a sportcsarnok, stadion üzemeltetése, mert az Ötv. 8.§ (1.) bekezdése alapján

az a helyi önkormányzat kötelező feladata, mely tevékenységet a gazdasági társaság az önkormányzat számára, illetve megbízásából lát el. A kijavított tanúsítványt mellékeljük. Kérjük szíveskedjenek a tanúsítvány értékelése kapcsán megállapításaikat módosítani, mert a valóságban a Zrt. a rendelkezésére bocsátott vagyont 78%-ban kötelező, és csak 22%-ban „önként vállalt” feladatai ellátására használja.

Kérjük továbbá szíveskedjenek kiegészíteni a cégek vonatkozásában a 31. oldal második bekezdésében tett megállapításaikat azzal, hogy az önkormányzati feladat ellátáshoz rendelt vagyon apportként került átadásra. Saját vagyonát a társaság kimutatta, egyéb a feladat ellátását célzó vagyon üzemeltetésre átadott volt.

Szintén kérjük – a pontosság kedvéért – kijavítani a 31. oldal harmadik bekezdésében az oktatási intézmények átszervezésével kapcsolatos részt. Önkormányzatunk 2007. július 1-től 6 általános iskolát szüntetett meg, és 4 új általános iskolát alapított.

2. A pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása

Önkormányzatunk 2007-2010. évek között hosszúlejáratú hitel felvételéről nem döntött, így az nem lehetett oka a hosszúlejáratú kötelezettségek növekedésének (34. oldal utolsó bekezdés). Rövidlejáratú hiteleink átstrukturálására közgyűlési felhatalmazás alapján került sor, 2000 millió Ft összegben, a kedvezőbb kamatkondíciók, a hosszabb futamidő és a devizacserére lehetőséget adó multicurrency jelleg miatt.

A jelentés 51. oldalán szintén helytelenül, hitelfelvételként szerepel ugyanez az összeg, mely ugyanakkor helyesen állapítja meg, hogy ennek a hosszúlejáratú hitelnek a 2010. december 31-ei állománya 1830 millió Ft. Megjegyezzük, hogy a hitelszerződés szerinti első törlesztő részlet 2011. december 31-én esedékes, a tőke és ezzel együtt a kamat csökkenést a devizanemek közötti csere eredményeként értük el.

Téves tehát az a következtetés, hogy a „hosszúlejáratú pénzügyi kötelezettségek ... nőttek, amelyet a hosszúlejáratú hitelfelvétel és hitelátstrukturálás, valamint az egyes évek végén elszámolt összesen 5152 millió Ft árfolyamkülönbség együttesen okoztak.” A növekedés kizárólag az árfolyamvesztés miatt következett be, amelyet jól illusztrál az 50. oldalon található grafikon is:

Rövidlejáratú kötelezettségek 2006-2010. között 3571mFt-ról 3221 mFt-ra, a Hosszúlejáratú kötelezettségek 12760 mFt-ról 12283 mFt-ra csökkentek.

Árfolyamvesztés: 5152 mFt.

Kérjük szíveskedjenek a szöveget fentiek értelmében kijavítani!

Az összegző megállapítások (19. oldal) felhalmozási költségvetés hiányára vonatkozó megállapítások a felületes olvasónak úgy tűnhetnek, hogy Önkormányzatunk fedezet nélkül vállalt kötelezettséget, holott a források hitel, illetve kötvény igénybevételével rendelkezésre álltak, ezért kérjük szíveskedjenek azt az alábbiak szerint módosítani: „az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan hiányt mutatott, 2007-2010. között összesen -6936 millió Ft összegben, ezért a beruházások finanszírozásához külső (hitel, kötvény) források bevonása vált szükségessé.”

A következő bekezdésben kérjük törölni a 2000 millióFt hitel felvételére vonatkozó megállapítást, hiszen az a pénz költségvetésünkben mint ovd hitel folyamatosan rendelkezésre állt!

Az összegző megállapítások (20. oldal) pénzügyintézetekkel kapcsolatos kötelezettségek alakulására vonatkozó megállapításakor számszaki hiba történt: „pénzügyintézeti kötelezettsége a 2006. év végéről a 2010. év végére, 16.331 millió Ft-ról 20.656 millió Ft-ra nőtt, *amelyből* az árfolyam változás miatti különbözet 5.152 millió Ft” A *növekedés teljes összege 4.325 millió Ft!* Kérjük szíveskedjenek ezt kijavítani!

Nem értünk egyet az összegző megállapítások 21. oldalán tett azon kijelentéssel, hogy az Önkormányzat banki befolyását növelte volna az, hogy a kötvény lejegyzését követően bizonyos hosszúlejáratú hiteleket nem vásároltunk ki a korábbi számlavezető bankunktól. Éppen ellenkezőleg! A hitelek olyan kedvező kondíciókat tartalmaztak, hogy számunkra a törlesztésnél kedvezőbb volt, ha a visszafizetésükre szolgáló fedezetet óvadéki betétként helyeztük el, biztosítékként. Az erre vonatkozó banki szerződéseket a számvevők rendelkezésére bocsátottuk. Egyebekben szeretnénk megjegyezni, hogy a jelenleg hatályos törvényi szabályozás szerint a hosszúlejáratú hitelfelvétel közbeszerzés köteles. A közbeszerzésben semmiféle biztosíték nincs arra, hogy a számlavezető pénzügyintézet nyeri meg a tendert, így maga a törvény kényszeríti az önkormányzatokat a többirányú banki kitettség irányába. Kérjük szíveskedjenek mérlegelni önkormányzatunk valós érdekeit, és ennek megfelelően megtenni a fentiekkel kapcsolatos megállapításaikat!

A jelentés tervezet 37. oldal 3. bekezdésében téves az a megállapítás, hogy „A fennmaradó 702 millió Ft kötelezettség forrásáról nem rendelkeztek a 2011. évi költségvetésben”. Tekintettel arra, hogy a jelzett hiány fedezet nélküli forráshiányként került megtervezésre, az Önkormányzat 2011. évi költségvetését megállapító 1/2011.(02.08.) sz. rendeletének 2.§ (1) bekezdés c.) pontja az alábbi rendelkezést tartalmazza:

„A Közgyűlés utasítja az egyes kiadási előirányzatok felett rendelkezni jogosultakat, hogy a hiány megszüntetése érdekében kiadási előirányzatuk 3,4%-át tartalékként kezeljék. A kötelezően képzendő tartalék terhére kötelezettségvállalás csak a bevételi előirányzat növekedésének mértékében vállalható.”

Kérjük szíveskedjenek a jelentés szövegét ennek megfelelően módosítani!

3. **Önkormányzat folyó kiadásainak alakulása**

A jelentés tervezet 43. oldal lábjegyzetét (41) „ A Kórház visszautalta.. „ kérjük kiegészíteni azzal, hogy „...a Kórház és az Önkormányzat között - a Közgyűlés 420/2010.(10.28.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott fejlesztési koncepció végrehajtása tárgyában megkötött megállapodás alapján, melyben a Kórház vállalta az Önkormányzat által benyújtott pályázatok önerejéhez való hozzájárulást.(Egészségügyi gép-műszer beszerzés,116.370eFt, Sürgősségi Osztály kialakítása,278.000eFt; Infrastruktúra fejlesztés a fekvőbeteg ellátásban, 610.000eFt; "A" épület energia korszerűsítése, 308.000eFt; Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése, 295.00eFt.)

A 44. oldal lap tetején található táblázatban szereplő **dologi kiadásokra** vonatkozó adatokat nem tudjuk beazonosítani, azok eltérnek az általunk mind a 9. számú, mind a 30/b sz. tanúsítványban megadott számoktól. Így az abból levont következtetések helyességére sem tudunk észrevételt tenni.

A tanúsítványainkból megállapíthatóan 2007-2010. évek között a dologi kiadások növekedését az áfa mértékének változásán túl városi szinten az okozta, hogy jelentősen nőtt azoknak a tevékenységeknek a száma, melyet szolgáltatásként vásárolt meg az Önkormányzat, egységesen valamennyi intézménye és gazdasági társasága részére, mert a közös közbeszerzéssel városi szinten lényegesen olcsóbb árakat értünk el (irodaszer, tisztítószer beszerzés, mosodai szolgáltatás, közös karbantartás stb.). A dologi kiadások növekedésével szemben lecsökkentek a személyi juttatások és járulékok, illetve nőtték a továbbszámlázott szolgáltatásokból szerzett bevételek.

Realizált árfolyamveszteséggel szemben az Önkormányzat beszámolóiban elszámolt **árfolyamnyereség** 2007-2010. évek között 2.132.156 ezer Ft volt, mely évenként az alábbiak szerint alakult:

	ezer Ft			
K11 7 űrlap - Önkormányzat összesen	2007.	2008.	2009.	2010.
Államháztartáson kívülről származó befektetett pénzügyi eszközök kamata, árfolyamnyereség	187 841	138 700	12 878	
Egyéb államháztartáson kívülről származó kamat, árfolyamnyereség	160 478	1 380 784	246 552	
Realizált árfolyamnyereség bevétele				4 923
összesen	348 319	1 519 484	259 430	4 923

Kérjük szíveskedjenek a 44. oldalon az árfolyam nyereség összegét ennek megfelelően kijavítani.

Itt szeretnénk megjegyezni, hogy a realizált árfolyamveszteségben a hosszúlejáratú hiteltörlesztésen és opciós ügyleteken túl jelentős mértékű képviseltek az euróban elnyert támogatások is, melyeket természetesen forintban kellett felhasználni és euróban elszámolni.

Kérjük a szöveges indokolást ezzel kiegészíteni szíveskedjenek!

Önkormányzati feladatellátásban résztvevő **gazdasági társaságoknak átadott működési célú pénzeszközök** elemzésénél (47. oldal) helytelenül került feltüntetésre a táblázatban az egyes társaságoknak nyújtott támogatások mértéke. A Hódfo Szociális foglalkoztató Kft részére nyújtott önkormányzati támogatás összege 2007. évben 43 millió Ft, 2008. évben 13 millió Ft, 2009-ben és 2010-ben „0” Ft volt az Önkormányzat mérlegadatai alapján. A megküldött 7/b sz. tanúsítványon a társaság valamennyi évben „0” Ft-os önkormányzati támogatást tüntetett fel, melynek kijavítására felszólítottuk a könyvelő irodát. Kérjük szíveskedjenek a jelentés tervezetben található táblázatban leírt összesen 674(?) millió Ft-tal szemben a valós,

mindösszesen 56 millió Ft-os támogatást szerepeltetni. További félreértésre adhat okot, hogy a szöveges értékelésben a társaságok részére átadott működési célú támogatásokról van szó, majd a táblázatban a Városellátó Kft működési és felhalmozási célú támogatása együttesen kerül bemutatásra. A támogatásra átadott források között szerepeltetik a közcélú és közhasznú munkavállalók foglalkoztatásához, a Központi Költségvetéstől kapott források átadását, mely szintén torzítja a valós, a társaságok tényleges működéséhez nyújtott támogatás mértékét.

Az összegző megállapítások 18. oldal második bekezdését is kérjük fenti indokaink alapján módosítani szíveskedjenek!

Az önkormányzat feladatellátásában résztvevő gazdasági társaságok részére átadott működési célú pénzeszközök

ezer Ft-ban

	2007.	2008.	2009.	2010.	összesen.
HÓD-MENZA kht	178 007	96 009	29 193	14 101	317 310
Hód-Fürdő Kft			50 000	24 735	74 735
HÓDFÓ Kht	42 893	13 387			56 280
Szerdahelyi József kht	47 881				47 881
Városellátó kht	122 552		185 433	360 672	668 657
<i>ebből közfoglalkoztatás támogatása</i>			<i>139 935</i>	<i>206 672</i>	<i>346 607</i>
HÓD-IPARI PARK kft	1 617				1 617
HÓD-STRAND kft	103 219				103 219
összesen	496 169	109 396	264 626	399 508	1 269 699
<i>összesen közfoglalkoztatás támogatása nélkül</i>			<i><u>124 691</u></i>	<i><u>192 836</u></i>	<i><u>923 092</u></i>

Tekintettel arra, hogy a valós és a jelentés tervezetében lévő összegek szignifikáns (a 4 év alatt 1 mrd Ft!) eltérést mutatnak, kérjük szíveskedjenek ezt feltétlenül kijavítani!

4. Pénzintézetek felé fennálló kötelezettségek bemutatása (3.1.)

Folyószámlahitel 2008. évi átstrukturálásával kapcsolatos, a 2. pontban már leírt észrevételeinket az 52. oldalon leírtakkal kapcsolatosan is fenntartjuk. Nem hitel felvételéről, hanem a már meglévő likvidhitelből 2mrd Ft átstrukturálásáról döntött a polgármester, a Közgyűlés korábbi felhatalmazása

alapján, melyről előzetesen is, majd utólag is tájékoztatta a Képviselő-testületet, amely a döntést elfogadta.

Kérjük, hogy a jegyző részére ezzel kapcsolatosan megfogalmazott javaslat kerüljön törlésre, hiszen a vizsgált hitelszerződések kapcsán a számvevők meggyőződhetek arról, hogy a hosszúlejáratú hitelek felvételét megelőzően minden esetben közgyűlési döntést követően került csak sor a hitelszerződések megkötésére.

A gazdasági társaságok pénzügyi helyzetek felé fennálló tartozásait 2011. évre vonatkozóan az alábbi táblázat mutatja. Tekintettel arra, hogy az adatok jelentős eltérést mutatnak a jelentés tervezet 23. oldalán foglaltakhoz képest, kérjük szíveskedjenek azt módosítani!

	Tőketartozások az adott devizanemben*				EUR
	HUF		CHF		
Zsigmondy Béla Víziközműveket Üzemeltető Zrt.	120 350 000	erste hitel	20 648 707	erste kötvény	-
	45 000 000	unicredit hitel	-		-
Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.	-		6 474 536	erste kötvény	-
	-		7 196 833	CIB kötvény	-
Hód-Menza Közhasznú Nonprofit Kft.	58 947 573		-		-
Hódmezővásárhelyi Városellátó és Szolgáltató NKft.	5 900 000	erste hitel	-	parkolóautomaták	33 413
* folyószámla hitelek nélkül	230 197 573		34 320 076		33 413

Aggályosnak tartjuk a banki kamatkondíciók nyilvános jelentésben történő közzétételét, mert hitelszerződéseink a bank részéről kért titoktartási záradékot tartalmaznak.

5. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása (3.2.)

A lejárt szállítói tartozásokról készített 21. sz. tanúsítványt javítani szeretnénk, mert a jelentéstervezet kézhezvételekor észleltük, hogy az téves adatokat is tartalmaz. Tévedésünkért elnézésüket kérjük, de mentségünkre szolgáljon, hogy rendkívül rövid idő állt rendelkezésünkre az adatok összeállításához, és a tanúsítványok a vizsgálat CLF szemlélete miatt igen bonyolult összefüggéseket tartalmaztak. A tanúsítványok olyan formában kértek adatokat, mely nyilvántartások vezetése a Számviteli Törvény értelmében az önkormányzatok részére jelenleg nem kötelezőek. A javított tanúsítványt a vizsgálatot végző számvevők részére jelen levelünkkel egyidejűleg továbbítjuk, és megküldésre kerülnek az azt alátámasztó dokumentációk is.

A javított tanúsítvány és dokumentáció ismeretében kérjük megváltoztatni a szöveges értékelést, hiszen (számolási és értelmezési hibánk miatt) változni fog a lejárt szállítói állomány átütemezett része, és a csatolt iratokból megállapíthatóan valamennyi, 60 napon túl lejárt esedékességű tartozásunk vonatkozásában megállapodást kezdeményeztünk szállítóinkkal.

Fenti körülményekre tekintettel, kérjük az összegző megállapítások közül a 21. oldal utolsó bekezdésében leírt azon megállapítás törlését, hogy „Az

Önkormányzat intézményeinél és a Polgármesteri Hivatalnál a 60 napot meghaladó, szállítók felé fennálló kötelezettségek miatt – a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV.Tv. 5.§(2) foglaltak ellenére - a Polgármester nem kezdeményezett adósságrendezési eljárást”

6. Egyéb kötelezettségek alakulása(3.3)

Gazdasági társaságainkkal szemben fennálló kölcsön tartozásunk átütemezésre került, így jelenleg velük szemben lejárt esedékességű tartozásunk, illetve követelésünk nincs.

Az 2007-2011. évi **garancia és kezességvállalásáról**, PPP konstrukció miatti kötelezettségeiről készített 18. sz. tanúsítványban feltüntetésre került valamennyi, a jelzett időtartam alatt vállalt kötelezettségünk. Ezek túlnyomó része azonban már megszűnt anélkül, hogy Önkormányzatunknak bármilyen fizetési kötelezettsége keletkezett volna. Sajnos a tanúsítványban a megszűnést már nem lehetett beírni, ilyen irányú kérdés nem volt, vélhetően ezért gondolta úgy az elemzést végző, hogy az ott felsorolt valamennyi kötelezettség jelenleg is fennáll Önkormányzatunkkal szemben.

Jelenleg hatályos kezességvállalások és garanciák felsorolását az 1/2011.(02.08.)ÖR számú költségvetési rendeletünk 8. sz. melléklete tartalmazza, melynek értéke 1.182.834 eFt. Kérjük szíveskedjenek ezt kijavítani. Amennyiben szükséges, természetesen javítjuk a 18. sz. tanúsítványt is.

Kérjük fenti javításokat az összegző megállapítások (22. oldal. 3-4. bekezdésein is kijavítani szíveskedjenek). A PPP konstrukció keretében megvalósul beruházás vonatkozásában kérjük azt azzal kiegészíteni, hogy a jelzett kötelezettségünk 20 év távlatában áll fenn!

Utóellenőrzés végrehajtásával kapcsolatosan tett megállapítások közül a másodikkal nem értünk egyet: „nem tájékoztatták a Közgyűlést arról, hogy az Önkormányzat pénzügyi kötelezettségeit milyen feltételek mellett tudja teljesíteni”.

A Képviselő-testület már a költségvetési koncepció elfogadásakor tájékoztatást kap arról, hogy kiadásaink milyen prioritások mellett kerülnek teljesítésre. Ezek között első helyen szerepelnek a hitel és kamat kötelezettségek kifizetései. Minden évben a koncepció részét képezik azok az intézkedések, melyeket a bevételek növelése, illetve a kiadások csökkentése érdekében végre kell hajtani. A koncepcióban megfogalmazott irányelvek mentén kerül megtervezésre a költségvetés, ahol a kiadások részét képezik az esedékes pénzügyi kötelezettségek is, illetve azok a bevételek, melyek kiadásaink fedezetéül szolgálnak. A forráshiány áthidalására a szükséges intézkedések szintén elfogadásra kerültek. Költségvetésünk az ÁSZ megállapítása szerint is a jogszabályokban megfogalmazott feltételek szerint készült el. Ismereteink szerint jelenleg nincs olyan jogszabály, mely az éves költségvetésen belül az egyes kiadások fedezeteként meghatározott

bevételeket jelölne meg fedezetként (kivéve a kötött felhasználású normatívák).

Polgármester részére megfogalmazott javaslatok

Megítélésünk szerint a javaslatok nem speciálisan csak Hódmezővásárhely polgármesterének szólnak, hanem több megyei jogú város vezetőjének is, ezért tartalmaznak olyan általános megfogalmazásokat, amelyek nem teljesen csengenek egybe a jelentés tervezetében leírtakkal.

Fenti indokok alapján kérjük a 2. javaslat megfogalmazását az alábbiak szerint pontosítani szíveskedjenek: „a működés pénzügyi egyensúlyának megőrzése és hosszútávú fenntarthatósága érdekében.....”

A jegyző részére megfogalmazott javaslatok

A 6. pontban foglalt azon javaslat végrehajtását, mely szerint. „...a teljes futamidőre mutassák be a kamat- és árfolyam kockázat várható hatásait” nem tartjuk megvalósíthatónak, és úgy érezzük, hogy sem a jegyző sem a közigazgatásban dolgozók olyan irányú képzettséggel nem rendelkeznek, melyek alkalmassá tehetnék bármelyiküket ennek a feladatnak az ellátására. Tapasztalataink szerint jelenleg még a pénzügyvilág szereplői sem rendelkeznek a megfelelő szakértelemmel. Kérjük ezt a részt törölni szíveskedjenek!

A 7. pont vonatkozásában szeretnénk jelezni, hogy a 2009. évben lezajlott ÁSZ vizsgálat időpontjáig az Önkormányzat éves költségvetésében és az annak végrehajtásáról készült beszámolóknak az árfolyam és kamat előirányzatok, azok változása tételesen bemutatásra került. Akkor az ÁSZ javaslatára megváltoztattuk a költségvetéshez addig mellékelte táblázatokat, és jelenleg csak a jogszabályban kötelezően előírt mellékleteket használjuk. Természetesen ismét lehetőség van ezen mellékletek bemutatására, de javasoljuk, hogy a későbbi egységes szemlélet miatt kerüljön ezzel esetleg a vonatkozó jogszabály kiegészítésre.

A kezességvállalás, garancia és helytállási kötelezettségvállalás az éves költségvetésben tételesen bemutatásra kerül, majd a költségvetéssel azonos szerkezetben készülő féléves, I-III. negyedéves és év végi beszámolóban is szerepel.

Kérjük ez utóbbi javaslatot törölni szíveskedjenek!

A 10. sz. javaslatban foglaltakat kérjük törölni szíveskedjenek, tekintettel arra, hogy önkormányzatunk és társaságai között lejárt esedékességű követelés, illetve tartozás jelenleg nem áll fenn.

A 11. pontban foglalt javaslatnak a részletezető megállapítások 2. és 4. pontjában leírt indokaink alapján, törlését kérjük!

Tisztelt Elnök Úr!

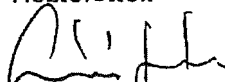
A jelentés tervezet a bevezetőben is leírt, az ÁSZ küldetése és jövőképeinek meghatározása szellemében készült el. A megyei jogú városok pénzügyi helyzetének összehasonlító elemzését olvasva olyan rendszerbeli problémákat vélünk felfedezni, amelyekre megítélésünk szerint mindenképpen célszerű lenne az ÁSZ részéről a figyelmet ráirányítani:

- Egyre növekvő feladatellátás mellett fokozatosan csökkenő központi finanszírozás.
- A szervezet átalakítás, a működési költségek csökkentése, az önként vállalt feladatok elhagyásából származó megtakarítások nem tudnak fejlesztést finanszírozni, mert évről-évre többet kell a kötelező feladatok ellátására fordítani.
- Azonos központi finanszírozás mellett leszakadnak a nem fejlesztő városok és térségeik. Ha nincs fejlesztés, nem vonzóak a befektetők számára, nem lesznek munkahelyek, csökken az adóbevétel, egyre nehezebb lesz a kötelező feladatok ellátása. A Kormányzatnak a jelenlegi működési finanszírozás változatlanul hagyása esetén nagyobb részt kellene vállalnia a körzet központok fejlesztések finanszírozásában.
- Az elérhető pályázati források túlnyomó többsége olyan célokat szolgál, melynek megtérülése nem, vagy csak hosszú években mérhető (belvárosi rehabilitáció, útépités, kerékpárút építés, játszóterek felújítása, kulturális beruházások, országokon átnyúló kulturális programok stb.).
- Az árfolyam változás miatti kockázatokat növelik az euróban elnyert támogatások, melyet forintban használnak fel az önkormányzatok. Az elszendvedett árfolyamveszteség az önkormányzati önerő mértékét növeli.
- A kötelező feladatok finanszírozása mellett fejlesztő önkormányzatok gyakran kerülnek likviditási nehézségekbe. Helyzetüket nehezíti a jelenleg hatályos adósságrendezésről szóló törvény, mely azonos megítélés alá veszi az önkormányzatokat, függetlenül a lejárt esedékességű tartozás mögött lévő vagyon nagyságától.
- Amíg a jelenleg hatályos önkormányzati törvény meghatározza a hitelfelvétel korlátját, nincs olyan jogszabály amely korlátozná az adósságszolgálat lehetséges mértékét.

Végezetül szeretnénk megköszönni, hogy a végleges jelentés elkészülte előtt Elnök Úr lehetőséget biztosított számunkra a tervezet megismerésére, és arra, hogy észrevételeinket megtehessek.

Hódmezővásárhely, 2011. augusztus 12.

Tisztelettel:

László János
polgármester

Dr. Korsós Ágnes
címetes főjegyző

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

Ikt.szám: V-3038-13/2011.

Dr. Lázár János úr,
polgármester

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Városi Önkormányzata
Hódmezővásárhely

Tisztelt Polgármester Úr!

Köszönettel vettem a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készített jelentés-tervezet megállapításaira tett pontosító észrevételeket, tanúsítványokat.

A jelentés-tervezetnek az észrevétel második bekezdésében jelzett hiányzó oldalait (64. oldal és a 66-68. oldalak) és a 4. számú mellékletet 2011. augusztus 24-én elektronikus levélben az Önök részére megküldtük.

Felhívom a figyelmét, hogy az utólag pontosított önkormányzati tanúsítványokban foglaltak ellenőrzésére a helyszíni ellenőrzés befejezése után nincs lehetőség, ezért azok figyelembe vételére a jelentés módosítása során csak azokban az esetekben van lehetőség, ahol az ellenőrzési megállapítások, illetve az ellenőrzés során megismert adatok és körülmények az utólag pontosított adatokat alátámasztják.

A fentiek alapján tájékoztatom, hogy az Önök által tett észrevételek, valamint pontosított önkormányzati tanúsítványok figyelembe vételével, az alábbiak tekintetében a számvevőszéki jelentés vonatkozó megállapításait módosítottuk, kiegészítettük:

1. Az észrevétel első oldala harmadik bekezdésében foglaltak figyelembe vételével a jelentés 30. oldala utolsó bekezdését kiegészítettük azzal, hogy a gazdaságok társaságok az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatok ellátása mellett egyéb vállalkozási tevékenységet is végeztek. Módosítottuk továbbá a jelentés 30. oldala utolsó bekezdésében, valamint a 31. oldal első bekezdésében a kötelező és önként vállalt feladathoz rendelt vagyon arányára vonatkozó megállapítást az Önkormányzat által pontosított tanúsítványok adatainak megfelelően.
2. Az észrevétel második oldala második és harmadik bekezdésében foglaltak alapján a jelentés 31. oldala első bekezdését kiegészítettük az apportba adott vagyon összegével, a harmadik bekezdését pedig azzal, hogy az átszervezések következtében az Önkormányzat 2007. július 1-jétől összesen hat általános iskolát szüntetett meg és négy új általános iskolát alapított.

-
3. Az észrevétel második oldala negyedik és ötödik bekezdésében foglaltak alapján a jelentés 19. oldala ábra alatti első bekezdését pontosítottuk, miszerint „az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan hiányt mutatott (negatív összegű volt), a 2007-2010 között keletkezett összesen 6936 millió Ft felhalmozási forráshiány finanszírozásához külső források (hitel, kötvény) bevonása vált szükségessé”. Ezen túl a jelentés 20. oldalán az ábra alatti második bekezdést kiegészítettük azzal, hogy a pénzügyi kötelezettségek növekedését a hiteltörlesztés, a hitelfelvétel és a könyvviteli nyilvántartásban elszámolt árfolyam-különbözet együttesen okozták.
 4. Az észrevétel harmadik oldalán szereplő harmadik és negyedik bekezdésben foglaltak figyelembe vételével töröltük a jelentés 21. oldala harmadik bekezdéséből az Önkormányzat banki kitettségre, továbbá a 37. oldal harmadik bekezdéséből a 2011. évi költségvetési hiányra vonatkozó megállapításokat.
 5. Az észrevétel harmadik oldala ötödik bekezdésében foglaltak alapján a jelentés 42. oldalán a 45. számú lábjegyzetet kiegészítettük a Kórház részére történő önkormányzati átutaláshoz kapcsolódó információkkal.
 6. Az észrevétel negyedik oldala első bekezdésben foglaltak figyelembe vételével a jelentés 43. oldala 46. számú lábjegyzetét kiegészítettük, amelyben utaltunk arra, hogy a dologi kiadások az éves költségvetési beszámoló adatai alapján kerültek feltüntetésre.
 7. Az észrevétel negyedik oldala második bekezdésében foglaltak alapján a jelentés 43. oldalának utolsó bekezdésében az árfolyamnyereség összegét 2132 millió Ft-ra pontosítottuk az Önkormányzat által adott módosított adatszolgáltatás szerint. Ezen megállapítást kiegészítettük továbbá azzal, hogy az árfolyamvesztéseket - kis mértékben - a devizában kapott és forintban felhasznált támogatások miatt keletkezett különbözet is befolyásolta.
 8. Az észrevétel negyedik oldala táblázat alatti második bekezdésében, valamint az Önkormányzat által pontosított tanúsítványokban foglalt adatok alapján a gazdasági társaságoknak nyújtott működési célú támogatás összegeit a jelentés 46. oldalán szereplő grafikonon és a jelentés 4. számú mellékletében módosítottuk. Az észrevétel ötödik oldalának táblázat alatti első bekezdésében szereplő mintegy 1000 millió Ft eltérést egyrészt a pontosított tanúsítványok adatai alapján számított összegek figyelembe vételével (eltérés 576 millió Ft), másrészt az észrevétel alapján a megállapítás szövegének pontosításával (347 millió Ft közmunka programra továbbutalt központi támogatás) korrigáltuk. Ennek alapján a jelentés 46. oldalán a grafikon alatti szöveges megállapítást kiegészítettük, azzal, hogy „a 2007-2010. évek között a működési célra átadott pénzeszközök 26,4%-a (347 millió Ft) a központi költségvetésből a közfoglalkoztatásra, az Önkormányzatnak utalt támogatás továbbutalása volt a feladatot ellátó gazdasági társaságok részére”. A módosítást a jelentés 18. oldala második bekezdésében is átvezettük.

-
9. Az észrevétel hatodik oldala második bekezdésében foglaltak alapján a jelentés 24. oldala táblázat alatti bekezdését kiegészítettük azzal, hogy a gazdasági társaságok által vállalt kötelezettségekből „2011. második negyedév végéig a törlesztési ütemezésnek megfelelő törlesztések az Önkormányzat tájékoztatása szerint megtörténtek”.
 10. Az észrevétel hetedik oldala második bekezdésében, valamint az észrevétellel egyidejűleg megküldött, az Önkormányzat és a társaságok között létrejött megállapodásokban foglaltak figyelembevételével a jelentés 61. oldalán a táblázat alatti második bekezdést módosítottuk, mely szerint a saját gazdasági társaságoktól kapott kölcsönök „visszafizetésének lejáratí idejét 2011. év végére átütemezték”. Ezzel összefüggésben a jelentés 27. oldalán a vonatkozó javaslatot töröltük.
 11. Az észrevétel hetedik oldala harmadik, negyedik és ötödik bekezdéseiben foglaltak és a pontosított önkormányzati tanúsítvány adatai alapján a garancia- és kezességvállalás (2010. december 31-én fennálló) állományának összegét a jelentés 22. oldala negyedik bekezdésében és a 23. oldalon lévő táblázatban 3841 millió Ft-ról 1737 millió Ft-ra módosítottuk, valamint a jelentés 22. oldala harmadik bekezdésben a PPP konstrukcióban megvalósított beruházás miatti kötelezettségvállalásra vonatkozó szövegrészt a 20 éves futamidőre való utalással kiegészítettük.
 12. Az észrevétel hetedik oldala utolsó bekezdésében az utóellenőrzéssel kapcsolatos magyarázatát elfogadtuk, mely szerint a jegyző tájékoztatta – évente végzett számítások alapján – a Közgyűlést az Önkormányzat eladósodására figyelemmel arról, hogy a hosszú lejáratú, adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokból adódó tőke- és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat milyen feltételek biztosítása mellett tudja teljesíteni. A célszerűségi javaslat megvalósítása tekintetében a jelentés 69. oldala harmadik és negyedik bekezdését módosítottuk.

A következő – a hosszúlejáratú hitel felvételével, valamint a lejárt szállítói tartozásállománnyal kapcsolatos – észrevételeit az alábbiakban részletezettek miatt nem fogadjuk el:

1. Az észrevétel harmadik oldalának első bekezdésében, az ötödik oldala utolsó és a hatodik oldal első bekezdéseiben foglalt, a 2000 millió Ft hosszúlejáratú hitel felvételével kapcsolatos számvevőszéki megállapításokra tett észrevétel nem megalapozott, mivel az ellenőrzött dokumentumok a hosszúlejáratú hitel felvételét támasztják alá. Az Önkormányzat 2008. december 29-én 2000 millió Ft összegű hosszúlejáratú hitelszerződést kötött a számlavezető bankkal a folyószámlahitel visszafizetése érdekében. A hitel célja a folyószámlahitelből finanszírozott 2007-2008. években megvalósított beruházások fedezetének biztosítása volt. A hosszúlejáratú hitelfelvételt az Önkormányzat a hitelszerződés tartalmának megfelelően a 2008. évi pénzforgalmi beszámolójában finanszírozási célú bevételként a hosszú lejáratú hitel felvétele soron szerepeltette, ezzel összhangban a 14. számú tanúsítványon is hosszúlejáratú hitelfelvételként mutatta ki. A felvett hosszúlejáratú hitel következtében

a 2008. évi könyvviteli mérleg adatai szerint is a beruházási és fejlesztési hitelek állománya a 2007. évi 1559 millió Ft-ról 3401 millió Ft-ra nőtt, a rövidlejáratú hiteleké 3387 millió Ft-ról 1548 millió Ft-ra csökkent. Az észrevételben hivatkozott, a Közgyűlés által a polgármesternek adott felhatalmazás a 2000 millió Ft hosszúlejáratú hitel felvételére vonatkozóan ellentétes az Ötv. 10. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt azon előírással, hogy az éven túli hitel felvétele, kötvény kibocsátása a képviselő-testület át nem ruházható hatásköre. Ennek alapján a jelentés részletes megállapításainak, összegző megállapításainak és javaslatainak vonatkozó részét (19. oldal diagram alatti második bekezdés, 51. oldal 5. bekezdés, 27. oldal 10. számú javaslat) továbbra is fenntartjuk.

2. Az észrevétel hatodik oldalán a táblázat alatti harmadik és negyedik bekezdésekben és a hetedik oldal első bekezdésében a lejárt szállítói tartozásokkal kapcsolatos megállapításokra tett észrevételét – a jelentésben tett szövegszerű pontosítás, valamint az 21. számú tanúsítvány Önkormányzat általi pontosítása ellenére – nem fogadjuk el. A vonatkozó tanúsítvány pontosítása ugyanis nem érintette a 60 napon túl lejárt tartozásállományt. A szállítók felé kiküldött határidő módosításra vonatkozó kezdeményezéssel nem történt meg a fizetési határidők módosítása, mivel a rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok nem tartalmazták a határidő módosítás szállítók részéről történt elfogadását. Ezt a tényt az Önkormányzat által pontosított tanúsítványban szereplő adatok is alátámasztják, mivel az előző tanúsítványhoz képest nem változott a 60 napon túl lejárt szállítói tartozás állománya. A 2011. március 21-ei keltezésű, szállítók felé megküldött levéllel a jogszabályban előírt kötelezettségnek nem tettek eleget, mivel a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 4-5. §-ai értelmében azon tartozások vonatkozásában, amelyek 60 napon túl lejártak és az esedékességet követő 90. napon fennálltak, a polgármesternek a Pénzügyi bizottságot haladéktalanul tájékoztatnia kellett volna és a Közgyűlést nyolc napon belül össze kellett volna hívnia. A 2010. december 31-én 60 napon túl lejárt szállítói tartozásállomány 702 millió Ft, amelyből 575 millió Ft 90 napon túl lejárt tartozás volt. Ennek alapján fenntartjuk a jelentés 60. oldal első bekezdésében szereplő megállapítást, amely szerint a polgármesternek a 60 napon túl lejárt szállítói tartozások esetében az esedékességet követő 90. nap után az adósságrendezési eljárást kezdeményeznie kellett volna.

Köszönöm Polgármester Úrnak és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel az Önkormányzatról készített pénzügyi helyzetelemzés elkészítését segítették.

Budapest, 2011. december 22.

Tisztelettel:

Domokos László
Domokos László

